

broj
21

BOX LIDEJ

**luta-
lica**

**jedni su ga
molili, drugi
proklinjali...
a on je
tražio
prijatelja ...**

★ CENA 4 DINARA ★

Frenk Larami

LUTALICA

Naslov originala

„SAUTWEST DRIFTER“

Copyright 1974 by Universum press

SVA PRAVA PRIDRŽANA

Izdaje i štampa NIP „FORUM“ Novi Sad, Vojvode Mišića 1. Odgovorni
urednik: Svetozar TOMIĆ. Izlazi svakog prvog u mesecu. Copyright 1972.
by Martin Kelter Verlag

Oslobodeno Osnovnog poreza na promet mišljenjem Pokrajinskog sekre-
tarijata za obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine br. 413-279/73 od
1. januara 1973. godine

1. februar 1974.

Iako je pregazio reku, misleći da će time zavarati trag gonjocima, Klemu Čedviku je bilo jasno da trik nije uspeo.

Sunce se spuštalo prema zapadu, prema Sent Džozefu, iz koga je nedavno izjahao sa najlepšim snovima o bogatstvu. Mogao se zakleti da mu je na dohvatu ruke.

A sada je iza njega jahala smrt u obliku trojice jahača.

Bila je to potera koja je trajala skoro dvadeset i četiri časa.

Klem Čedvik nije bio naivčina kada se ficalo borbe, ali sa trojicom poluprofesionalaca nije imao bogznakakve šanse oči u oči.

Njegovo uzano, koščato lice orošavale su kapi slanog znoja, čiji je ukus, s vremena na vreme, osećao na usnama. Šešir, ukrašen isušenom zmijskom kožom, pekao ga je kao da je od usijanog železa. Košulja i prsluk na leđima lepili su mu se za kožu.

Iza njega reka se zlatila od sunca u milionima tolesća i nabora.

Klem Čedvik je đavolski gonio životinju pod sobom. Osvrtao se u neprekidnom iščekivanju da će ih

ugledati na nekom brežuljku, ili kroz stabla retkih šuma. Tri konjanika sve više su mu se približavala i njemu je ostajalo sve manje nade u bektstvo.

Predeo pred njim bio je pustara severozapadno od Hanibala na Misisipiju.

Ako bi izdržao do prvog naselja, možda bi imao neku šansu. Međutim, konj je pokazivao sve više znake iscrpljenosti i svakog časa se mogao srušiti u travu.

Čedvik je bacio sa sedla svoj kaput, a onda hitnuo u stranu i vratio maramu.

Učinilo mu se da oseća prohladni povetarac po čelu i rukavom obrišao znoj.

Okrenuo se. Da li su mu izgubili trag? Ili su odustali? Ne, stari Džerom Bruks je u stanju da goni do pakla. A njegovi vukovi, od kojih su i ova trojica za Čedvikovim petama — bili su prava napast za onoga na koga se okome.

Odlučio mu se učini da u daljini vidi dim.

Kuća?

Ili samo neka logorska vatra?

Trebalo je da nađe odmornog konja po svaku cenu.

To bi mu dalo prednost i možda spaslo život. Zategao je uzde na tu stranu, penjući se blagom, travnatom padinom po kojoj su se izdužavale senke drveća.

Životinja je posrtala nekoliko puta i nastavljala da kopitama izbacuje pod sebe zemlju nakvašenu nedavnim kišama. Čedvik je mrmljao nevezane reči, koje su pre ličile na molitvu, i sasušenih, ispucaleh usana „nagovarao” konja da izdrži još malo.

Ipak, sve je bilo uzalud.

Na samom vrhu konj je klekao na obe prednje noge, a onda je klonuo celim telom.

Čedvik je uspeo da se baci u stranu, izbegavši da ga ne zgnječe mokri, uzdrhtali bokovi premorane životinje. Psujući, on se dočeka na ruke, a onda baci pogled iza sebe.

Dolazili su!

Video ih je jasno u uvali. Jahali su bez velike žurbe, sigurni u svoj plen. Razdvajalo ih je možda jedva pola časa.

Progonjeni se uspravi i potrča na sam vrh, nadajući se da dim ne dolazi od nekog zgarišta ili skupa goniča stoke.

Lice mu se ozarilo.

Bila je to, zaista, kuća. Neki mali ranč, stešnjen u dolini između šuma i obasjan zalazećim suncem. Klemu Čedviku je on tada izgledao kao od zlata.

Jedno vreme je trčao niz stranu, posrtao, prevrtao se i ponovo ustajao. Pušku i čuturicu sa vodom nije ispuštao iz ruku.

Kada se već sasvim približio, zastao je da uzme malo vazduha.

Ugledao je dva konja u malom koralu, nedaleko od glavne zgrade.

Lice mu se razvuklo u zadovoljan osmeh.

— Moji su! — povikao je glasno, ne obazirući se da li bi neko mogao da ga čuje.

Nije mario što nema sedla, ni što su i konji u koralu bili neosedlani. Bilo je važno da su odmorni. Povešće oba, da onima iz potere ne padne na pamet da uzmu jednog odmornog i pošalju napred svog najboljeg čoveka. Maksa Donovan, recimo. Ta zmija je bila u stanju da ga zubima prekolje i da ne trepne.

Ne, neće on dati priliku prokletom Maksu da mu se više približi.

Preko ograde koralu bile su prebačene neke šarene krpice, verovatno za sušenje. Klem Čedvik ih je pokupio i stavio riđanu preko leđa.

Konj je malo ustuknuo i zatresao glavom.

— Mir, budalo! — zareža čovek na njega. — Nemam vremena da te tapšem po gubici...

Tada su se na kući otvorila vrata.

Čedvik se pognuo i zgrčio prst na obaraču svoje puške.

— Ko je to tamo? — dopre do njega muški glas.

Ugledao je sredovečnog muškarca u šarenoj, kockastoj košulji, sa tregerima na pantalonama. Izgledao je visok u krupan, širokih ramena i ovalnog lica prekrivenog bradom.

Klem Čedvik nije imao vremena da objašnjava.

Povukao je prst i hitac je smrtonosno napravio put u pravu kuće.

Čovek na pragu je posrnuo i ispustio oružje iz šaka.

Neko je iza njega vrisnuo.

Čedvik je opalio još jednom a onda se bacio riđanu na leđa. Slobodnom rukom je dohvatio uzde drugog konja i povukao ih prema sebi.

Poterao je konja u galop, divljački ga mamuzajući. Za njim su odjekivali puščani hici, ali zrna su odletela daleko iznad glave.

Odmorni konji bili su poslednja nada Klema Čedvika.

Međutim, to je bilo njegovo poslednje jahanje.

Maks Donovan i njegova dva pratioca primicali su mu se sve više sa smirajem dana.

Progonjeni je otrgao prsluk i odbacio daleko od sebe, kao da ga je on najviše sputavao u bekstvu. Konj je pod njim skoro leteo, pod kopitama su prštali trava i vlažno busenje, odazvanjao kamenjar, odskakali vodoskoci priljavih bara na koje je nailazio.

Odnekud je dolutao vetar i rashladio mu čelo, ali sve je bilo uzalud.

Osećao je da su mu blizu, da im ne može umaći.

Mašio se za džep, razmišljajući da li da baci tu prokletu stvar. A onda je uvideo da je u svakom slučaju gotov.

Pustio je rezervnog konja da zaostane i pognut po vratu životinje, koju je jahao, jurio je padinom prema kanjonu. Bio je rešen da skupo proda svoju kožu.

Osvrtao se za sobom, gonjen ludom nadom da ih neće ugledati.

Njih zaista nije bilo tamo odakle im se nadao. Oni su u stvari presekli njegov put pre kanjona i držali ga na nišanu pušaka.

Klem Čedvik je srljao u smrt.

Pucnji su odjeknuli u isti mah i slili se u jedan.

Progonjeni jahač bio je izbačen iz sedla kao da ga je udarilo veliko stablo i odbacilo ga takvom žestinom da se još u vazduhu prevrnuo i kotrljao čitavih deset jardi niz strminu, dok se nije zaustavio kraj jednog žbuna.

Konj je odgalopirao dalje, uplašen pucnjevima i oslobođen nemilosrdnog tereta i uboda mamuza.

Čedvik je ležao sam. Mrtav.

Široko otvorene oči zurile su u plavetnilo neba, po kome su lešinari počeli da prave svoje poznate putanje.

Neko vreme oko njega je sve izgledalo nepomično.

Zatim su iz šipražja izronila tri konjanika, posuti prašinom i obliiveni znojem.

Najkrupniji među njima bio je Maks Donovan.

Dugi, šiljati brkovi padali su odmah u oči. Iznad njih, duboko u dupljama, svetlucale su male, kose oči. Imao je isturenu uglastu bradu, brižljivo obrijanu, tanke usne i brazgotinu preko levog obraza.

Na glavi je nosio šešir nemoguće malog oboda, a preko leđa nosio je trapersku bluzu sa resama svetlosmeđe boje.

Bio je krupan, mišićav, napreg-

nut. Na bokovima je imao prebačena dva koita kalibra 45, a o sedlu pušku, bisage, čuturicu i čebe.

Dvojica iz njegove pratnje nisu se isticala ničim posebnim. Izgledali su kao i mnogi revolveraši — ubice, smrknutih lica i mračnih pogleda.

Maks Donovan bio je za njih pojam. Nije govorio mnogo; uglavnom je gestikulirao i oni su ga odlično shvatali.

Zaustavili su konje nad mrtvim Klemom Čedvikom i posmatrali ga kao crknutog psa.

Donovan je pokazao rukom prema lešu. Njegovi pratioci su čutke sjahali i počeli da ga pretresaju.

Okretali su ga na sve strane, izvrtali džepove i pipali postavu, ali izgleda da nisu nalazili ono što ih je interesovalo. Pogledali su u smrknuto Donovanovo lice i nemoćno slegnuli ramenima.

— Nema — rekao je jedan od njih.

Donovan nervozno odmahnu rukom i oni nastaviše dalje da pretražuju mrtvaca. I ovaj put bez rezultata.

Donovanovim licem prelete senka. Njegovi tanki brkovi se nakostrešiše kao dve bodlje. Naže se u sedlu prema svojim ljudima, stisnutih usta i plamtećeg pogleda.

— Dakle? — zarežao je.

— Nema ga nigde, Maks! — uveravao ga je pratilac u sivoj flanelskoj košulji, prebačenoj preko crnih pantalona. — Sve smo pretražili.

— Sve?

— Do gole kože! — dodao je drugi.

Donovan je najzad i sam sjahao.

— Nemoguće! — prosiktao je, blelih obraza. — Mora da je kod njega!

— Ali nema! — progundao je čovek u flanelskoj košulji, negodujući što mu se ne veruje.

— Traži opet! — naredi Donovan.

Sad su počeli da svlače leš. Ostavili su ga u donjem rublju i lagano pretresali svaki deo odeće. Kad ni tu nisu našli ono traženo, pretresli su sedlo na konju, bisage, svaki šav u čebetu.

— Neka me obese — progundao je drugi pratilac — ako ovaj prokletnik ima tu stvar kod sebe!

— Nego gde mu je? — isceri se Donovan preteći. — Nije je valjda progutao?

— Možda je bacio?

— Bacio? — nasmeja se Donovan, smehom koji je ličio na prasak razbijenog stakla. — To se ne baca tako lako, čoveče! Ako je do toga stalo Džeromu Bruksu, onda je stalo i Čedviku. Zašto bi bežao tako pakleno ispred nas?

— A ako je ostavio u onoj kući gore? — zapita čovek u sivoj košulji. Bio je obučen jednostavno, nosio je samo jedan kolt i lice skriveno u gustu, kratku kovrdžavu bradu. Donovan ga je oslovljavao sa Čarls Vajt.

Njihov vođa je pogledao u označenom pravcu i klimnuo glavom.

Pojahali su konje i uputili se na trag, u pravcu odakle je Klem Čedvik dojahao do pre nekoliko minuta, spreman da se zakune da će im umaći.

— Ti ostani, Krozbi! — obrati se Maks Donovan drugom partneru. — Mi se odmah vraćamo.

Ovaj klimnu glavom i povuče se u senku drveta nedaleko od mesta gde je ležao mrtav proganjeni Klem Čedvik.

Sunce se približavalo ivicama planinskih masiva i postajalo sve crvenije.

*
* *

Čarls Vajt je sjahao pred rančerskom kućicom a Donovan je ostao na konju. Ruka mu je bila lako oslonjena o jabuku sedla, spremna da potegne na najmanji sumnjiv pokret u kući ili oko nje.

Nešto kasnije, Vajt je izgurao napolje čoveka kome je desno rame bilo u zavojima i krvarilo. Lice mu je izgledalo kao premazano belom bojom. Svakog časa je mogao da se sruši.

Za njima je išla žena, plačući.

— Sami? — upita kratko Donovan.

— Izgleda — odgovori Vajt. — On je ranjen. Čedvik je pucao na njega čim se pojavio na vratima...

— Nije svraćao?

Čovek je odmahnuo glavom, stežući zube od bola. Ispod zavoja štrila se crvena mrlja.

Maks Donovan polako sjaha i priđe čoveku. Iako mu je verovao na neki način, želeo je da bude siguran u to.

— Nije svraćao, nije ostavio ništa? Neki predmet?

Rančer je posmatrao razbojnika zamućenim pogledom.

— Nije... Pucao sam za njim, ali je pobeo... sa moja dva konja... — govorio je isprekidano.

Donovan izmenja poglede sa Vajtom. Ovaj drugi se približi čoveku i stavi šaku na ranu. On se trže i jauknu.

— Govori! — unese mu se Vajt u lice. — Da li je ostavio nešto unutra, kod tebe? Hoćemo istinu!

— Nije... — proštenja čovek. Njegova žena vrisnu i pođe napred, ali je Donovan čizmom odgurnu od sebe. Posrnula je i srušila se na zemlju.

— Samo je uzeo konja i odmaglio? — pitao je dalje Vajt.

Rančer je klimnuo glavom poslednjim ostatkom svesti.

Stisak na rani je popustio, ali kasno. Čovek se skljkao onesvešćen. Njegov zavoj više nije bio beo nego crven.

— Izgleda da ne laže — reče Vajt.

Donovan se pope na konja i zateže uzde.

— Hajdemo! — reče.

Pošto su malo pogledali teren na kome su se ocrtavali tragovi, u nađi da će naći ono što traže bačeno ili skriveno negde, odjahali su natrag nerazpoloženi.

Klem Čedvik ih je mrtav namagario.

Džerom Bruks će pobesneti zbog toga. Maksu Donovanu je tek tada palo na pamet da je trebalo Čedvika da ostavi u životu i iz njega iscedi priznanje. Ovako — bio je mrtav i nem.

U stvari, Donovan je toliko bio siguran da je ta prokleta stvar kod Čedvika, da je trebalo jednostavno da ga ubije kao psa i da mu iz džepa to izvuče.

Psujući sebi u bradu, vraćao se natrag, gde ih je čekao treći kompanjon.

•
•

Saigrač preko puta je jednostavno izvukao kolt i zamahnuo ispred Mopsijevog lica. Više nije imalo šta da se kaže — igra je bila završena za lutalicu iz Ajove.

— Ako izbrojim do tri, a ne vidim te napolju, ubiću te! — zapretio je kauboj za stolom i otkočio otkonac.

Zvuk je zlokobno registrovan u Mopsijevom mozgu. Zaista, do „tri” je mogao da skoči do vrata. Ništa mu drugo nije preostajalo. Uhvaćen je u igri da vara, a pored svega toga nije imao više ni centa u džepu.

— A ako za pola sata ne zбриšeš iz grada, obesiceмо te! — obećao mu je drugi partner, smešeći mu se podmuklo. — Mi varalice vešamo o prvo drvo. Tebi dajemo šansu!

— Zašto? — začkilji Mopsi, ustajući.

— Zato što si sladak! — reče onaj sa koltom. — Pa se plašimo da te ne pojedemo pre konopca.

Ovo nije bilo baš najduhovitije, ali kada je počelo sa brojanjem, Mopsi je iskočio iz saluna „Kanzas” kao zec.

Ispratio ga je gromoglasan smeh.

— Šugave ovce! — isplazi se Mopsi u njihovom pravcu. Naravno, to niko nije video.

Istina, mogao je da uloži konja u poslednju igru, ali i pored svega Vik Mopsi je bio pravi zapadnjak kad se ticalo vernih životinja i pre bi pojeo sedlo nego prokockao svog Blekija.

Dok ga je odvezivao, konjić je prislonio njušku na njegovo rame i lako ga gurnuo napred.

— U redu, u redu! — progundao je Mopsi. — Znam da je vreme da se gubimo odavde. Baš nemamo sreće, drugar. Nimalo!

Pretresao je džepove, ali u njima nije našao ništa osim jedne cigarete.

Slegnuo je ramenima, strpao je cigaretu među zube i uzjahao konjića kraljevskim pokretom, podignute glave.

Davo neka nosi i ovaj grad!

Vik Mopsi je bio momak tridesetih godina, mršav, neobrijan, sa nekom vrstom polucilindra na glavi, koji je ličio na ostatke nekog dimnjaka. Imao je na sebi kaput bar za dva broja veći, otmenog kroja ali prilično iznošen. Rukavi su mu prelazili preko šaka, sve do vrhova prstiju, a ramena su mu spadala skoro do polovine nadlaktica. Umesto košulje ispod kaputa je nosio džemper uz vrat neodređenih boja i porekla, sa crnom, masnom ivicom oko. Izbledele pantalone sa iskrzanim nogavicama prekrivale su čizme s debelim slojem prašine.

Sve u svemu, bila je to prava slika lutalice i beskućnika, za čiju

kožu niko ne bi dao ni prebijene pare.

Vik Mopsi je bio svestan toga i zato je vešto izbegavao gužve.

Pošto je jedno vreme bio glumac u jednom putujućem cirkusu između Ostina i Devenporta, umeo je da svom licu doda nekoliko izraza prema potrebi. Umeo je da ispadne glup, tužan, uplašen... mada je u suštini bio veseljak, lakomisljena skitnica, koji se životu radovao kao čaši viskija posle dugog jahanja.

Ostao je siroče u šestoj godini u Mejn Sitiju. Rano je počeo da skita i prosjači i toga se više nikada nije mogao osloboditi. Teži rad i dugo prebivanje na jednom mestu bili bi za Mopsija ravni osudi na smrt.

Bio je sitna varalica, ali nikada nikome nije zaželeo da ispašta. Živeo je da bi preživeo.

Toga dana, izbijajući na proplanak putem koji je vodio prema Hanibalu na reci Misisipi, nije znao da hita u susret svojoj crnoj sudbini.

Njegov Bleki, mršava ali još vitka i izdržljiva životinja, s kojom je drugovao skoro pet godina, nosio ga je sa ropskim mirom kroz usijani predeo pokrajine Kvinsi.

Podne je odavno prevalilo, senke su izmилele iz sunčevog zenita i počele da se opružaju prema istoku.

Iznenada je u vazduhu osetio miris kafe.

Žudno je raširio nozdrve i sklopio oči. To je! Kafa zaista miriše. A gde ima kafe, možda će se naći komad

sušene govedine ili slamine sa jajima...

Ugledao je dim između stenja i dva čoveka oko vatre.

Sedela su zagledana u lonče i kao da ga nisu opazali. A Vik Mopsi se nije ni krio dolazeći. Vodio je Blekija za uzdu i unapred se radovao gutljaju kafe i komadu užine.

Ali što se više približavao, sve su mu se manje sviđala lica ljudi. Bila su mračna, kao od kamena isklesana. U jednom trenutku pozele da se vrati, ali je glad bila jača od strahovanja.

Zaustio je da ih pozdravi, kada oseti iza sebe šum i ubod nečeg oštrog na leđima.

Znao je da to može da bude samo cev oružja.

Instinktivno je podigao ruke.

Neko ga je vešto pretresao a onda gurnuo napred, nimalo nežno.

— Nema oružja! — čuo je glas svog pratioca.

Čovek kraj vatre u traperskoj bluzi sa resama, zmijskih očiju, okrenuo je glavu za časak.

— Pretresi ga još jednom — rekao je.

Vik Mopsi je nalazio da je najbolje da ćuti.

Ponovo su ga ispipali do same kože i ništa mu nisu pronašli.

— Prazan je kao mornarsko bure! — čuo je opet onaj glas.

— Hteo sam samo šolju... — započe Mopsi, ali ga preseče čovek sa brazgotinom.

— Briši! — prosiptao je na njega kao na štakora.

Vik Mopsi je klimnuo glavom.

Dok se vraćao, pratili su ga pogledi Maksa Donovana, Čarisa Vajta i Danijela Krozbijsa.

Vajt je pljunuo u vatru gadljivog izraza. Mopsi je njemu ličio na izgadnelog šakala, kome se od skitanja i godina sopstvena koža otegla i visila poput krpa.

Lutalica iz Ajove je potrčao prema svom Blekiju i žurno ga zaja-
hao.

— Hajdemo, stari moj! — prote-
pao mu je u jednom dahu. — Ako
se ovi predomisle, mogli bi i da
nas nafiluju olovom!

Mopsi je napravio veliki luk dok
se nije vratio na stazu kojom je
imao nameru da se dokopa Hani-
bala. Mračna trojka već mu se na-
lazila daleko, s leve strane.

Sunce se naslanjalo na ivice šuma.

U plavetnilu neba video je četiri
orlušine kako su se obrušavale pre-
ma zemlji, slećući i s krikom uzle-
ćući natrag u nebo.

Mopsi se žurno prekrsti.

— Tamo je neko mrtav! — pro-
mrmlja, razmišljajući da li da opet
napravi luk ili da vidi u čemu je
stvar.

Radoznalost je nadvladala strah.
Poterio je Blekija u tom pravcu,
prema brežuljku, kriveći vrat ne bi
li negde otkrio kakvu opasnost.

Međutim, tišina je bila prosto
beskrajna.

Jedino što je jasno čuo bilo je
njegovo isprekidano disanje i lupa-
nje srca. Pomisao na neki sličan
susret sa tipovima kao što su bila
ona trojka kod vatre, naterala ga
je da zadrhti. Ali, Mopsi je ipak

išao napred, kao da je začikivao
sopstveni kukavičluk.

Onda ga je ugledao.

Ležao je na travi, licem okrenut
prema nebu. Jedan lešinar je ta-
man sleteo na njegova prsa, kada
je Mopsi dreknuo iz sveg glasa. Pti-
čurina je raširila krila i laganim
letom napustila svoje mesto.

Vik Mopsi sjaha i oprezno se pri-
bliži lešu.

Čovek je bio pogođen na tri mes-
ta i mora da je izdahnuo istog čes-
sa. Iz usta mu je virio već sasušen
mlaz krvi. Bio je gologlav i kosa
mu je po ivicama bila slepljena za
bledo, uglasto lice.

Mopsi nije želeo da okleva. Pre-
tresao je mrtvaca, ali opet nije na-
šao ništa naročito. Malo duvana, dva
dolara ispresavijena u jednom uglu
malog džepa od košulice i špil umaš-
ćenih, ispucalih karata za poker.

— Pfuj! — prezrivo je uzviknuo
Mopsi.

Ubijeni je imao još opasač i kolt.
To je moglo da se bolje proda. Uzeo
je oružje i zadenuo za pojas a opa-
sač bacio u žbunje.

Nedaleko je ugledao i strančev
šešir, neobičnog izgleda ali prilično
nov, širokog oboda, koji je mogao
da ga lepo zaštititi od sunca.

Stajao je u travi. Verovatno mu je
sleteo s glave u trenutku kada su
na čoveka pucali.

Vik Mopsi ode do njega i podiže
ga. Skinuo je svoj otrcani „dim-
njak” i stavio na glavu šešir ubije-
nog. Izgledao mu je previše krut,
nije pasovao.

On slegnu ramenima i odbaci ga od sebe.

Tada, na svoje najveće iznenađenje, opazi kako iz unutrašnjosti šešira izleće neki sjajni, okrugli predmet i pada mimo oboda.

— Šta je sad ovo? — mrmljao je Mopsi, vraćajući se natrag.

Predmet je svetlucao kao grumen zlata.

Kada se sasvim približio, razaznao mu je oblik i zaključio da se radi o džepnom satu.

Mali, pljosnati džepni sat sa priveškom od upletene tanke kože umesto lančića. Na ruci je odmerio njegovu težinu i procenio da je premazan zlatnom smešom, pošto se spolja zaista sijao pri zalazećim zracima sunca.

— Svega mi! — uzdahnio je Mopsi, zamišljeno. — Ovaj sat vredi!

Tog trenutka nije znao koliko je u pravu!

Okrenuo je šešir i ugledao u postavi malo udubljenje gde je dotle bio sakriven sat. Zbog čega ga je stranac nosio u šeširu, na glavi? To ga je pitanje mučilo samo za kratko — video je sebe u boljem raspoloženju kad sat bude prodavao.

Otvorio ga je pritiskom prsta. Nije našao nikakve inicijale. Padalo je u oči polje sa brojevima; bilo je dosta prljavo, naborano, a nedostajala je i mala kazaljka.

— Svega mi! — uzviknuo je Vik Mopsi. — Pa ovo čudo ne radi!

Malo ga je prodrmao i stavio na uho.

— I ne svira! — dodao je razočarano.

Ipak ga je strpao u unutrašnji džep svog ogromnog kaputa i uspuzao se Blekiju na sedlo. Bacio je poslednji pogled na mrtvaca, prekrstio se a onda odgađirao dalje.

Žurio je da u prvoj krčmi potroši nađena dva dolara i stavi nešto u usta.

Peševi velikog kaputa landarali su za njim poput lešinarevih krila. Izdaleka, Mopsi je pomalo i ličio na pticu grabljivicu: mršav, povijen, s orlovskim nosom, nagnut napred u sedlu.

* * *

Čudan jahač kretao se od Kansas Sitija duž Misurija na severoistok.

I čovek i konj izgledali su srasli jedno s drugim.

Žurio je da stigne na dilažansu za Dedvil, na pola puta između Sidalje i Hanibala.

Imao je na sebi crno odelo i isto tako crni „kalifornija“ šešir na glavi. Ispod dugog kaputa, čiji su se peševi naslanjali na drške koltova ukrašene slonovačom, nosio je kao sneg belu košulju i somotsku kravatu ispod kragne.

Lakovane čizme sa kratkim sarama jednolično su se njihale ispod sedla u ritmu šarčevog koraka.

Sunce se tek učvrstilo u zenitu i predeo je bio pakleno vruć.

Senka od oboda padala je na jahačevo lice. Dva ledenoplava oka

naizgled nezainteresovano su posmatrala pejisaž ispred sebe. Međutim, već odavno su ugledala u daljini, kao da je iz bufalo trave iznikla, crnu tačkicu.

Rasla je sve više i oblikovala se u čoveka na konju.

Jahali su jedan drugome u susret.

Drugi putnik na konju tamnom kao noć po načinu jahanja nije se mnogo razlikovao od prvog.

Pod belim „stetsonom“ nalazilo se dečjačko, lepuškasto lice, sa okruglastim obrazima i mekim, punim usnama. Duga kosa boje zrelog žita vila mu se pozadi vezana crvenom pántljikom i pretvarala se u debelu pletenicu, kakve su nekada nosili Indijanci iz plemena Delavara. Mnogima bi pala na um misao da bi to lice bilo anđeosko lice neke devojke, ako bi samo obukao haljine a ne odelo u struk.

Ali, grdno bi se prevario.

Ispod te lepuškaste maske krila se zločinačka čud iznajmljivača revolvera iz Oklahome, Rastija Brendona.

Preko bele košulje nosio je prsluk sa žutozelenim cvetićima, specijalan model iz Sent Luisa. Kaput je držao prebačen preko sedla.

Od oružja je imao samo jedan kolt, nisko pripasan, kalibar 44 „smit veson“.

Put je bio dovoljno širok da bi mogli da se mimođu.

Ipak, neka nevidljiva i neobjašnjiva nit vukla ih je pravo jednog prema drugom.

Na dvadeset jardi usporili su hod svojih konja i izmenjali poglede.

Preko lica Rastija Brendona preletela je senka. Poterao je vranca malo brže, a onda ga iznenada zaustavio u mestu.

— Dok Holidedj! — uzviknuo je lepuškasti piskutavim glasom, razvukavši usta u osmeh.

Međutim, nije mu bilo do smejanja.

Čuveni kockar je polako zategao uzde Migu i ispravio noge u uzengijama. Prepoznao je Brendona. Ranije ga je poznavao pod imenom Simaron Kid, jer je operisao na tom području u društvu sa Bak Rajlijem. Sudili su mu u Tulsi za nekoliko pljački i ubistvo, ali ovo drugo nisu mogli da dokažu, jer su svedoci iznenada toga dana na suđenju porekli sve ono što su izjavili ranije.

Rasti Brendon je odležao dve godine u Seskatavi i pune tri godine se o njemu nije ništa čulo.

Pojavio se u Džonsborou u državi Arkanzas, neko vreme izigravao čuvara reda u Loretinioj kockarnici, a onda se preselio na sever, u Kvin-si, Misuri.

Više se nije otvoreno stavljao na drugu stranu zakona. Unajmljivao je svoj revolver za dobre pare i uvek iznalazio način da upotrebi oružje u granicama dozvoljenog.

Bolje rečeno, pucao je obično u samoodbrani ili kad nije bilo svedoka. O tome se, naravno, samo šaputalo, ali niko nije smeo javno da posumnja u Brendonovu građansku lojalnost niti da mu prikači kakav zločin bez dovoljno dokaza, kojim

bi ga vratili u Seskatevu ili na vešala.

Dok Holidej je nekoliko puta na svojim lutanjima susretao Rastija Brendona, ali direktno se nikad nisu međusobno obračunavali. Čak ni za kockarskim stolom.

Džordžijanac je posmatrao njegovo „dečje” lice s ledenim mirom.

Rasti Brendon bi se najradije sklonio u stranu, ali to nije želeo sebi da dozvoli čak ni pred Holidejem.

Pošto je čovek iz Džordžije ćutao Rasti Brendon je iz svog drečavog prsluka izvukao levom rukom maramicu i obrisao znoj sa čela. Zatim je pozakao prstom negde iza kockarevih leđa.

— Ako me sećanje ne vara — rekao je, otežući — ovuda je put za Sent Džozef? Ili nije?

— Nikad nisam tamo bio — odgovori Dok, pripaljujući svoju tanku, mirišljivu cigaretu.

— Ni ja — osmehnu se Brendon. — Ali dobio sam čudan poziv od nekog Džeroma Bruksa. Poznajete li ga, Holidej?

Kockar samo odmahnu glavom.

Brendon nastavi:

— Pozvao me na čudan sastanak, na još čudnijem mestu. Da li vas interesuje?

Holidej je ćutao.

Brendonovo lupetanje ga nije moglo izazvati. Uprkos svemu tome, samo jedan od njih je morao da skrene sa staze.

A taj sigurno neće biti Džordžijanac.

Njegova ruka je ovlaš dodirivala kuk, dok je Rastijeva šaka oprezno kružila oko drške izlisanog kolta.

Ipak, lepotan se samo nasmejavao na kraju.

— Nadam se da se naši putevi više neće uskrstiti, Dok! — dobacio mu je skoro veselim glasom.

— Meni je svejedno, Rasti! — odvrati suvo kockar.

Brendon klimnu glavom i zateže uzde svom vrancu. Jahač napravi mali luk i zaobiđe Holideja.

Pod lakim pritiskom butina, Migo krete napred. Holidej se nije osvrtao. Sve dok senjegova prilika nije pretvorila u tačku pod usijanim nebom Misurija. Rasti Brendon ga je pratio pogledom punim zavisti i mržnje.

*
* *

Četrdeset milja od Sent Džozefa prema Istoku nalazio se napušteni manastir, drevna građevina od koje su ostali samo vremenom izjedeni kameni zidovi i zvonik šiljastog krova od najbolje kedrovine.

Bila je poodmakla noć.

Pun, bledožut mesec kao da se okačio o vrh starog zvonika i klatio se na jednu i drugu stranu povremeno.

Unutar zidova gorela je mala vatra.

Tri čoveka su se nalazila oko nje, utonuli u ćutanje i iščekivanje.

Dvojica od njih bili su jednostavno obučeni kauboji, sa šeširima ve-

likih oboda, povijenih malo prema licu.

Obojica su nosila šarene košulje i prsluke i opasače sa po jednim koltom, a bili su obučeni u čizme koje su u prašini izgubile svoju boju. Njihovi konji nalazili su malo trave pokraj zidova i čupkali je, zajedno sa rosom. Oko ruševina prostirala se prerija posuta mesečinom i senkama.

Treći kraj vatre nije ni sedeo ni čučao. Stajao je zamišljen i pušio u veliku, krivu mornarsku lulu. Umesto šešira imao je na glavi kačket kakve nose kapetani brodova između Kvinsija i Kejp Žirardoa, a i dalje na jugu.

Bio je to Džerom Bruks.

Preko širokih leđa nosio je crnu, kožnu jaknu, a ispod nje mornarsku majicu sa prugama. Sve ostalo bilo je tipično za kraj u kome se nalazio: široki opasač i kolt, uzane pantalone i čizme kratkih sara.

Bruks je nekada imao svoj brodić, kojim je krijumčario rekom oružje za pobunjena indijanska plemena, a kasnije za trupe Konfederacije. Pri kraju rata uspeo je da izbegne istragu i sklonio se u Sent Džozef. Tu je otvorio salun „Kod mornara“, u svojevrsnom stilu: umesto stolica držao je burad a jedan deo prostorije podigao je kao gornju palubu i napravio drvene stepenice.

Džerom Bruks nije bio samo vlasnik krčme. Imo je i mali posed blizu grada, gde je držao desetak divljih momaka-goniča. Pričalo se da, u stvari, svršava neke sumnjive po-

slove, ali tako dobro skriveno da se o tome moglo samo nagađati i pričati.

Salun „Kod mornara“ bio je stećište probisveta, bivših političara, prognanika, izbeglica i desperadosa. Svi su oni na neki način poznavali Bruksa: ili iz starih dobrih dana ili iz nekog od poslova u kojima su bili umešani.

Nekoliko puta iz njegove krčme iznošeni su mrtvaci bez imena i porekla. Za predstavnika zakona bilo je dosta svedoka koji nisu videli ništa ili su videli sve samo ne ono što bi odgovaralo istini.

Džerom Bruks je imao novca.

Druga je stvar koliko je glavnih ljudi u Sent Džozefu bilo na njegovom „platnom spisku“.

Te noći Džerom Bruks je nekoga čekao.

Njegovo široko, mesnato lice sa očima lisice i velikim ustima bilo je skamenjeno i nepokretno. Dugi zulfu dopirali su mu do same ivice brade i prekrivali dobar deo ušiju. Koža mu je bila opaljena suncem i nabrana oko uglova ustiju i očiju. Bilo je to lice koje se ne zaboravlja.

Oblačići dima iz njegove lule davno su prestali da se kolutaju uvis.

Iz daljine, čulo se jasno, nadolazio je topot više konja. Ljudi oko vatre su se trgli i prihvatili puške.

Bruks je podigao ruku, što je značilo da se ne pokreću.

On stavi obe šake na usta i pusti tri puta huk sove.

Isti takav znak odazvao se sa druge strane.

— Oni su! — reče jedan kauboj kraj vatre.

Videli su se jasno, sva trojica.

Bruks je uzalud među njima tražio telo nekog čoveka ili četvrtog konja. Bili su sami.

Namrštio se, sluteći naigore vesti.

Maks Donovan je ćutke sjahao, a ostala dvojica. Vajt i Krozbi, kao da se nisu usuđivali da napuste sedla. Osetili su da u vazduhu nastaje napetost.

Slično nešto osetio je i Donovan, ali on nije mario za to.

— Gde je Čedvik? — upita brzo Bruks, pokušavajući da savlada bes koji ga je obuzimao.

Donovan pokaza palcem na istok.

— Lešinari ga dovršavaju — reče, sa zlobom u glasu — ali...

— Ali?

— Nije ono što si mislio.

Džerom Bruks mu se polako približi.

— Nisam znao da umeš i da okolišiš — unese mu se u lice, suzivši oči. — Dovoriš li o satu?

Donovan kratko klimnu glavom.

— Gde je?

— Nema ga.

— Nema? Nema uopšte?

— Nismo našli kod njega...

— Pretražio si ga dobro?

— Sasvim.

— Pa, je li priznao gde je?

Izenada nastade neprijatna tišina.

Džerom Bruks baci brz pogled prema Vaitu i Krozbiju, ali u tami njihova lica nisu odavala ništa po-

sebno. Ispred njega Maks Donovan je takođe ćutao i mrštio se.

Izenada Bruks počeo da se smeje.

Njegovi pratioci ga začuđeno pogledaše, i samo je Donovan u tom smehu nazreo suzdržanu provalu gneva.

— Maks — smejaio se Bruks, naizgled prijateljski — pa ti si Čedvika prvo ubio a onda potražio sat? Jesi li? A?

Donovan klimnu glavom, po drugi put te noći.

U tom trenu dogodila ga je velika, čvornovata šaka bivšeg mornara sa Misisipija. Zveknulo je po vilici tako jasno da su svi čuli kako su se kosti pomerile u razbojnikovoj vilici.

Maks Donovan je odleteo pravo na vatru, onekao leđa, zaurao i odskočio na drugu stranu ošamućen.

Kada se pribrao, ruka mu je mahinalno krenula prema oružju.

Ali, Bruksov kolt mu je već bio skoro pred samim licem.

— Ti budalo! — izgovorio je polako ovaj. — Za ovo te treba obesiti za jezik! Kako si mogao prvo da ga ubiješ?

Donovan ustade polako, otrese prašinu sa sebe i podiže šešir kraj vatre. Njegovi brkovi se nakostrešišu, brada mu posta isturenija nego ikad — ali uspe da se savlada. U odsjaju vatre njegov ožiljak na levom obrazu dobio je purpurnocrvenu boju.

— Pogrešio sam — procedio je — ali ništa ga nije moglo povratiti u život!

Bruks vrati oružje natrag i svima okrete leđa.

Ćutke su ga posmatrali.

— Kažeš da si ga dobro pretražio? — upitao je malo zatim prigušenim glasom.

— Jesam — odazva se Donovan.
— Je li tako, Čarls?

Njegov prijatelj potvrdi.

— Onda, gde je? Zbog čega bi tako bežao ako nije kod njega?

Niko nije umeo da nađe odgovor na to.

— Budale! — zarežao je Bruks, opsovavši sočno neku dugu, mornarsku psovku. — Ako u roku od dvadeset četiri časa ne nađemo tu prokletu stvar, zažalićete što me poznajete!

Liudi su ćutali, zbunjeni.

— Pa šta ćemo? — javi se Čarls Vait, prekinuvši tišinu.

Džerom Bruks ga i ne pogleda. Samo je promrmlija:

— Čekaćemo.

— Svi smo ovde — umeša se Maks Donovan. — Zašto da čekamo?

— Rekao sam da ćemo čekati! — okrenu se Bruks, skupivši usta od srdžbe. — Ako ti se žuri, možeš da odjašeš i da mi se ne pojavljuješ na oči.

Donovan proguta i ovo, mračno pogledavši u bivšeg kapetana broda.

Potražio je očima lonče sa kafom, ali kako ga nije bilo ni pored vatre ni na njoj, besno je zamahnuo čizmom po ugarcima.

Varnice su buknule za trenutak i osvetlile njegovu brazgotinu. Bilo

je to satanski ružno lice, koje je krišom ugledao Bruks i stresao se.

Donovan je bio dobar strelac, nemilosrdan, okretan, ali i glup. Bila je prava ludost poveriti mu poteru za Čedvikom a ne upozoriti ga prethodno da je potreban živ, ne leš.

Iz misli ga je trgao šum u blizini.

Izgledalo je kao da je u nekoj šupljini starih zidova šušnuo vetar ili se skotrljao pacov. Možda je ličilo i na pad suve grančice o travu, tek — oštro uho Džeroma Bruksa otkrilo je tiho kretanje na svojoj desnoj strani.

Iako je mesečina srebrila stari manastir, ipak je u senci velikog zida primetio senku.

Brzo je prineo ruku revolveru.

Već ga je držao u rukama, spreman da pritiskne obarač, već su i ostali naslutili da se nešto dešava oko njih — kad je iz polumraka planuo hitac i Bruksov kolt odleteo iz šake kao opčinjen.

Svi su zanemeli i neodlučno zastali.

Iz visoke trave pojavio se čovek. Umesto opomene ili pucnjave, on je samo koračao prema njima. Videli su da je svoje oružje vratio natrag u futrolu i da im se približava kao neki stari znanac.

Bruks je suzio zenice nekoliko časaka, a onda su se njegova velika usta razvukla u ljigav, pritvoran osmeh.

— Brendon, prokletniče? — povikao je, iskreno obradovan. — Mogao sam te...

— Da si mogao, ti bi pucao — nasmejao se došljak, prilazeći vatri.

— Kako si, mornarska bitango?

— Još uvek dobro gađaš — dobacio mu je Bruks, pružajući ruku.

— A ti si još uvek neoprezan — uzvratiti ovaj. — Koliko te košta tvoja nova neopreznost?

Bruks odmahnu rukom.

— Zato sam te i zvao — reče. On-
da mu pokaza rukom na ljude oko
sebe. — Ovo su sve moji momci. Za
Maksa Donovana si čuo?

— Ne mnogo — polako odgovori
Rasti Brendon — ali dovoljno. U
čemu je stvar?

Džerom Bruks pripali svoju uga-
šenu lulu i otpuhnu nekoliko kolu-
tova. Miris duvana zapahnu sve
okolo.

— Tražim jedan sat — reče Bruks
posle kraćeg ćutanja. — Ukrao mi
je u Sent Džozefu jedan od mojih
ljudi i pobegao sa njim.

— Šališ se? — smejao se revolve-
raš sa dečjim licem. — O kakvom
satu se radi?

— Pokazaću ti ga ako ga se do-
čepam — progundā Bruks. — Mož-
da bih ga imao i sada da lopova
nije Donovan prvo ubio a onda se
setio da bi ga trebalo pitati gde mu
se nalazi.

— Nisu našli kod njega?

— Nisu — odmahnu glavom
Bruks. — A sat mi je vrlo važan.
Po svaku cenu moram da ga nađem.

— Ti znaš moju cenu, mornaru!
— prekide ga Brendon.

— Znam — iskezi se ovaj — ina-
če te ne bih ni pozvao iz Kvinsija
čak ovamo! Ja ne mogu povesti sve
ljude sa sobom, neko mora da pazi

na moj salun. Zato sam se odlučio
za četvoricu.

— Pametno — složi se Brendon.
— A gde bi, po tebi, mogao taj sat
da se nađe? U čijem džepu?

Brks slegnu ramenima.

— Ništa mi još ne pada na pa-
met — reče. — Znam samo da vre-
me brzo prolazi, a to mi ne ide u
račun. Nikako!

Brendon zaokruži po nepoverljivi-
m licima oko sebe, ali ga to ne
uzbudi. Sudeći po njihovim pogle-
dima, on zaključio da im Bruks nije
mного govorio o njemu, a možda ga
nije ni spomenuo sve dok nije došao.

— Imam nešto za tebe — obratio
se Bruks pope kraćeg ćutanja i ne
sačekavši odgovor pošao prema ve-
likom zidu, gde se ocrtavala silueta
njegovog vranca.

Maks Donovan je pažljivo pratio
njihov odlazak, a Vajt mu se pri-
druži. Izmenjali su poglede i savr-
šeno se razumeli.

Brendon je rasedlao konja i pustio
da malo prošetā po travi.

— Šta to imaš? — upita Bruks.

Brendon se okrete, ne bi li mož-
da opazio nečije prisustvo u blizini.
Kada se uverio da su zaista sami,
nasmejavao se celim licem.

— Čuj, mornaru — tiho mu je do-
šapnuo. — Nemoj meni pričati baj-
ke. Toliko ljudi oko jednog sata...
ispituni istinu!

Ali Bruks samo slegnu ramenima.
Verovatno je očekivao ovakvo pita-
nje, pa mu se nije ni žurilo sa od-
govorom.

— Ne plaćam te da misliš, lepi

moj — odgovorio mu je u istom stilu — nego da ga nađeš. Ostalo je moja briga.

— Tako? Zar misliš da je i Donovan budala? On će uzeti sat za sebe, ako je on toliko vredan.

— Može samo da ga okači o vrat — isceri se Bruks — A ti pazi šta radiš! Jednom sam ti spasao glavu kada su te jurili šerif iz Memfisa i njegova potera. Tri dana si čučao na mom brodu. Ili si možda zaboravio na to?

— Nisam, mornaru — odgovori Brendon. — Ali pare su pare. Kad bude tvoj život u pitanju, ja ću ti se već revanširati. O keji?

— Onda smo se razumeli. Imaš još nešto?

— Imam, mornaru. Sreo sam danas jednog čoveka...

— Pa? Zar je to neka vest?

— Možda i nije — slegnu ramenima Brendon. — Rekao sam mu da imam sastanak sa tobom, ali on je bio gluv. Nije ni trepnuo. Zaključio sam da nije čuo za tebe.

— Zar bi trebalo da čuje?

— Ako te ne interesuje ko je... onda hajdemo.

Bruks mračno odmeri dečjačko lice Rastija Brendona.

— Jednom ću ti kuhiniskom satarom odseći taj indijanski čuperak pozadi, lepotane! — zarežao je. — Koga si sreo?

— Doka Holideja.

— Ho... Holideja? — ustuknu Bruks. — Zar u ovom kraju?

— Izgleda da je samo prolazio, prema Hanibali ili Sent Luisu.

— Gde si ga sreo?

— Blizu Dedvila. Zar te to zabavlja?

— Ne volim ga blizu mene... — promrmlja Bruks. — Za njega kažu da je revolveraš i kockar, jedna od mnogih hulja, ali koliko ja znam, najveće hulje u stvari strepe od njega.

— Računajući i tebe?

Bruks okrenu leđa revolverašu i vrati se natrag svojim momcima.

Kraj vatre nije zatekao Donovana.

— Gde je Maks? — upita.

— Sad je tu bio — odgovori lenje Vajt, nepodižući pogled sa čizama.

Možda je prisluškivao, pomisli Bruks i obuze ga gnev.

Utom se iz pravca odakle je došao Bruks začuo tup udarac i prigušen krik.

Čarls Vajt munjevito podiže pušku i prinese obrazu.

Iz tame se pojavi visoka prilika Maksa Donovana. Zluradi osmejак titrao mu je na usnama dok se približavao okupljenim momcima.

Vajt spusti pušku a Bruks se namršti.

— Ko je to jeknuo? — upita.

Donovan ispruži palac iza sebe.

— Neki balavac mi je zapretio koltom da se ne šunjam blizu njega pa sam ga malo lupio po čelu da se opameti...

— Udario si... Brendona?

— Zar je trebalo da kleknem i molim za oproštaj?

Džerom Bruks nije stigao ni da

progovori a Brendon se pojavio, lica bledog kao zid.

Maks Donovan je koraknuo na-
trag i spustio ruke nadomak oruž-
ja.

Berndonova šaka zanjihala se bli-
zu drške „smit i vesona” i tišina je
nepodnošljivo zavládala i prirodom
i ljudima.

Samo jedan brzi potez delio ih je
od smrti. Ko će prvi uspeti da po-
tegne? Donovan ili Brendon?

Međutim, Bruks nije želeo da to
sačeka.

Ispalio je četiri hica u vis i to
kao da je obojicu malo povratilo.
Skrenuli su pogled i ispravili leđa.
Najopasniji trenutak je prošao.

— Šta je to, do vraga! — zauralo
je Bruks. — Hoćete da se pobijete,
meni u inat?

Donovan pokaza rukom na revol-
veraša iz Oklahome.

— Zašto nam je potreban on? —
upitao je.

— Nama ne, već meni! — odseče
Bruks. — Imam posao za obojicu.
Ili ćete raditi za mene, ili za gro-
bara...

Donovan pljunu na zemlju, pre-
zrivo.

Rasti Brendon je povratio svoju
hladnokrvnost i sada se smeljuljio,
nakrivivši beli „stetson” na levu
stranu.

— Kad se ovo završi, Maks —
dobacio je umiljatim glasom, — do-
vršićemo naše račune.

— U svako doba, lutkice! — uz-
vratí zajedljivo Donovan.

— Dosta! — uzviknu Bruks. —

Razdvojićemo se u dve grupe i tra-
žiti. Vajt i Donovan na jednu, a
Brendon i ja...

— Ja ću sam! — hladno odlučí
ovaj.

Bruks se ukoči.

— Onda možeš da odjašeš! — re-
re. — A ako odlučíš da ostaneš, pr-
vom ko pokrene svađu sipaću vruće
olovo u stomak!

Rasti Brendon je ćutao.

— Odjahaćemo odmah na mesto
gde je Čedvik ustreljen — nastavio
je — da još jednom pretresemo i
njega i okolinu. A onda ćemo se
dogovoriti kuda ćemo i kako ćemo.
Lesli, ugasi tu vatru pa da krenemo!

Više niko nije rekao ni reči.

Malo kasnije grupa od sedmorice
jahača napustila je stare zidne ma-
nastire i odgalopirala prema istoku.

*
**

U zoru dolazak Džeroma Bruksa
i njegovih pratilaca uznemirio je
jato lešinara.

Odlepršali su uvis tek kad su se
jahači sasvim približili jadnim osta-
cima Klema Čedvika, koga nemilo-
srđni Donovan nije želeo ni da po-
kopa.

Stajali su tako, poređani u jednoj
liniji, na brežuljku, oklevajući da
siđu do samog leša i da ga dotaknu.
Bruks je morao da nekome naredí,
pa je taj posao ostavio Donovanu.

— Zašto ja da prevrćem mrtvace?
— usprotivi se ovaj.

— Ti si ga ubio! — reče Bruks.
— Ideš li ili ne?

— Možda je neki lešinar progutao časovnik — primeti on.

— U tom slučaju poslaću te na drvo da ga skineš...

Maks Donovan pozva pokretom glave Vajta i Krozbiya da ga prate.

Za to vreme Brendon je obilazio oko mesta i vrebao nešto po travi. Njega nije interesovalo telo Klema Čedvika, jer je verovao da Donovan nije tolika budala i da previdi taj sat ako se nalazio u njegovom odelu.

Sasvim daleko, okačen o žbun tamariške, bio je šešir sa ukrasom od zmijske kože.

Čedvikov?

Brendon se naže u sedlu i zahvati rukom šešir.

Okretao ga je sa svih strana zamišljeno, kao da je već bio na samom tragu.

A bio je, zaista.

Okrenuo je vranca natrag i dojahao do Bruksa.

— Hej, mornaru — dozvao ga je piskutavim glasom — zar ti ovaj šešir ništa ne kaže?

Bruks baci kratak pogled na njega.

— Zašto? — upita.

— Je li to šešir tvog čoveka?

— Jeste.

— Sigurno?

— Do đavola. Rasti, poznao bih ga među hiljadama. Šta imaš na umu?

Brendon okrenu unutrašnji deo i pokaza na postavu: bila je proreza-

na i jasno se očitavalo mesto gde je ležao mali, okruglasti predmet.

— Tu? — procedi Bruks, zgrabivši ga.

— Tu ga je nosio — potvrdi Brendon. — Tu ga jedino nisu tražili tvoji momci.

— Onda je negde...

Ali Brendon je odmahnuo glavom.

— Video sam neke tragove — reče. — Mislim da je neko našao sat i otišao sa njim.

— Ali ko? — viknuo je.

Tek tada su se ostali okrenuli i pogledali u njihovom pravcu. Maks Donovan je osetio da nečega ima. Krenuli su prema njima.

Džerom Bruks pokaza Donovanu šešir.

— Ovde nisi gledao, Maks? — upita.

Ovaj odmahnu glavom, mršteći se.

— To ti verujem — progunda on.

— Potražite tragove! Neko je došao posle vas i našao šešir. Brzo!

Krozbi, koji je bio poluindijanac, najbolje se snašao na terenu. Prošlo je samo nekoliko minuta a on se vratio sa brežuljka, pokazujući rukom na istok.

— Jedan trag vodi tamo, baš sa ovog mesta — rekao je.

Bruks pogleda u Brendona.

— Kud bi mogao da ode? — upita.

— Jedino u Hanibal.

— A Dedvil?

— To nam je usput — nasmeja se Rasti Brendon. — Biće zabavno juriti duhove sa čudesnim satom, mornaru!

— Naći ću ga! — obeća Bruks samom sebi, ali glasno.

•
•

Diližansa za Dedvil klopārala je tvrdim, utabanim putem kroz brežuljkasto područje. Džinovski oblak prašine za točkovima nadvisio je i kočijaše i prtljag smešten na vrhu kola.

Dva para odmornih konja grabila su stazom ne birajući mesta na koja će spustiti kopita. Zato su se kola pokatkad krivila na jednu ili drugu stranu, tako da se činilo da će se cela diližansa prevrnuti.

Četiri putnika nalazila su se unutra, zavaljena na tapaciranim kožnim sedištimā.

Žena kraj prozorčića bila je vitka i mlada, obučena u dugu haljinu ružičaste boje sa crvenim karnerima pri dnu i na struku. Okrugli šešir sa crnom mrežom prekrivao je do pola lice, ali ne dovoljno da joj se ne bi uočile crte. Bila je prilično jako našminkana, plave kose smotane na temenu u pundu, visoko ucertanih obrva i zelenih očiju.

Dubok dekolte otkrivao je lepo oblikovane grudi i mali zlatni medaljon među njima.

Imala je oko vrata ljubičastu somotsku traku sa isto tako zlatnim priveskom i par minduša na ušima.

Sedela je i gledala ukočeno pred sebe.

Do nje se nalazio postariji džentlmen, ćelav i glatko obrijan. Imao je

puno, mesnato lice i nervozne usne, koje je često oblizivao i grizao. Na krilu je držao malu putničku torbu i preko nje polucilindar.

Crno odelo mu je od usputne prašine prelazilo u sivkastu boju i uzalud ga je dlanom lupkao i čistio.

Zavesice su bila slabašna zaštita od prašine i sunca.

Treći čovek bio je visok četrdesetogodišnjak, crne zalizane kose i tankih brčića. Na duguljastom licu najupadljiviji su bili dugi, mesnati nos i dve velike bore oko usana, koje su se sa osmehom pojačavale i prelazile u prava udubljenja iz kojih su vrebali redovi belih, uglastih zuba. Odelo mu je bilo starinskog kroja, ali dosta očuvano, svetlozelenkaste boje, sa crnom kragmom do revera. Na crnom prsluku nosio je maršalsku zvezdu i otvoreno se prsio njenim sjajem.

Četvrti putnik bio je obučen u crno odelo, zavaljen u uglu, sa šeširom preko očiju.

Činilo se da drema i da ga ne interesuje ni džombasti teren po kome su poskakivala kola ni saputnici na koje je padalo ćutanje uzavrelo kao i dan u kome su se našli na putu za Dedvil.

— Prokletstvo! — opsovao je maršal, kada su točkovi kola odskočili udarivši u neki kamen. Pritom je pridržao šešir da mu ne sleti sa glave. — Kako vozi taj ludak gore?

A gore je vozio Sam Bolen. S vremena na vreme je ispijao viski iz pljosnate flašice, pa mu je piće i sunce udarilo u glavu više nego što je mogao to da podnese.

Bolen je bio preo penzijom, pa mu je vožnja između Dedvila i Hanibala više ličila na zabavu nego na posao.

Osim toga, dilažansa je imala sve manje putnika, jer je železnica na drugoj strani širila svoje krake poput velikog pauka i kompanija „Vels Fargo“ je tražila nove krajeve za poslovanje.

— Hejjjaah! — uzvikivao je Bolen i zamahivao bičem.

Čelavi putnik sa torbom na krilu prosto je cedio maramicu od znoja.

Devojka je izvadila malo ogledalce da popravi šminku, ali prašina i vrućina činili su svoje. Nije joj bilo spasa, sve se topilo pod očima.

Onda je dilažansa naišla na bolji put, peskovit i mek, u kanjonu El Kondor.

— Ovo baš nije put za damu! — javi se šerif, razvlačeći usta u prtvoran osmeh. — Železnica je mnogo priatnija.

Devojka ništa ne reče, nije ni okrenula glavu. Posmatrala je predeo koji je promicao pored nje ali, izgleda, nije ni nega videla.

Maršal se ispravi i zateže revere. Zvezda na njegovom prsluku ponovo bliesnu.

— Baš ćutljivo društvo — cmoknuo je prezrivo jezikom — Kao da je krenulo na pogreb. Uobražena lepotica, nervozan trgovac, šta li, i dendi koji celo vreme spava.

— Meni je muka, mister — javi se čelavi debeliko, brišući znoj. — I nije mi do razgovora.

— A da li je vama muka, mis? —

nagnuo se maršal prema devojci. — Zašto putujete u Hanibal?

Devojka se najзад okrete i maršal se susrete sa ironičnom osmehom od koga zamalo da pocrveni.

— Je li to zvanično ispitivanje? — upita promuklim glasom.

— Hteo sam samo da razgovaramo — progunda ovaj. — Ja sam Zigi Ekštajm, maršal iz Hanibala. Ako dozvolite... vi sigurno idete da radite u nekom lokaluu?

— Pogodili ste — mrzovoljno odvrati devojka.

— U „Kvinsi-bar“? Kod „Zlatne školičke“? Ili možda u Barklesovoj kockarnici?

— Moraću da odlučim — reče devojka i okrete glavu.

— Znači nemate angažman? — skoro sa razočaranjem u glasu zaključio Ekštajm. — Devojka za razonodu? Barska dama? Da znate da je teško dobiti dobar posao u Hanibalu... naravno, ako niste u dobrim odnosima sa zakonom.

— Šta to treba da znači? — trže se devojka.

Ekštajm se smeškao.

— Vi to vrlo dobro znate — rekao je uobraženo. — Ali o tome ćemo kasnije, kad stignete.

Istog trenutka maršal iz Hanibala dobio je i zvučan šamar po licu!

Za trenutak je onemeo, prineo ruku obrazu i prebledео.

— Za koga me vi smatrate? — planula je devojka.

Stranac u crnom odelu se promeškotao na svom sedištu i malo podigao ščir.

Ekštajm je dobio purpurnocrvenu boju i po licu i po vratu. U očima mu se pojavio ubilački sjaj. Devojci se učinilo da će istog trenutka potegnuti oružje i ubiti je sa blaženim osmehom na usnama.

Ustuknula je, ali dalje od svog ugla nije mogla.

Maršalova pesnica podigla se uvis.

— Prokleta droljol — uzviknuo je, zapenušan.

Ruka se munjevito spustila prema devojčinom licu.

Međutim, nešto ga je kao klešti-ma šćepalo za zglob i zaustavilo. Posrnuo je u svom zaletu i skoro pao na pod kočije.

Kada je podigao pogled, sreo je metalni odsjaj ledenoplavih očiju čovek u crnom odelu. Držao ga je još uvek za zglob i posmatrao pravo u zenice. Kao da ga je hipnotisao.

Zigi Ekštajm je namah zaboravio na devojku i njen šamar.

— Pustite me... — jeknuo je, besan.

Čovek ispravi prste i podiže ih u vis kao da je dotle u rukama držao nekog odvratnog pacova ili tvora. Pokret je zaista bio rečit i Ekštajm ga je savršeno razumeo.

Seo je na svoje mesto i protrljao zglobe. Oči su mu i dalje blistale ubilačkim sjajem.

— Slušajte, vi...

— Malopre ste je nazvali damom a sada droljom! — prekide ga čovek glasom hladnim, kao sečivo noža. — Morate se opredeliti, maršale; prvo ili drugo?

— Ne mari — umeša se devojka, sa željom da izgladi sukob — ja sam navikla na to...

— Znam — reče čovek — ali i maršal treba da navikne. On je zakon u Hanibalu, a ne u diližansi.

— Vi se ne mešajte! — kočoperio se Ekštajm, preseći se. — Moja su ovlašćenja i na ovoj teritoriji!

— Stvarno? — naruga mu se čovek. — Hoćete li da nas sve polap-site?

— Videćete — zareža Ekštajm. — Ako stignete u Hanibal, imaćete me na vratu! Oboje!

— Dugo je do Hanibala — dobaci ovaj dvosmisleno.

Onda se vrati na sedište, stavi šešir ponovo na lice i nastavi da dremucka.

Devojka je otvorila usta da mu nešto kaže, ali se predomisli.

Strancu kao da je bilo svejedno.

Kao da je odmah zaboravio na sve što se desilo u diližansi.

Međutim, Zigi Ekštajm nije mogao tako lako da se pomiri sa poniženjem koji mu je naneo uglađeni dendi sa belom košuljom.

Nekoliko puta se rešavao da ga razoruža i izbaci iz kola, ali ga je sprečavala pomisao da nekim slučajem ne uspe i da ne doživi još gore poniženje.

I najzad, strančeve oči!

Kao da su ga sekli noževi ledom okovani.

Bilo je u njima nečega što je opominjalo. Da li je to samo zamišljao, ili su njegove zenice predstavljale dve cevi koltova, spremne da dejstvuju poput munja u preri.

Kočija je izlazila iz kanjona.

Onda je odjeknuo pucanj...

Sam Bolen je zategao uzde svoje zaprege, ugledavši ispred tri jahača sa naperenim puškama.

Imali su marame preko lica i nisu izgledali nimalo šaljivo, iako je Sam Bolen verovao da je sve to neka podvala.

Prepad na njegovu diližansu, koja nije prevozila ni zlato ni krupne zverke — to je bilo da čovek prosto ne poveruje. Stari kočijaš se glupo smeškao, ali ipak se nije mašio svoje puške pored nogu.

Zigi Ekštajm je osetio da se kočije zaustavljaju, ali nije video nikakvu zgradu ili slično koja bi podsećala na postaju ili stanicu.

Bilo mu je jasno tek kad se našao pred puškom uperenom u samo čelo. Odjednom je prebledeo.

Ista takva puška nalazila se s druge strane.

— Šta... šta ovo znači? — promućao je. Sva njegova malopredašnja nadmenost istopila se kao kap vode na usijanom kamenu.

— Izlazite! — naredi jedan glas. — Svi!

Debeljko sa torbom je drhteći stavio šešir na glavu i šapućući neku molitvu nekako sišao niz pokretno stepenište sa kola.

Devojka je pokupila levom rukom nabore svoje haljine, a onda se oslonila na nečiju pruženu ruku. Podigla je pogled i sreća se sa plavim očima čoveka u crnom.

— Imamo i jednog šerifa! — dobio je ironično jedan od napadača visokom jahaču u traperskoj blu-

zi sa resama. Stajao je malo podalje i ćutke ih sve posmatrao.

Sam Bolen poslednji siđe, gundajući.

— Ako tražite zlato, momci... — počeo je.

— Zaveži! — učutkao ga momak u sivoj flanelskoj košulji i zabode mu cev u stomak.

Čovek na konju pokaza nešto rukom.

— Pokažite satove, ljudi! — naredi maskirani u sivoj košulji. — I bez trikova.

Zigi Ekštajm pogleda u debeljka, a onda u dendijsa sa belom košuljom. Njegovo lice, međutim, bilo je kao od kamena isklesano, tako da mu pozavide i postade se u isti mah.

— Dakle? — bio je nestrpljiv napadač.

— Kakve sad satove? — začudi se maršal iz Hanibala. — Šta vi zapravo hoćete? Ja nemam sat...

Maskirani zamašnu kratko kundakom i Ekštajm dobi udarac u stomak. Povio se i zaurao, udarivši leđima o vrata kočije. Onda se sruši na kolena.

— Dakle? — ponovo se javi maskirani.

— Ja... zaista nemam... — procedio je šerif, lica bledog kao na smrtnom času. Debeljko se brzo umešao:

— Evo, ja imam jedan! — skoro je uzviknuo i izvadio veliki, posrebrn sat sa lancem. Podigao ga je uvis kao da svima pokazuje.

Jahač iza njih je zanjihao glavom.

— Nije taj — promrmlja momak u košulji a onda ponovo isti udarac kao sa maršalom.

Debeljko nije stigao ni da jekne. Ispustio je torbu i pao na zemlju, podižući telom oblačiće prašine.

Devojka je koraknula napred i otvorila torbicu.

— Ja imam jedan mali — rekla je drhtavim glasom. — Hoćete da pogledate ili da vam ja pokažem? Ili možda mislite da u torbici imam sakriven revolver?

— Ne brbljaj, devojčuro — razesti se maskirani i priđe joj blizu. — Vadi to!

— Evo, odmah...

Kada je izvukla malu, nežnu šaku iz torbice, na suncu je bljesnula pozlaćena drška „deringera”.

Bilo je tako iznenadno i neverovatno, da čovek sa maramom preko lica nije stigao ni da odskoči natrag niti da pritisne obarač.

Odjeknuo je pucanj i on je ispuštio pušku, pogoden u podlakticu.

Drugi napadač se okrenuo spreman da ispali smrtonosne hice, kada je na scenu stupio čovek u crnom.

Kao čarolijom dotaknuti, izleteli su iz korica njegovi koltovi sa niklovanim cevima!

Zrna iz koltova odbacila su napadačevu pušku čitavih pet jardi daleko. Sve se odigravalo munjevito. Pred putnicima iz kočije najviše se u sećanje utisnula slika malo pognutog strelca iz čijih je cevi propevalo vruće olovo prema napadačima.

Visoki jahač je stigao samo da izvuče svoje revolvere, ali su se i oni našli u prašini.

Zavladala je tišina.

Oblak barutnog dima razvejavao se oko strančevog tela još dok je okretao oba kolta oko prstiju i nadi-

oničarskom veštinom ih vratio natrag u korice.

Bila je to predstava dostojna najluđe priče iz tog kraja!

Zigi Ekštajn je otvorenih usta buljio u vitkog dendija kao u avet.

Debeli trgovac je sklopčan na zemlji i dalje žmurio, očekujući da bude pogoden sa neke strane.

Samo se na devojčinom licu ocrtavala pravo, istinsko divljenje. Bilo je tako brzo, dok je samo dva puta trepnula.

Kakav čovek!

Napadač na konju se snašao najbolje što je mogao.

Zaboravljajući na svoje drugove, mamuznuo je životinju tako da je od bola zanjistala, propela se i zamalo ga zbacila.

Ekštajn je ustuknuo i brzo pogledao u crno odevenog čoveka.

— Pucajte! — viknuo je.

Ali čovek je mirno gledao u nepoznatog kako grabi na konju uz brežuljak.

Pored devojčinih nogu još uvek je ležao mali „deringer”, kojeg je ispustila odmah posle povlačenja okidača.

On se saže, podiže ga i stavi joj u šaku.

— Bili ste hrabri — reče joj.

— Uplašila sam se da ne dobijem kundak, to je sve! — odgovori ona, pokušavajući da se osmehne neusiljeno. Pokretom koji čine sve žene u bilo kakvoj situaciji, ona popravi kosu i namesti šešir. Verovala je da izgleda strašno pod rastopljenom šminkom. — Vi ste bili tako brzi — dodala je — da sam se skoro sažalila na one bejbnike...

Zigi Ekštajm se ponovo uvukao u svoju malopredašnju kožu i počeo da se vrzma oko kočije. Pokupio je puške napadačima i pod pretnjom svog kolta ih doveo do dilažanse.

— Zašto niste pucali u onoga što je bežao? — umešao se u razgovor maršal iz Hanibala. — Siguran sam da ste mogli!

Čovek ga preseče pogledom i hladno uzvratil:

— Nikad ne pucam čoveku u leđa — polako je otezao reči — a zatim, nisam video da ste rukama držali sopstvene pantalone šerife!

— Šta to znači? — pocrvene maršal.

— Znači da ste mogli vi da ga ubijete — završi svoju misao stranac. — Ili vam je i revolver ukras kao i zvezda?

— Ne dozvoljavam da me vređate! — žustro je reagovao predstavnik zakona — Vi niste dobili onaj udarac puškom... vi ste bili sposobni da pucate!

— Ja nisam kriv, šerife. što ste im simpatični!

— Slušajte, ja...

— Mister — preseče ga ponovo čovek metalno hladnim glasom — bilo bi krajnje vreme da ovim banditima skinete marame i da ih malo ispitatel!

Oslonjen o kočiju, devojka se smeškala maršalovoj nemoći da preuzme stvar u svoje ruke i vodi glavnu reč.

Crven od gneva, Ekštajm se okrenuo napadačima, od kojih je jedan držao okrvavljenju ruku drugom i s mržnjom posmatrao i devojku i čoveka pored nje.

— Pa, da vidimo ko ste, golubovi! — iscerio se Ekštajm na dvojicu maskiranih. Ruka sa oružjem bila mu je pribrana i ciljala pravo u stomak.

Kada je prvom skinuo povez, ovaj ga je istog časa pljunuo u lice.

Ekštajm je ustuknuo, ali ne zbog ove uvrede koliko zbog lica koje je ugledao ispod marame.

Hteo je nešto da kaže, ali je uspeo samo da promrmlja. Ruka sa koltom mu prosto klonu, mada nije želeo da to svi vide. Drske oči Čarlsa Vajta piljile su u Ekštajma kao da ga izazivaju i preziru u isti mah.

Maršal je bacio brz pogled na crno odevenog čoveka.

— Ne poznajem ih — reče muklo.

Po drugi put tog dana Zigi Ekštajm je izgubio nešto od svoje samouverenosti i nadmenosti. To nije bilo neupadljivo.

— Zbog čega su tražili samo sato-ve? — upita devojka.

Maršal slegnu ramenima.

— Taj neće otvoriti usta — reče.

Za to vreme kočijaš se popeo na svoje mesto i žustrim pokretima prinosio pljosnatu flašicu usnama. Po njemu, sve se dobro završilo i u to ime najbolje je popiti koju.

— Da ih povedemo, šerife? — dobacio je odozgo.

— Nema mesta! — brzo odvrati Ekštajm. — Unutra je ionako pakao. Uostalom — dodade — dobili su svoje.

— Vi ste čudan šerif — zaključil Sam Bolen i otpi još jedan gutljaj. Ostatak ostavi pod kaput. — Da krenemo?

Čarls Vajt se bezobrazno cerio iz

nekih svojih razloga. Čudna popustljivost maršala iz Hanibala otvoreno ga je zabavljala.

Čovek u crnom pomože devojci da se popne u kočiju, a onda se udalji prema konjima razoružanih bandita.

Ekštajm ga je ćutke posmatrao.

Kada se vratio, vodeći oba sa sobom, privezao ih je za prtljažnu šipku, za koju se već nalazio privezan i njegov indijanski šarac.

Čarls Vajt kao da je počinjao da shvata.

— Hej, to su naši konji! — viknuo je.

Čovek stavi nogu na papučicu dilžanse i mirno pogleda u uznemireno razbojnikovo lice.

— Pešaći malo, burazeru! — reče. — Konje ćeš naći desetak milja dalje.

Zigi Ekštajm se već sedeo na svom mestu, utonuo u zloslutno ćutanje.

Čarl Vajt je žestoko psovao.

— Proklet da si! — proderao se. — Reci ko si, da znam ime koje ću ti na krst staviti! Reci, prokleti kicošu! Ko si?

Čovek otvori vratanica.

— Zovem se Holidej — reče on glasom od koga se kosa dizala na glavi. — Dok Holidej.

I uvuče se u kočije.

Čarls Vajt je ostao otvorenih ustiju, zamagljenog pogleda.

I poslednja psovka zamrla mu je u zubima.

Dok Holidej!

Bolje da je nabasao na samog đavola nego na kockara.

Dilžansa je odmicala sve brže, vodeći njihove konje.

Sunce je nemilosrdno pržilo.

U kočiji, maršal iz Hanibala je s nevericom posmatrao mirno, aristokratsko lice svog saputnika.

— Zaista ste Dok Holidej? — upita.

— Jesam — odgovori ovaj. — A da li ste vi zaista šerif?

Ekštajm pomaknu rever da pokaže zvezdu.

— Moje obećanje i dalje ostaje, mister — važno je rekao. — Pričuvajte se u Hanibalu da mi ne stanete na žulj. Ne želim pucnjavu u mom gradu. Ni kockanje u visoke svote!

Holidej se osmehnu uglovima usana, kao da sluša detinjarije nekog razmaženog balavca.

— Šerif je šerif — rekao je posle kraćeg ćutanja — ma gde se nalazio.

— Šta hoćete time da kažete? — podskoči ovaj.

Kockar pokaza glavom pozadi.

— Učinilo mi se da poznajete onog bandita — nehajno odgovori.

Ekštajm skoro pozelene.

— Vama se štošta čini, Dok! — uzviknu. — Ali ovo nije poker u kome su svi aduti vaši!

— Vi blefirate! — mirno dobaci čovek iz Džordžije.

— Džentlmeni! — umeša se devojka, videći da prepirka uzima sve više maha i da je Ekštajm sve nervozniji što je Holidej bio sve mirniji. — Ja možda nisam dama za maršala, ali je bolje da razgovaramo o lepšim stvarima nego o banditima!

Džordžijanac slegnu ramenima, nemajući ništa protiv.

Ekštajm je nešto progundao, ali nije navaljivao dalje. Njegovo ponašanje prema napadačima bilo je

zaista upadljivo blago, ali on tu nije mogao zasada ništa.

Holidej je to zapazio i zato se maršal osećao nesiguran i razdražljiv.

Čovek sa torbom u krilu uvukao se u ramena i grizao usne još jače nego dotle. Lice su mu prekrivali potoci znoja, a brada приметно drhtala.

— Uzeli su mi sat! — promrmljao je više za sebe.

Devojka ga pogleda sažaljivo.

— Glavu vidim na nisu — reče. — A ni torbu — dodade. — Zar imate zlata u njoj kad je tako čuvate?

Čovek preblede i sevnu očima.

— To se vas ništa ne tiče! — povika. A onda se uvuče još više u sebe.

— A ko ste vi? — upita ga Ekštajm strogo.

— Ja sam Klajd Everton — promuca on. — Trgovac iz Topeke. Putujem u Sent Luis... imam posla!

— Mnogo trgovaca putuje za Sent Luis — reče Ekštajm. — Ali nijedan se nije vratio siromašan...

Čovek je ćutao i treptao.

Holidej se zavalio u sedište spreman da nastavi dremuckanje.

— Ja sam Petjula Grej — predstavi se devojka dovoljno glasno da Džordžijanac oceni da se njemu obraća. — Možda se neću ni zadržavati u Hanibalu... zbog zakona.

— Briga me! — progundā Ekštajm bezvoljno.

Put je silazio u dolinu.

Grubo istesana drvena daska, pobodena na proplanku, imala je napis „Dedvil”.

Sam Bolen je sa svog sedišta ba-

cio daleko ispražnjenu bocu i veselo zamahnuo bičem.

— Stanite! — povikao je trgovac proturajući glavu kroz prozorče. — Zaustavite kola! Hej!

— Šta vam je? — naroguši se Ekštajm.

— Nije mi dobro — promrmljao je Everton, otvarajući vratanica. — Sešću malo uz kočijaša... na vazduhu!

— Idite do đavola! — isprati ga maršal.

Trgovac se nekako uspuza na sedište, grčevito držeći torbu u ruci.

— Muka vam je? — upita Bolen.

Everton klimnu glavom i baci pogled oko sebe.

— Ovde je prijatnije — reče, osmehnuvši se prvi put.

Sam Bolen ošinu konje.

Malo zatim, diližansa je ušla u glavnu ulicu, dižući ogroman stub prašine iza sebe.

Dedvil je bio naselje kakvih se moglo naći na desetine u tim krajevima. Drvene kuće kao sanduci, nabacani u neredu jedan od drugog i mnoštvo firmi okačeno ispred berbernice, kovačnice, saluna, trgovine...

Zigi Ekštajm je sišao utrnutih nogu i pogledao pozadi kočije.

— Do vraga! — viknuo je. — Pa konje nismo odvezali?

— Zar smo morali? — upita ga kockar, propuštajući Petjulu Grej da prođe ispred njega. — Žao vam je, maršale?

Ekštajm besno steže pesnice, ali očuta odgovor. Krupnim koracima je krenuo prema prvoj krčmi. Zvala se „Vesela Meri”.

Trgovac Klajd Everton sišao je sa vozačevog sedišta, nespretno podigao šešir u znak pozdrava i odgegao prema istoj krčmu, oborene glave.

— Čudan čovečuljak! — nasmejala se devojka.

— Možda! — samo je rekao Holidej.

Trgovac je otišao, ali nešto je bilo čudno u vezi s njim.

Ovaj put nije nosio svoju torbu.

A nije je zaboravio ni na sedištu...

•
• •

Vik Mopsi je stigao u Dedvil u sumrak.

U „Veseloj Meri“ Dok Holidej je za stolom u uglu, ispod samog stuba sa dva ukrašena lustera, redao karte. Crvene zavese od pliša bile su razmaknute dovoljno da se kroz njih vidi cela prostorija. Kroz prozor obojen jarkim bojama video je Zigija Ekštajma pred kancelarijom mesnog šerifa kako razgleda poternice.

Petjula Grej se odmarala u sobi na spratu, popravljajući nabore svoje večernje, crne haljine sa providnim gornjim delom.

Trgovac Klajd Everton je nekoliko puta provirivao u salun i odlazio.

Poslednji put, kada je stajao na ulazu, imao je drugo odelo i drugi šešir, otvorenije boje. Po malom ispupčenju na levoj strani, iskusno Džordžijančevo oko moglo je da zaključi da nosi revolver ispod kaputa.

Ali njega se to nije ticalo.

Stari pratilac Vika Mopsija, glad, pratila ga je celim putem do Dedvila i tu dostigla vrhunac.

Pošto je smestio Blekija u štalu, pošao je ulicom ne bi li uz put dobio kakvu ideju gde da se prezalogaji i popije koji gutljaj jakog pića. Njegov Cilinder, sličan iskrivljenom odžaku i dugi rukavi kaputa koji su mu prekrivali prste, izazivali su podsmehe retkih prolaznika, naročito žena.

Mopsi je sve to podnosio na svoj miran, strpljiv način.

Iz desnog džepa iščakao je malu usnu harmoniku i od sve muke zavisirao neku tužnu melodiju.

Sudbina ga je, tako, vodila prema salunu „Vesela Meri“.

Radoznalo je bacio pogled kroz prozor i pozavideo ljudima unutra, koji su pili iz velikih čaša i jeli prženinu slaninu sa jajima, čiji je miris prosto razdirao Mopsijeve nozdrevce.

— Svega mi — promrmljao je skitnica iz Ajove — moja creva sviraju jaču muziku od harmonike...

Naslonio je lice na pro hladno staklo i zurio.

Kraj samog prozora video je deo stola i četiri igrača koja su igrala karte. Žučkasta, avetinjska svetlost padala je sa lampe na njihove obode i senkom im prekrivala lica. Dim od cigareta klatio se nad njihovim glavama kao prozračni veo.

Gomila novčanica na stolu kao da se ogledala u Mopsijevim zenicama.

— Dve karte! — čuo je metalan glas jednog od kockara. Imao je cr-

no odelo na sebi, crn šešir i leden sjaj u očima koje su blještale i iz senke pod obodom.

Mopsi strpa svoju harmoniku u džep.

— Ovog puta nećete biti srećne ruke! — dobacio je drugi kockar, punačka i podebeo, sa cigarom u ustima i šeširom zabačenim na potiljak.

— Podeli, Kaš! — opomenu ga treći, odvlačeći čizmama svoju stolicu podalje od stola.

Mopsi je zavrteo glavom pred dolarima. Bila je to suma od koje bi mu se mozak okrenuo naopačke.

Kaš je otresao pepeo na pod i ponovo stavio cigaru među zube.

— O ke! — rekao je.

Zavladala je tišina.

Mopsi je osetio kako čovek u crnom ne gleda u karte već ispod poluspuštenih trepavica fiksira Kašove pokrete.

— Prokleta ste sigurni u to što imate, mister! — obratio se Kaš partneru preko puta. — Plaćam još tri stotine dolara!

Crno odeveni čovek je podigao glavu.

Mopsi do tada nije video lice Doka Holideja, ali ga je te večeri dobro zapamtio.

— U redu! — rekao je. U glasu se primećivala ironija. — Da vidimo te karte.

Kaš se zadovoljno osmehnuo i položio šake.

— Evo ih! Četiri, jedan do drugog! Izgubili ste, mister!

Četiri keca ležala su pred Holide-

jem, ali on ih je samo ovlaš pogledao.

— Čisti poker?

— U pravu ste — smejućio se Kaš, uživajući u cigari i nagingući se napred da pokupi dobitak. — A ovo je i kraj igre! Tako smo se dogovorili?

Holidej se nije pomakao, ali glas mu je bio tvrd.

— Samo trenutak! — zaustavio je Kaša.

Debeli kockar je zastao i izmenjao poglede sa ostalima.

— Šta je sada? — progundao zatim.

— Ostavite novac gde je! — reče Džordžijanac.

— Šta vam je, do vraga?

Holidej se zavalio na stolicu, držeći i dalje ruke na kartama. Čak je i Mopsi napolju osetio napetost i otvorenih usta posmatrao napregnuta lica oko kockarskog stola.

— Gruba greška, burazeru! — odgovori Dok. — Te trikove bolje su izvodili traperi u Montani nego ti.

— Hoćete da kažete da sam varao? — zareža Kaš.

— Upravo si mi uzeo reč... — klimnu glavom Holidej, ne menjajući svoj položaj. — Imao sam jednog asa u rukama pre nego što sam odbacio one dve karte. Dakle, tvoj špil nije preporučljiv: ima pet kečeva!

Kaša nije mnogo uzбудilo Holidejevo otkrivanje.

— To je vaša stvar — rekao je — ali ostali ne dele vaše mišljenje. Pogledajte!

Ustali su svi trojica i primakli ruke koltovima.

Holidej je sedeo mirno i izgledalo je da ne primećuje pokrete.

Vik Mopsi je jedva verovao svojim očima.

Zar je moguće da je taj čovek toliko lud i da ne hajne za otvorenu pretnju trojice ovejanih lupeža?

Lutačica iz Ajove je bio kukavica, ali ovo nije smeo da dopusti. Nekako je morao da im skrene pažnju.

Nije imao ništa pri ruci osim harmonike.

Ipak... Onaj sat!

Koji je našao kod mrtvaca koga su već lešinari pripremali za „gozbu“.

Uhvatio je i omotao oko prsta upletenu tanku kožicu i udario o staklo.

Tresak je trgao kockare, jer im je dolazio s leđa i sa strane. Svaki od njih je napravio sasvim neznatan pokret ali ipak dovoljan za Holidejeve koltove.

Revolveri su bili u rukama kockarevih protivnika kada se on odgurnuo od stola i odskočio u stranu, na pod.

— Pazi, Kaš! — doviknuo je neko debelom varalici sa cigarom.

Bilo je kasno.

Niklovane cevi Džordžijančevih revolvera pokrenuli su se poput munje na tri razne strane.

Narandžasti plamenovi ispratili su vrelo olovo u šake trojice kockara iz Dedvila. Bili su prespori za takvog strelca kakva je bio čovek iz Džordžije.

— Svega mi! — uzdahnio je Vik Mopsi, videći kako se ljudi teturalu, psujući i laučujući. Zatim je zavladala tišina.

Velika lampa okačena o tavanicu lagano se klatila i bacala svetlost s jedne na drugu stranu prostorije. Barutni dim štipao je Mopsijeve nozdrve i on je glasno kinuo.

Odičnuo je još jedan pucanj.

Mopsi je razrogačio oči. Do đavola, pomislio je, zar ovaj čovek ima oči na leđima?

Jer, šankista je taman prinosio dvocevku obrazu kada mu je zrno iz Holidejevog kolta smrskalo podlakticu. Puška je tupo zveknula o ploču šanka i porazbijala red tek opranih čaša.

Holidej je vratio oružie u futrole i pokupio novac sa stola.

Niko se više nije makao u salunu.

Bilo je jedino posla za dedvilskog lekara.

Vik Mopsi se polako ušunjaio na ulaz, vrebajući priliku da negde „digne“ neispijenu čašu ili komad hleba. U prostoriji se stvorila prilična gužva, mnogi su ustali sa stolova i posmatrali kratak obračun među kockarima.

Kaš i njegova kompanija izišli su na vrata, ispražnjenih futrola i raskrvavljenih šaka.

Ponovo se čuo uobičajeni žagor, zaškripale su stolice i zveknule čaše.

Mopsi primeti na jednom stolu tek naćetu bocu. Nikoga nije bilo u blizini. Polako se okrenuo oko sebe a onda ispružio ruku.

Ali, nije stigao do flaše!

Neko ga je šćepao za zglob i povukao natrag.

Uplašeno se trgao.

A onda je ugledao pred sobom Holidejevo lice!

Džordžijanac mu je blago odgurnuo ruku i pokretom glave pokazao na slobodan sto u uglu. Mopsi je poslušno krenuo tamo.

Jedan od kelnera oklevajući se približio, kada su zauzeli svoja mesta. Kockar ga pozva rukom.

— Meni brendi! — reče, dok je pogledom pitao Mopsija šta hoće.

— Ja... ne znam ni sam... Ja bih najradije... — mucao je lutalica iz Ajove.

— Viski! — prekide ga Dok. — I duplu porciju slanine i jaja.

Onda se uplašeno okrenuo oko sebe. A šta ako se oni bednici vrate sa većim društvom i nafiluju ih olovom? Zar ovaj ne pomišlja na takvu mogućnost? Zar su mu živci od čelika?

— Zašto si mi pomogao? — prenu ga Džordžijančevo pitanje iz crnih razmišljanja.

— Pa... bio sam blizu. Ne znam ni sam zašto — odgovorio je. — Samo što sam stigao u Dedvil. Zovem se Mopsi. Vik Mopsi.

— Ja sam Dok Holidej — reče stranac.

— Drago mi je... Šta? Dok Holidej? — podskoči skitnica. — Nemojte reći da ste vi onaj čuveni Dok Holidej?

— Uglavnom sam čuven po lošem glasu — dopuni ga kockar.

— Nisam to mislio — promrmlja Mopsi.

— Svejedno — slegnu ramenima kockar. U tom je stiglo piće i zamirisala slanina. Mopsi žudno udahnu taj miris i zatvori oči. Ipak se savladao da ne navali odmah na jelo.

— Baš volim da sam vama pomogao — rekao je zatim. — Ne znam da li ćete me krivo shvatiti, ali...

— Ali?

— Ako smatrate da mi bilo šta dugujete, neka to bude jedna partija pokera sa vama. Važi?

— U redu. Ali ja retko gubim.

— Briga me... Bar mogu da pričam da sam sedeo za istim stolom sa Dokom Holidejem i odigrao jedno veliko deljenje u Dedvilu... Glupavo, zar ne? Ali, baš bih to voleo, Dok.

— Možda ćeš se predomisлити posle jela — dobaci Džordžijanac.

Mopsi odmahnu glavom, pošto su mu usta već bila prepuna.

•
••

Kaš se vratio sa momcima, zavijene ruke i mračna pogleda. Seli su za prvi sto kraj ulaza i buljili u Holideja i Mopsija pogledima koji su ubijali.

Mopsi se već osećao komotnije posle druge čašice.

— Je li onaj šarac pred salunom vaš? — upitao je.

Dok klimnu glavom.

— Znači, kočijom ste došli? Vi deo sam ga danas privezanog poža-

di. Čudna neka kočija, ako me pitate...

— Zašto bi bila čudna? — podigao je Holidej obrve. Dim njegove cigarete išao je pravo Mopsiju u lice i izazivao čudna blaženstva.

— Zašto? — ponovi pitanje i lutilica, nagnuvši se napred. — Reći ću vam zašto...

Okrenuo se oko sebe i nastavio tišim glasom:

— Pred samim gradom video sam kako neko sa kočijaševog sedišta baca neku torbu u stranu. Lepo sam to video. Kočija se nije ni zaustavila, znači da je neko namerno bacio...

Holidej ga je čuteći slušao.

— I samo što je kočija zamakla, pojavio se iz šumarka jedan jahač, podigao torbu i vratio se istim putem u šumu. Zar to nije čudno?

— Jeste — složi se kockar i seti se trgovca Klajda Evertona koji je u Dedvil sišao bez prtljaga. — Kako je izgledao jahač?

— Nisam mu video lice — odgovori Mopsi — ali se sećam da je imao beli „stetson“ i žutu kosu, kao u devojke...

Kockar se namršti.

— To je sve? — upita.

Mopsi slegnu ramenima.

— Sve — odgovori. — Ja sam nastavio da spavam, sunce me je bilo ošamutilo a Bleki toliko istruckao da su mi kosti vapile za odmorom. Dijte mi jednu cigaretu!

— Zar ne očekujete šerifa? — upitao je pošto uvuče nekoliko dimova u sebe. — Morate platiti i onaj

prozor, ja nemam ni centa u džepu.

— Šerif će doći — reče Dok — ali možda ne odmah. Verovatno mu je preporučeno da pozove pogrebnika.

— Pogrebnika? Za... za koga?

— Za mene. Onaj debeli, Kaš... mora da je s njim u dobrim odnosima.

— Kako to znate?

— Pogađam.

Mopsi uvuče glavu u ramena.

— Onda, neka ona naša partija pričekala malo — reče.

— Igraćemo! — odseče Dok i izvadi svoj špil karata. — U koliko?

— Imam samo ovo! — slegnu Mopsi ramenima i izvadi džepni sat kojim je razbio prozor. Holidej ga pogleda sa svih strana.

— Tvoj?

— Sada jeste. Onaj kome je ranije pripadao, više ga ne traži. Ne čuje ga. Koliko vredi?

— Recimo... dvadeset dolara?

— Šalite se? — isceri se Mopsi a oči mu zasvetleše. — Ili mi to nameštate dobitak?

— Podeli!

Holidej je glatko izgubio sedamdeset dolara a onda povratio pedeset. Mopsi je osetio da Džordžijanac ne igra onako kako obično igra, ali se pravio lud.

— Meni je dvadeset dovoljno — reče skitnica. — Ali možete zadržati sat. Vaš je.

— Zar ti nije porodična uspomena? — upita Holidej, ne bez podsmeha. Mopsi odmahnu glavom.

— Ta stvar i ne radi. Fali mu jedna kazaljka. Možete ga mirne duše

baciti Kašu na glavu... Što se mene tiče — dodao je, ustajući — potražiću malo slame u štali i odspavaću noć. Svega mi, vi ste pravi momak. Dok! Ali sat ne valja... Liči mi na neku nesreću...

Posrćući. Mopsi je nekako pronašao izlaz. Kaš i njegova dva prijatelja samo su ga ispratili pogledima do ulaza, a onda nastavili da fiksiraju Holidēja.

Džordžijanac je ispijao polako svoj brendi

Ono što je čekao, najzad je stiglo, u obliku čuvara zakona u Dedvilu.

Prilazio je krupnim, odlučnim koracima, ne usoevajući da kaputom prikrije svoj poveći stomak, ispod koga se nalazio opasač zakopčan na poslednjoj rupici. Nosio je stari pohabani šešir sa obodom na nekoliko mesta povijenim. Zvao se Nik Saliven, brišao je redovno glavu i bradu dok je negovao brkove povijene nadole. Vrata kao da nije ni imao. Ispod brade odmah su se pružala široka leđa. Ispod košulje virile su maliave grudi.

Nik Saliven je pre ličio na nekog zadriglog kuvara nego na maršala.

Zastao je nadomak Džordžijančevog stola i okrenuo se prema Kašu.

— To je tai! — doviknuo je debeli kockar i maršal nastavi put.

Žagor je ponovo umukao.

Holidei je levom rukom prevrnuo kartu: dama pik. Zavrteo je glavom i pošao prema drugoi.

— Ostavite tu kartu, mister! — obratio mu se Saliven, stavivši obe

šake na bokove i podignuvši se na prste.

Džordžijanac ga nije čuo. Prevrnuo je i sledeću kartu, i opet je bio nezadovoljan. Nik Saliven se namrštio i lupio pesnicom po stolu.

— Zar ste gluvi? — urliknuo je.

— Meni kažete? — upita hladno kockar.

— Vama! Zašto ste pucali u salunu?

— Branio sam svoje karte, šerife! — odgovori Dok.

— Branili? Ovi momci tvrde suprotno. Kažu da ste ih nabedili da varaju i potegli oružje. Zar mislite da ćemo vam verovati?

— Ne mislim — reče kockar. — Vaše je da mislite.

— Ja već mislim, mister! Meni je sve jasno, ali ipak će sudija o tome da odluči.

— O meni? Samo o meni, šerife?

— Ostali su tu, mogu ih naći u svako doba, ali vi ćete mi predati oružje i poći sa mnom. Smesta!

Kaš se zadovoljno cerio, prilazeći stolu. Njegovi kompanioni su ga pratili jedva dva koraka iza.

Holidei je okrenuo sledeću kartu.

Šerif je stavio ruku na kolt.

— Dakle? — upitao je.

Holidei je odmahnuo glavom, nezadovoljan kartom.

— Nisam vas čuo dobro, maršale?

— rekao je.

Nik Saliven pocrvene.

— Čućete vi dobro... — zapretio je i spustio šaku na dršku revolvera.

— Ja to ne bih činio, šerife — opomenu ga kockar — jer jedan

kolt vam je uperen ispod stola tačno u sredinu stomaka.

Nik Saliven se odmače od stola kao od žeravice.

— Vi to ne smete! — viknuo je.

— Smem — odvrati Dok. — A isto tako smem i ovim vašim poma-
gačima da pošaljem malo olova.

I on pokaza na Kaša.

— On blefira! — dobaci debeli
kockar izvadivši cigaru iz usta.

— Proverite! — mirno reče Ho-
lidej.

— I hoću! — odazva se Nik Sali-
ven i spusti ruku.

Maršal Dedvila bio je zaista hra-
bar. Ali on nije znao protiv koga je
potegao oružje. Nije znao ko je stra-
nac u crno odeven, sa očima koje
su svetlucali kao glečerska jezera.
Nik Saliven to nije znao.

Znao je Klaid Everton koji se po-
javio u istom času i spustio ruku na
šerifovo rame.

— Sačekaj, Nik! — opomenuo ga
je.

Šerifova ruka je zastala na pola
puta prema dršci kolta.

Dok Holidej je skrenuo pogled
prema trgovcu.

Everton je imao drugo odelo, dru-
go držanje. Istina, osećalo se nešto
od one stare nervoze iz kočije koja
je svima bila upadljiva, ali odmor
i neka čudna mešavina odlučnosti
i prkosa učinili su ga višim za glavu.

Njegovo puno, okruglasto lice sa-
da je prekrivala zategnuta koža i
povremeni bljesak u očima činio je
izvestan utisak na ljude.

Očigledno je da su ga u Dedvilu
poznavali.

Maršal je prvo bio spreman da op-
suje, ali videvši Evertona, samo je
progundao nešto nerazumljivo i opu-
stio ramena.

— Klaid? Zar poznaješ ovog ti-
pa? — namrštio se Saliven.

Trgovac potvrdi glavom.

— Siguran sam da nije prvi po-
čeo — reče.

Kaš je podskočio kao gromom oši-
nut.

— Sigurni ste? — urliknu. — Ja
sam siguran da je sav naš novac
kod njega.

On podiže svoju zavijenu ruku iz-
nad glave.

— Pucao je na nas!

Klaid Everton je napucao usta kao
da razmišlja.

— Kaš, ti si poznat kao varalica!
— reče mu iznenada. — Zar misliš
da nema boljeg pokeraša od tebe?

— Zar je on bolji? — iskliberio
se debeliko.

— Jeste.

— Baš bih voleo da znam ko je,
mister Everton? — cerio se on. —
Možda je glavom Dok Holidej?

— Tačno!

Kaš prsnu u smeh, ali odjednom
zamuče. Tek tada u njegov mozak
dopre Evertonova reč „tačno”. On
pogleda u Holidejevo lice, u fino
negovane prste, u blještavo belu, ele-
gantnu košulju i „kalifornija” šešir
nad bujnom, gustom kosom...

— To... to je Dok...?

Njegovi prijatelji više nisu izgle-
đali ni samouvereni ni ratoborni.

Povukli su se za korak natrag, koliko i Kaš.

Samo je šerif ostao na mestu, još namrgođeniji.

— Dok Holidej? — ponovio je. — Kockar i revolveraš! Šta on traži u Dedvilu, Klajde?

— U prolazu sam, maršale — umeša se Džordžijanac, kupeći karte. — I nemojte mi davati na znanje koliko smem da ostanem u vašoj jazbini. Ne brinite.

— Večeras ste moj gost! — pozva ga trgovac.

Šerif s nevericom pogleda u trgovca.

— ON? Vaš gost?

— Zašto ne? Zar imate neku poternicu, Nik?

— Ne, ali...

— Onda je sve u redu. Ja odgovaram.

— Ali...

— Šerif je u pravu — upade Džordžijanac u razgovor. — Samo sam ja odgovoran za sebe, mister. Vi ne.

— Nisam mislio da vas time uvredim.

— Mene ne možete uvrediti — goreko se osmehnu Dok. — Moja je koža previše debela za reči. Čak i za olovo.

— Hte obih da razgovaramo! — obrati mu se Everton.

— O čemu bismo razgovarali, mister? Ja putujem za Hanibal rano ujutru.

— Ipak...

Holidej slegnu ramenima i ustađe. Međutim, trgovac se nije dao.

Nervoza ga je ponovo obuzela i ponovo je počeo da se gubi i preznojava.

— Samo malo vremena, da vam objasnim — rekao je žustro. — Morate me saslušati.

— Slušam vas!

— Ne ovde... nasamo!

Dok ispi brendi i lagano stavi čašu u kraj. Pred njim, Klajd Everton je molećivim pogledom pozivao na razgovor. Setio se Mopsijevih reči, trgovčeve torbe — i radoznalost je za trenutak pobedila.

— Samo mi vi možete pomoći! — došapnuo je trgovac kockaru, dok su koračali prema separeu na spratu, ograđenom malom belom drvenom ogradom i debelim ružičastim zavesama.

Nik Saliven ih je posmatrao s neskrivenim nezadovoljstvom.

Pojava čuvenog kockara u salunu „Vesela Meri” mogla je da ima tužan završetak po Dedvil. Pod uslovom da ostane više od jedne noći. Jer, Holidej je bio fenier za leptire — meta za probisvete, revolveraše, kockare i ubice željne slave.

Obećao je samom sebi da će budno paziti na njega.

*
• •

Klajd Everton je skinuo šešir i pogladio dlanom svoje ogolelo teme.

— Ne znam odakle da počnem — rekao je, brišući nadlanicom usta.

— Počnite od torbe koju ste bacili sa sedišta — predloži Holidej.

Trgovac samo što nije pao sa stolice.

Buljio je u kockara kao u priviđenje.

— Vi... vi ste čarobnjak! — prošaputao je, hvatajući vazduh punim ustima. — Kako znate?

— Ostavimo sad to — reče Džordžijanac. — Šta vas muči?

Everton je nekoliko časaka ostao nepokretan, prebirajući misli.

— Moja žena... — rekao je. — Nestala je pre četiri dana. Mislio sam da se zadržala kod prijateljice, ali sam dobio uveče jedno pismo. Neko je napisao da nabavim 50.000 dolara i da stavim u torbu... Razumete li me? Pratite me?

Holidej je klimnuo glavom.

— Otišao sam u banku u Kansas Siti. Podigao sam suv ušteđevinu i postupio po uputstvima. Bacio sam torbu kod table sa napisom ovog grada. U pismu je još stajalo da će me žena čekati u salunu „Vesela Meri”. Ali, nije bilo. Nema je još... Očajan sam.

Holidej pripali svoju tanku cigaretu i povuče dim.

— Kako znate da je oteta? — upita.

— Uz pismo je priložen uvojak njene kose... Znate, ima srvenu kosu. Irkinja. I jedan broš, moj poklon za petogodišnjicu braka.

— Je li mlada?

— Ona?... Da, mlađa je od mene petnaest godina. Lepa je. I slažemo se, ako mislite da...

— Nisam mislio ništa; samo sam pitao.

Povukao je još jedan dim i naslonio se na naslon stolice, utonuo u svoje misli. Everton ga je posmatrao sa očajničkom nadom.

— Zašto to meni pričate? — upita naglo kockar.

— Ne znam... Ovde se nisam poverio nikome, da me ne bi ismejali. Rekao sam da mi je žena otputovala kod rođaka u Sent Luis. Šta sam drugo mogao? Ovde me svi poznaju, ali znate kakvi su ljudi...

— Šerif?

— Nik? On se samo pravi važan. Možda bi malo pronjuškao, ali bi na kraju slegao ramenima i zlurado mi se smejao iza leđa.

— Šta vi mislite, ko bi mogao da vas uceni?

Everton slegnu ramenima, šireći ruke.

— Nemam pojma... Znate, poznato je da dobro prozanim i da sam imućan. Moglo je svakome pasti na pamet. Ipak, ne mogu niukog određeno da posumnjam. To je proketo velika suma novca da bi nekom odavde palo na um da mi to priredi... Ne znam šta da radim, ne znam...

Holidej izvadi svoj sat i baci pogled. Bilo je prošlo devet časova.

— To je ipak stvar policije a ne kockara — zaključio je najzad. — Žao mi je.

— Platiću vam! — prenu se Everton, pružajući ruku. — Recite samo koliko?

— Ja nisam plaćenik — suvo uzvрати Dok. — Žena će vam možda doći. Možda će samo zakasniti?

— Vi... nećete da mi pomognete?
— sklopio je ruke trgovac Podsećao je na jadnog, nervoznog, izgubljenog putnika iz dilijanse za Dedvil, kada je grčevito stezao svoju torbu.

— Ja nisam detektiv — polako je odgovorio Holidej. — Nisam ni policajac. Obratite se šerifu — ili čekaite. Možda će doći.

— Ali... vi mi ne verujete? Meni nije do novca, meni je zaista do nje! Zaista!

Džordžijanac se okrenu sa mučnim osećanjem u sebi.

Everton je stavio glavu na ruke i plakao.

*
**

„Vesela Meri” bila je prava jazbina u noređenju sa salunom „Bredli i sin”.

To je bila lepa dvospratna zgrada, s velikim prozorima i holom u kome su se nalazile fotelije od tamnocrvenog somota. Na stubovima su bili prikucani obojeni lusteri sa žutim kuglama. Po podu u stepeništu nalazili su se razasrti tenisi zelene boje i vladala je praznična tišina.

S leve strane se nalazilo odeljenje gde je dežurao jedan pospani starac s cvikerima na pola nosa. Na pultu je stajala debela knjiga, u koju su se upisivali gosti, a iznad njegove glave, na zidu, visila je tabla sa ključevima od soba.

Sobe su bile podeljene u dve kategorije. One sa pravom kadom za

kupanje i toplotom vodom koštale su tri dolara više.

Bio je to salun za otmene goste.

Iza jedne zavese čulo se okretanje ruleta i tihi žamor.

Dedvil je bar ovako imitirao velike gradove srednjeg Zapada.

Holidej je ušao u hol i uputio se pravó prema recepciji.

Starac je dremao na stolici, uspavan tišinom. Glava mu je klonula na prsa i bradom dodirivala umašćenu kravatu. Knjiga na pultu bila je otvorena na poslednjoj ispisanoj stranici.

Džordžijanac prelete pogledom po imenima.

Bio je tu!

On zaklopi knjigu i osmehnu se krajevima usana.

Starac se prenu iz dremeža i otvori oči. Kao da u prvi mah nije znao gde se nalazi. Onda je opazio stranca prekoputa i podigao se.

Holidej se naže i nešto mu došapnu. Istovremeno, u ruku mu je tutnuo novčanicu od pet dolara. Taj dodir začas je otreznio starog recepcionara i oči su mu živnule.

— Kako da ne, mister! — tiho je zacvileo starac. — Broj dvanaest! Skoro i ne izlazi iz nje, stalno se zaključava...

Džordžijanac dotaknu prstom ivicu oboda u znak pozdrava i krenu stepeništem. Tepih je ugušivao bat njegovih čizama. Na velikom zidnom satu u kolu bilo je deset časova.

Odgurnuo je peševe svog kaputa i oslobodio drške koltova.

Pred brojem dvanaest je zastao i oslušnuo.

U prvi mah se činila da vlada grobna tišina, ali oštro uho čoveka iz Džordžije uočilo je blage šumove i uzdahe.

Podigao je nogu i petom čizme snažno udario u bravu.

Vrata su se uz tresak otvorila, odnoseći sa dovratka deo drveta. Sa unutrašnje strane izleteo je veliki kliuč.

Holidej je uleteo sa otkočenim koltom u ruci.

U sobi je bio mrak.

Slabašan svetlost sa uličnih svetiljki provaljivala je unutra stidljivo, obasijavajući krajeve velike postelje i ormara.

Džordžijanac zatvori vrata za sobom i nasloni se leđima o njih.

— Ni makac! — zapovedio je oštrim glasom, koji nije trpeo pogovor.

Nečija ruka je taman pošla prema opasaču prebačenom o naslon stolice kraj uzglavlja. Zastala je u vazduhu, oklevajući.

Zatim se vratila pod prekrivač.

Holidej levom rukom kresnu palidrvce o čizmu i prinese plamen velikoj lampi sa zelenim abažurum na stolu. Celo vreme nije skidao oka sa postelje. Niklovana cev njegovog „linkoln“ revolvera bila je zastrašujuća opomena. Sijala je poput smrtonosnog čelika za vratom.

— Helou, Brendon! — pozdravio je Dok čoveka u postelji.

Dočekala ga je nsovka.

Malo zatim lepuškasto devojačko lice Rastija Brendona izmiledo je ispod prekrivača, sa ubilačkim odsja-

jem u očima. Kosa boje zrelog žita sada je bila nepovezana. Rasuta po ramenima presijavala se kao zlato.

— Holidej? — prosiktao je revolveraš iz Oklahome, sa nevericom i mržnjom u isti mah. — Šta hoćeš, prokleti kockaru?

Džordžijanac polako obiđe gvozdenu ogradu kreveta i nađe se sa druge strane.

Brendon je ponovo pokušao da se domogne opasača.

— Ne očekuj da ću pucati u šaku — mirno ga posavetova Holidej. — Prilično je mračno, pa možeš dobiti u srce...

— Šta hoćeš?

Ali Džordžijanac ništa ne odgovori.

Munievitio se sagnuo i strgao prekrivač sa još nečijeg tela.

Čuo se kratak, urtačen krik. Jedna crvenokosa žena, duge kose i golih ramena ustuknula je pred njim, skubližući na grudima krajeve postelje.

Imala je krupne, zelenkaste oči i velika ali lepo oblikovana usta. Koža joj je bila bakarne boje, a dobijala je još tamniji ten pri zelenkastoi svetlosti sa lampe. Nije mogla imati više od tridesetak godina.

Izmicala je prema Brendonu, sve dok ga nije napipala rukom. Tu je stala, ali nije prestala da podrhtava.

— Šta hoćeš? — zaurao je Brendon ponovo. — Zašto upadaš u sobu bez poziva? Da nisi pogrešio?

— Verovatno — prihvati Dok. — Mislio sam da se ovde nalazi jedan moj prijatelj... Misis Everton?

Iznenada je izrekao to ime, u pola rečenice, i ženino lice se izobličilo. Zubima je ugušila krik. Oči joj se raširiše u dva elipsasta otvora, preplavljena strahom i neizvesnošću.

— O čemu pričaš? — pobuni se Brendon, ali ga Holidejev pogled za trenutak ućutka.

— Hoćete da se obučete? — predloži joj Džordžijanac. Ona pogleda u Brendona, međutim njegove oči su bile prikovane na drugoj strani.

— Ja... šta hoćete sa mnom? — primucala je promuklim glasom. — Rasti, ko je to?

Brendon odmahnu rukom.

— Šta vredi da ti kažem ko je! — progundala. — On ima prednost, drži oružje u ruci...

— Obucite se! — naredi Holidej i baci na nju haljinu.

Ustala je sa postelje i šmugnula iza nekog paravana.

— Kako znaš ko je to? — upita Brendon, pomičući se polako ivici postelje. — Ko me je izdao?

— Ne zamaraj se, lepi — dobaci mu Dok. — Pokaži mi gde je torba.

— Torba? Kakva torba? — podiže se Brendon do pola i otkri svoje mršavo, skoro dečjačko telo, ali prilično mišićavo.

— Torba sa 50.000 dolara! — podseti ga Dok.

— Ne znam o čemu govoriš! — nasmejao se Brendon i ponovo spustio glavu na jastuk. — Da nisi izgubio na pokeru pa sada sanjaš velike pare?

Holidej je bio okrenut leđima paravanu. Rasti Brendon je video ženu

kako se šunja sa velikom vazom u ruci. To je bila šansa!

Trebalo je zagovarati kockara dok mu se sasvim ne približi.

— Dobro, uhvaćen sam sa tuđom ženom, pa šta? Meni nije prvi put da prolazim kroz Dedvil! Jedno vreme sam ovde dva meseca bio na poslu.

— „Poslu“?

— Pa... nekome je trebalo moj revolver, jednom rančeru.

Holidej za trenutak zaklopi oči.

— Mogao bi i ti da se obučeš — reče.

— Zašto? Hoćeš da me vodiš maršalu?

Vraga, pomislio je u sebi, zar ona ženska glava ne može brže da priđe? Trebalo mu je samo delić sekunde da Holideju skrene pažnju i da se dokopa svog „smit vešona“.

— Maršalu? Nema on veze s tobom, Brendone! Odvešću te njenom mužu. Ali sa torbom.

— Ne znam o čemu govoriš!

Kockar se uspravio i naglo ispružio ruku. Ivica njegovog dlana pogodila je ženu tačno za vrat i oborila je na pod kao sasečenu lutku.

Istog časa u drugoj ruci mu je stvorio kolt i Brendonova ruka je zastala u vazduhu, skoro na samom opasaču.

— Rekao sam ti da se obučeš! — podseti ga Holidej metalnim glasom.

Iznajmljivač revolvera iz Oklahome je najzad shvatio da je razgovoru došao kraj.

Žena se polako vraćala sebi i mutnim pogledom posmatrala sobu i lju-

de u njoj. Tek posle je shvatila da nije uspela i pobledela je.

— Ko... ko ste vi? — pitala je. s poda. Crvena kosa bila joj je slepljena za obraze i pokrivala polovinu lica. — Zašto nas ne pustite da odemo? Mi se volimo, trebalo je ujutru da krenemo za...

— Zaveži! — prekide je Brendon navlačeći pantalone.

— Ali, obećao si da ćemo se venčati čim starom dignemo novac...

— Prokleta brbljušo! — prodera se Brendon i njegovo lepuškasto lice se izobličilo u masku mržnje i pakosti. — Zar ne umeš da zavežeš?

— Ali, ti si mi...

Holidej koraknu napred i spreči Brendona da ne poleti na ženu.

— Zar ste poverovali u njegove lepe priče? — upita. — On bi vas noćas uspavao i ujutru otišao. Ali sam.

— Sam? Vi lažete! Mi se volimo, ne od noćas već odavno... Kaži mu, Rasti!

— Volimo se, đavola! — obrecnu se on. — Bilo bi bolje da umukneš i odeš da utešiš matorog.

— Kako? Ti...

Pošto se obukao, revolveraš je laganim pokretima skupio svoju kosu pozadi i vezao. Zatim je stavio šerir i pogledao u kockara.

— Torbu! — podseti ga Holidej.

Ali Brendon nije imao nameru da odgovori.

— Traži je! — isceri se ovaj. — Ali pazi da me uvek imaš na oku! Kockar pomože ženi da se podigne.

— Ako vas nije lagao — reče — dokazaće to, sada. Vaše je da presudite.

Zatim se obrati Brendonu.

— Stavi opasač!

— Šta? Kakav je to trik? — uzbilji se lupež.

— Rekao sam ti da staviš — ponovi Džordžijanac. — Ja čekam!

Pri tome je vratio svoj kolt natrag u futrolu i prekrstio ruke na grudima.

Brendon je užurbano zakopčao opasač i osetio da lakše diše. Međutim, čovek prekoputa njega nije bio makar ko.

Sve je izgledalo vrlo lako: šansa je bila na njegovoj strani. Pa ipak, iako su mu šake dodirivale bokove a Holidejeve se nalazile visoko iznad — Rasti Brendon je izgubio sigurnost.

Iz polumraka, u njega su se zabadali ledeni odsjaji Holidejevih očiju. Svetlost je padala samo na njegovo telo, lice mu je ostalo u tami. Stajao je nepokretan, kao od kamena istesan, i od vatre i barutnog dima delili su ih sekundi dugi kao večnost.

Žena je skupljena u uglu čekala ovaj ishod.

Ali Rasti Brendon nije imao nameru da se bori za nju, već za nešto dragocenije.

Za torbu s novcem!

— Umorio sam se čekajući! — preseče mu misli Holidejev glas. — Stalno si trčao za revolverom. Sad ga imaš.

Međutim. Brendon je drugačije reznovao.

Njemu je život bio sada najpo-trebniji, sada kada je iz trgovca is-cedio veliku lovinu. Jedina prepre-ka bio je kockar. Trebalo ga je uklo-niti, makar za jedan sat prednosti. Posle mu ništa nije mogao.

Iznenada, Džordžijanac počeo da mu prilazi.

Brendon je ustuknuo i približio ruku dršci svog oružja.

— Stani! — uzviknuo je.

Ali Holidej kao da ga nije čuo.

Revolveraš je počeo da se prezno-java. Osetio je da po drugi put gubi bitku, licem u lice. Znao je da ne može da potegne. Znao je da je Dok Holidej brži od niego.

Žena je oborila glavu.

Kockar je stao uz Rastija i pogle- dao ga u oči. Onda je brzinom zve- čarke izvukao svoj kolt i udario ga ivicom cevi po glavi.

Bilo je tako brzo izvedeno, da se revolver već našao na svom mestu za opasacem dok je Brendon klizio prema podu trljajući leđima zid.

— Da krenemo? — prenuo je nje- gov glas ženu.

Ona je podigla svoj zamućeni po- gled, ispunjen suzama do vrha.

— Reći ćete Klaidu...?

— To ostavljam vama, misis Ever- ton! — odgovori Dok. — Ipak ste vi dobra žena, ili ćete to biti od ve- čeras.

Ona je pogledala u Brendonovo sklupčano telo.

— A tako je lepo sanjario — re-

kla je za sebe. — Mislila sam da je svet zaista lep, kao i on što je...

Onda je zastala, uhvaćena u novoj misli.

— A novac? Ja zaista ne znam gde je...

— Naći ću ga! — obeća Holidej i uhvati je pod ruku. — Važno je da se malo doterate i da neprimetno izidemo na ulicu. Vaš suprug vas čeka u salunu.

— U salunu? Ne znam... ne znam šta da mu kažem!

— Ako vam je bolje, onda idite pravo kući. Ja ću ga poslati za va- ma.

— Ja... Zaista, ko ste vi? Da li vas je Klajd poslao za mnom?

— On ne zna gde ste, ni sa kime ste.

— Kako ste me pronašli?

— Jedna skitnica mi je ispričala malu priču, ostalo mi je bilo dobro poznato. Sačekajte da vidim da li ima koga u holu.

— Rasti me je uveo u sobu kroz prozor...

Holidej klimnu glavom.

— Znam — reče. — Ali vi zaslu- žujete bolji izlaz...

Ona ga pogleda široko otvorenih očiju. Ispod strančeve mirnoće i ne- zainteresovanosti, ispod zagonetne čuljivosti ipak je zračila neobjaš- njiva toplina.

Prošla je četkom kroz kosu i dla- novima malo zategla lice i popravila haljinu. Holidej ju je zatekao kako maramicom briše šminku i krajeve uplakanih očiju.

— Hajdemo! — pozva je.

— Zar nema nikoga? — upita ona.

— Čovek na recepciji je za pet dolara otišao da prošetati do ruleta.

Ona je pošla ispred. Imala je lep stas i lepa ramena. Rasti Brendon je bio šansa da izađe iz sivila malog gradića, ali se loše pokazao u izboru. Dedvil je mogao da se razvija ili da umre kao grad. Vreme će izlečiti ovu malu ranu, ali Klajd Everton će morati da uloži dosta truda da joj veruje i da joj pomogne. Bez obzira kakva će njena priča da bude.

U svakom slučaju, gospođa Everton je ipak pre ličila na damu nego na običnu zapadnjačku ženu.

*
* *

Nešto kasnije, Dok Holidej je otvorio vrata gradske štale. Gore, na seniku, Vik Mopsi je blaženo spavao i ispuštao kroz nos čudne zvuke.

Poseban boks za jahaće konje čuvao je Džesi Larkin, stari neženja iz Dedvila, koji je u konje bio zaljubljeniji nego u lepotice Sent Luisa.

Jedan fenjer cele noći je osvetljavao zagušljivu prostoriju koja je mirisala na balegu, trulo seno i vonj konja.

Džesi Larkin je sedeo oslonjen leđima o stub, ispod svetiljke.

Spavao je.

Džordžijanac polako pritvori drvena vrata za sobom i na vrhovima čizama priđe štalaru. Jedan trenutak je ostao nad njim kao da razmišlja, a onda se saže i kratkim krošcom ga položi na zemlju. Starac samo uzdahnu i okrenu glavu.

Holidej ga vrati u prvobitan položaj a zatim se uputi konjima.

Brendonovog vranca je odmah prepoznao.

Preko sedla imao je prebačene bismage, čebe, laso i pušku uvučenu u novu kožnu futrolu.

Revolverša iz Oklahome bio je zaista lukav. Evertonov novac nije držao u sobi, već na konju, koga je kameravao da uzjaše u toku noći. Štalar Džesi Larkin bio je najbolji čuvar malog bogatstva, jer je bio poznat kao pošten čovek. Tako je Brendon njemu više verovao nego sebi.

Holidej otvori torbe. Gore, na vrhu, nalazio se neki veš, par čarapa i potkošulja. Ali ispod toga zašuštale su novčanice.

Nije brojao, već je torbe prebacio preko ramena i vratio se istim putem.

*
* *

Klajd Everton je još uvek sedeo za malim okruglim stolom u separeu na spratu. Duvanski dim iz donje prostorije dizao se u oblacima u vis i zamagljivao pogled prema njemu.

Dok Holidej je odgurnuo vratanica na ulazu i zastao.

U salunu je za trenutak prestao žagor.

Za kockarskim stolom, Kaš je ispljunuo cigaru na pod i pridigao se sa stolice. Preko Džordžijančevih ramena video je torbe i zaključio da će momak odjahati još iste noći. To saznanje ga je obradovalo i umirilo. Nije želeo više sukob sa legendarnim strelcem ni po koju cenu.

Na stepeništu, naslonjena uz og-

radu, stajala je Petjula Grej i osme-
hivala mu se.

Holidej dotače obod svog šešira
prilazeći joj.

— Odlazite? — upitala je ona.

— Uskoro — reče on. — Vi tek
dolazite? „Vesela Meri” izgleda če-
ka samo na vas.

— Zašto to mislite?

On zaokruži pogledom po sali.

— Ne verujem da oni dole želj-
no iščekuju šerifa ili sveštenika —
dodade. — Vi ćete im pevati, oni
to znaju. Mislim da mnogi gradovi
poznaju vašu pesmu.

— Nećete me slušati?

— Možda u Hanibalu — odgovori
Dok i prođe pored nje. Pratila ga je
pogledom.

Prvi zvuci klavirske pratnje pre-
nuli su goste u salunu. Klajd Ever-
ton je podigao glavu i sumornim po-
gledom dohvatio piće ispred sebe.

Odjednom je nečija ruka pala pre-
ko njegove. Ispustio je čašu i teč-
nost se razlila po odelu. Klajd Ever-
ton je opsovao i hteo da ustane, ali
ga ruka opet zadrža i prisili da os-
tane na svom mestu.

Okrenuo je glavu i sreo se sa Ho-
lidejevim hladnim očima.

Istog časa pred njega, na sto, pa-
le su torbe. On ništa nije shvatio.

— Vratili ste se? — pitao je, ma-
da je podsvesno osećao da je nešto
drugo po sredi. — Ove torbe...

— Vaše su! — reče Dok.

— Moje? Ali ja nemam takve tor-
be...

— Ono što je unutra to je vaše.
Novac.

Everton razrogači oči.

— Kako? — uzviknuo je. — Gde

ste to našli? Kako ste uspeali? A mo-
ja... moja...

— Vaša žena? Ona vas čeka oda-
vno kod kuće.

— Kod kuće? Ona? Živa i zdra-
va?

— Bud te sigurno u to.

— Ništa ne shvatam! — promr-
ljao je trgovac i seo od uzbuđenja.
Zatim je grčevito dograbio čašu sa
ostatkom pića i sručio naiskap u se-
be. — Ovo je neverovatno — rekao
je potom. — Mislim da sve ovo sa-
njam... Pričajte mi o tome!

Ali priča je izostala tog puta.

Kada se trgovac Klajd Everton
okrenuo prema svom sagovorniku,
njega više nije bilo tu.

Skočio je sa mesta i prileteo ogra-
di.

Kockar je već prilazio vratima.

— Holidej! — pozvao ga je najja-
če što je mogao.

Džordžijanac se nije ni osvrnuo.

Pri pomenu ovog imena ceo sa-
lun kao da je zamro.

Sve oči su bile uprte u stranca u
crnom koji je izlazio. Ostale su pri-
kovane na vratima koja su neko vre-
me njihala a onda umirila i zatvo-
rila zid tišine između ljudi unu-
tra i čoveka spolja.

Klajd Everton je ne trepćući zu-
rio u izlaz. Stajao je oslonjen o og-
radu, držeći u ruci torbe.

Nije imao snage da potrči za njim.

Osećao je da bi to bilo glupo. Dok
Holidej jednostavno nije tražio zah-
valnost. On je bio takav. Jedinstven.

Novac je bio tu, žena kod kuće...

A verovao je da su došli crni da-
ni.

Debeli kockar Kaš predosećao je

čudna zbivanja oko trgovca i krenuo je da to malo ispita. Bilo je nečega zagonetnog u pojavi Doka Holideja, u torbama koje je držao Everton, u njegovom uzviku kojim je dozivao čuvenog strelca.

S pritvornim osmehom preprečio je put Evertonu na stepeništu i izvadio cigaru iz zuba.

— Zar ste vi stari prijatelji, mister Everton? Vi i onaj lupeški kockar? — upitao je glasno, da ga svi čuju.

Trgovac je tek tada počeo da se vraća u stvarnost. Misli su mu bile odlutale suviše daleko a sada ga je iskeženo lice Kaša Bruča podsećalo na dedvilski šljam.

— Nešto si rekao, Kaš? — upitao je mirnim glasom.

— Pitao sam...

— Znam šta si pitao — prekide ga Everton — ali sve što te interesuje imam ovde!

I on se lupi po unutrašnjem džepu kaputa.

— Šta to? Špil karata? Dolari? Ženina skupa maramica? — brbljao je kockar, osluškujući iza sebe prigušen smeh gomile.

— Ništa od toga, dragi moj — odmahnuo je Everton glavom, zavlazeći ruku. — Ovo je nešto specijalno za tebe.

I on izvadi kolt i podnese zabezegnutom kockaru pod nos.

— Ako te budem čuo da mi pominješ ime okolo, ubiću te kao psa! — pisnuo mu je u uvo i izmakao se.

Sledećeg trenutka zamahnuo je drugom rukom u kome su se nalazile torbe i klasičnim aperkatom pogodio vilicu ošamućenog salunskog bespo-

sličara. Cigara mu je izletela iz zuba kao čep iz flaše a Kaš se strmo glavio niz stepenice, udarivši dva puta glavom o ogradu.

Ostao je nepomičan dole na podu, dok se nad njim nadvijalo zbunjeno ćutanje gostiju „Vesele Meri”.

Ljudi su napravili prolaz Klajdu Evertonu dok je koraćao prema izlazu.

Petjula Grej se povukla u svoju sobu. Klavirista je bio loš, publika nepodnošljivo bučna — a povrh svega tu nije bilo Doka Holideja.

Sada će moći na miru da misli na njega.

I na Hanibal.

*
* *

Maršal iz Hanibala, Zigi Ekštajm, bio je tog jutra prvi i jedini gost „Vesele Meri”. Kočija za Hanibal trebalo je da krene u samu zoru, pa je sve češće bacao pogled na veliki sat na zidu.

Krčmar se vukao iza šanka, sa rukom u povelju. Zrna iz Holidejevih koltova dobro su mu razmrskali mišice i sada je mogao samo jednom rukom da poslužuje.

Ekštajm je čuo za sinoćnu gužvu, ali je pretpostavljao da lopovsko krčmarevo lice i ne zaslužuje bolju sudbinu, iako Džordžijanca nije podnosio.

Krčmar je prvo spustio čašu, zatim doneo flašu, polako izvadio čep, još laganije nasuo. Ruka mu je podrhtavala.

— Zar to ne umeš brže? — pecnu ga Ekštajm.

Krčmar se namršti i pokaza na svoju zavijenu ruku.

— Zar ne vidiš? — upita, narogušen.

— Vidim — odgovori šerif — ali ja sam gost a ne ispovednik.

— Onda traži drugi lokal!

— Ovde mi se sviđa — isceri se Ekštajm. — Zar nisi umeo da opališ pre njega? Kakav si ti to krčmar?

Ovaj ode na drugi kraj i prebaci krpu za brisanje preko ramena. Zatim se vrati.

— Ako mislite na onog kockara — rekao je polako — voleo bih da vidim vas na delu!

— Možda bi imao šta da vidiš! — pravio se važan Ekštajm. — Mene ne bi mogao da preduhitri...

— Stvarno? — začuo se glas iza šerifovih leđa.

Ekštajm je hteo da se okrene, ali oseti na rebrima cev kolta. Ukočio se i mahinalno podigao ruke.

— Naš šerif je u poslednje vreme naučio samo da se predaje! — nastavio je isti glas.

Ekštajm je najzad prepoznao o kome se radi. Okrenuo se spuštajući ruke, pokušavajući da se osmehne. Ali osmeh je pre ličio na grč.

Pred njim je stajao Čarls Vajt, a nedaleko sa nalazio Krozbi.

Vajt je skrenuo cev sa Ekštajma prema krčmaru.

— Hajde, gubi se! — podviknuo mu je.

— Hej! Ovo je...

— Možda je malo gluv? — dobaci Krozbi, smečkajući se.

Vajt ispali jedan hitac više krčmareve glave. Veliko ogledalo pršte u stotine komada i zasu mu ra-

mena i teme. Čovek uplašeno kriknu i skloni se.

Vajt opali još jednom.

Ovoga puta pogodio mu je flašu na polici. Jeftini viski polio ga je po kosi i licu i najzad mu stavio do znanja da se posetioci ne šale.

Otrčao je na vrata kuhinje i nestao pozadi.

Vajt ga isprati smehom.

Onda se podboči i zagleda u Ekštajma.

— Pozdravio te Maks! — reče mu.

Maršal obližnu usne, pokušavajući ponovo da se osmehne.

— Kako je Maks? Ne vidim ga — procedi, osvrćući se.

— Dobro je — odgovori Vajt. — A videćeš ga kad bude trebalo. Dole šalje ti ovo...

I njegova pesnica pogodi maršala Hanibala pravo u bradu.

Ekštajm je posrnuo i pao bi da ga nije zadržao šank. Stajao je neko vreme nesigurno na kolenima i tresao glavom.

Vajt i Krozbi su se smejali.

— Poručio ti je još — nastavio je Vajt prilazeći — da će uskoro doći u Hanibal po svoje. Duguješ mu deset hiljada dolara na pokeru a rok vraćanja je prošao. Ili se možda ne sećaš?

Ekštajm se jedva uspravio i nadlaničicom obrisao krv sa usne.

— Vратиću mu...

— Zna on to — potvrdi Vajt. — Inače, ubiće te kao psa ako mu ne daš!

— Izgleda da je razumeo? — javi se Krozbi.

— Svakako da jeste — raširi ruke lupež. — Zato će sada lepo da odja-

še i da čeka! U protivnom, može da okači zvezdu mačku o rep i da se obesi...

Zigi Ekštajm je ćutao. Crna kosa, dotle zalizana i očešljana, štrčala je na sve strane i činila ga jadnim i starijim nego što je bio.

— Hajde, šta čekaš? — prodera se Vajt. — Misliš da je bolje da te Maks podseti na dug? Ako hoćeš, možeš ga sačekati, samo što nije došao...

— Ne... idem... — promuća Ekštajm i stavi šešir na glavu.

Izišao je ne pogledavši ih.

Krozbi je lupio šakom po šanku i smejaao se.

— Neka me obese, ako sam video jadnijeg šerifa od Zigija! Prava propala bitanga sa zvezdom! Ha-ha-ha-ha!...

Nešto kasnije u salun je ušao Maks Donovan.

Kratko je pogledao svoje partnere i pokazao rukom prema polici sa flašama.

Krozbi skide jednu bocu i ponese tri čaše za sto.

— Ima li kakvih poruka? — upita Vajt.

Donovan položi šešir na sto.

— Našao sam ono kopile... Brendona. Zavijena mu glava. Neće da govori šta se desilo.

— Tukao se? — podiže obrve Vajt i zagleda se u Krozbiya. — Zar se on više ne služi koštovima?

Donovan nasu viski u čašu i ispi u jednom gutljaju.

— Bruksa još nema?

Donovan slegnu ramenima, kao da mu je to odgovaralo.

— Trebalo je već da stigne iz Lo-

usite. Čini mi se da ni oni nisu našli ni na kakav trag.

Čarls Vajt stavi čizme na sto i prinese čašu licu. Posmatrao je vođu preko ivice i glasno razmišljao.

— Zar ti se ne čini da je ova jur-njava glupa? — upita. — Nas petorica jurimo za jednim satom! To je kao da tražiš u senu komad žice.

— Bruks dobro plaća — javi se Krozbi. — Naše je da jašemo i tražimo. Našli ili ne, dolari sleduju.

— Budale! — zareža Donovan i tresnu čašom o sto.

Vajt i Krozbi se zgledaše. Ožiljak na Donovanovom licu kao da dobi purpurnu boju.

— Budale! — ponovi on. — Mislite da Džerom Bruks traži taj sat zbog uspomene na svog pokojnog pradeđu?

— Ne razumem — priznade Krozbi.

Donovan nasu još jednu čašu i sruči u grlo. Zatim obrisa usta i nagnu se prema njima dvojici.

— Taj sat mora da vredi mnogo — rekao je, dižući prst uvis. — I mi ćemo ga tražiti. A kad nađemo...

— A kad nađemo...? — ponovi Vajt za njim.

Donovan se pakosno nasmeja i odgurnu čašu od sebe. Više ništa nije hteo da kaže, iako su se oni upinjali da ga shvate.

Napolju, sunce je već izronilo iznad razvučenih, izduženih oblaka i obasjavalo vrhove zgrada.

Krčmar je provirio na vrata, u nadi da su nezgodni gosti već otišli, ali čim je ugledao Vajtovo lice brzo se povukao natrag.

Donovan je to primetio i namrštio se.

— Malo smo ga prepali — pravdao se Vajt, videći da ga ovaj ispitivački posmatra.

— Neka iziđe! — reče Donovan.

Vajt odšeta do vrata i lupi pesnicom po njima.

— Hajde, peraču čaša! — viknu.

— Izlazi ovamo!

Krčmar je promolio glavu, spreman da je ponovo uvuče ako zapreti opasnost. Kako ga je Vajt samo pogledao i odmakao se podalje, provukao je svoje glomazno telo za šank.

— Imaš li ti sat? — zapita ga iznenada Vajt.

Čovek trepnu nekoliko puta, zbunjeno. Zatim pokaza glavom prema časovniku na zidu.

— Ne pitam te za taj, budalo! — obrecnuo se lupež. — Imaš li džepni sat? Džepni?

Krčmar odmahnu glavom u više navrata, ne znajući da li je to dobro po njega što nema ili nije.

— Nisi viđao neki sat... da ga neko poznaje ili priča o njemu? — nastavio je Vajt. — Neobičan sat, ima kožicu umesto lanca? Jesi li?

Krčmar ponovo odmahnu glavom.

— Zar si onemeo? — prasnu Vajt.

— Ne... nisam... — promuća krčmar.

— Onda idi do đavola!

Krozbi se nasmeja, ali ga Donovan preseče pogledom i on učuta.

*
* *

Vik Mopsi se spustio sa senika drvenim lestvama pravo pred Džesi

Larkina. Starac je držao u ruci sačmaru i preteći ga zagledao.

Lutalica je osetio da nešto nije u redu, ali nije želeo da pogađa. Kosa mu je bila načičkana slamom, a džemper ga je oko vrata dobro preznio, tako da je sam sebi smrdeo kao tvor.

Pošto je doterao svoj cilindar i poravnao mu gornju ivicu, stao je pred štalara i žmirnuo.

— Stari, za koga si spremio taj top? — upitao je glasom promuklim od pića i ranog buđenja.

— Za tebe, ništario! — viknu ovaj, podižući cev. — Ti si to jedino mogao da uradiš, ti...!

— Hej! — podiže Mopsi ruke. — Ne pravi se lud! O čemu to pričaš?

— Ti si me udario noćas po glavi!

Mopsi zakoluta očima.

— Ja? Šta ti pada na pamet, matori jarče! Nisam mrdnuo iz one tvoje ušljive slame celu noć! Šta se desilo?

Larkin se počesa iza uha.

— Onda ko je? — zapita se, ali pušku nije odlagao. Mogla mu je ruka zadrhtati, razmišljao je Mopsi, a onda „gud baj” Ajova!

— Ja nisam nikoga čuo — rekao je. — Da nisi to sanjao?

— Sanjao? — razgoropadi se starac. — Misliš da je moja iščašena vilica san?

— Ama čekaj! — prekide ga Mopsi. — Je li nešto nestalo?

Larkin se zamisli.

— Pa... jutros je maršal lično izveo samo jednog rasnog šarca. Re-

kao je da ga vodi jednom gostu. Inače svi ostali su tu.

— Eto vidiš! — kliknu Mopsi. — Ne fale konji, ne fali ni sedla, moj Bleki je tu...

— Kakve veze ima ta tvoja raga sa...

— Ama ima! — ubeđivao je Mopsi. — Da sam te ja udario, ja ne bih nastavio da spavam ovde već bih uzjahao Blekija i odmaglio. Eto zašto! A onda... zašto bih te udario? Pustio si me da ovde prespavam, bio si dobar sa mnom... Zašto bih?

— Pa, zašto bi? — pitao se i Larkin. Tek tada je spustio pušku i Mopsi odahnu. — Ali ništa ne razumem. Glava mi buči...

Mopsi je sad slobodnije disao.

— Za to imam dobar lek — reče.

— Kakav? — upita Larkin.

— Viski! — predloži skitnica i lupi se odozgo po šeširu. — Popićemo kod „Vesele Meri“ čašicu i biće sve u redu. Važi?

— Ali štala...

— Štala?. Ništa joj neće biti. Zaključaj vrata za toliko, samo ćemo po čašicu.

— Dobro, ali jednu! — pristade Larkin.

Mopsi podiže ruku kao da se kućne da više neće biti od jedne. Ali za sebe nije bio siguran.

Nešto kasnije ušli su u salun, koji se već bio napunio gostima. Bilo je tu građana Dedvila, prolaznika kaubojia sa okolnih rančeva, a za kockarskim stolom sedeo je Kaš sa svojim društvom i iščekivao žrtvu.

Mopsi je poveo starog štalara pravo prema šanku. Imao je u džepu čitavo malo bogatstvo: dvadeset dolara dobijenih na pokeru od Holideja.

Krčmar ga je odmerio kao poslednju šugavu ovцу, sećajući se da je skitnica sedela sa kockarem koji mu je smrskao ruku. Nije imao nameru da ga usluži, ali Mopsi je za svaki slučaj položio novac na sto i podigao dva prsta uvis.

Krčmar je razmišljao, bacajući poglede na sprat. Holidej je možda mogao odnekud da naiđe i da ponovi scenu. Ko zna, ovaj odrpanac je možda bio i neki njegov prijatelj? Uz to, sa njim je bio i Džesi Larkin, pa nije imao kud.

Skinuo je dve čaše i nalio. Onda se brzo udaljio na drugi kraj.

Sasvim u uglu sedeli su Donovan i Vajt. Treći kompanjon, Krozbi, muvao se oko šanka po Donovanovom nalogu. Trebalo je imati otvorene i oči i uši.

Tako je, više slučajnošću, Krozbi uspeo da sazna ono što je celo vreme tištalo svu trojicu: pomenut je sat!

Da je znao ko sluša, Vik Mopsi to nikada ne bi kazao.

Ali, popivši sve čašice na prazan stomak, iznenada je uvideo da mu je jezik predebeo i osetio potrebu da priča. Džesi Larkin ga je jedno vreme strpljivo slušao, ali se videlo da je i njegovo strpljenje pri kraju.

— Ja više neću! — odbio je starac ponuđen viski. — A bilo bi dobro da i ti prekineš.

— Zašto? — iznenađivao se Mopsi. — Meni je fino...

— Znam, ali biće ti bolje ako nešto ubaciš u stomak.

— Mopsi može da popije bure — hvalio se ovaj, mahajući rukom ispred Larkinovog nosa. — Mopsi ima para, čuješ? Dvadeset dolara!

I sruči novu čašu u sebe. Larkin se namršti.

— Bolje da nemaš te pare, sinko — posavetova ga, iako je znao da bi ga pre konj poslušao nego ovaj. — Još ako si ih nepošteno zaradio...

— Nepošteno? — vređao se Mopsi. Buljio je u štalara stalno se pitajući zašto mu izmiče ispred očiju i pretvara se u dvojicu. — Dobio sam na pokeru, stari! Zaradio! A znaš li kako?

Počeo je da se smeje, obgrlivši Larkinova ramena.

— Uložio sam sat! — reče. — Običan džepni sat...

Kraj šanka, nedaleko, Danijel Krozbi se uozbilji i načulji uši. Neko je spomenuo sat? Brzo je napustio svoje mesto i primakao se Mopsiju i Larkinu.

— Sat? — čudio se Larkin, a onda se seti da pijan čovek može svašta da bulazni. Pa i ovo.

— Tačno, neki bezvezni sat... Ni je ni radio. A umesto lančića... Hi-hi-hi... imao je kožicu! Blesav neki sat. Baš sam mu podvalio... Dvadeset dolara, hej!?

Krozbi se odmače od šanka i po hita prema stolu za kojim su sedeli Donovan i Vajt utonuli u ćutanje.

— Čuo sam ga... — upade Krozbi među njih kao sa tavanice. — Našao sam ga...

Vajt pogleda u Donovanu, a ovaj se unese Krozbiju u lice.

— Zaveži! — reče mu. — Zar si se napio?

— Napio? — prenu se Krozbi. — Šta ti pada na pamet? Rekao si mi da njuškam oko...

— A ti? Njuškaš viski? — podsmehnu mu se Vajt, klibereći se. Krozbi se uvredi i ispravi.

— Pa u redu, ako ne želite da čujete o satu...

Istog trenutka Donovan ga dogra bi za mišicu i baci na stolicu pored sebe. Bio je to takav zamah da je Krozbiju spao sa glave šešir.

— Šta si rekao? — prosikta Donovan a oči mu divlje zasijaše. — Pomenuo si sat? Onaj sat?

— Onaj! — potvrdi Krozbi, povrativši ravnotežu. — Neka skitnica se za šankom hvali da ga je uložio u kocku i zaradio dvadeset dolara s njim...

— Gde je?

Krozbi pokaza prema Mopsiju.

— Onaj sa onim šašavim šeširrom... Da, ima kaputinu do kolena. Taj!

— Šta je još rekao? — požurivao ga je Donovan.

— Samo to... da se kockao sa tim satom!

Donovan ga pogleda, kao da će ga progutati.

— Pa gde mu je sada? Da li je kod njega? — škripnu zubima.

— Sto mu gromova, Maks — po-

buni se Krozbi — pa nisam ga ispitivao! Samo sam slušao!

Donovan je fiksirao Mopsija kao lešinar svoju žrtvu.

— Sačekaćemo ga kad krene — tiho je dobacio Vajtu — a onda će propevati.

— Zašto ne pridemo sada?

— Samo bez gužve — umiri ga Donovan. — Zar hoćeš da ceo Dedvil sazna da tražimo sat?

Vajt ućuta.

Za to vreme Džesi Larkin se nekako oslobodio Mopsijevog zagrljaja i uputio se izlazu, mrmljajući.

Mopsi se jednog vreme održavao na nogama među ostalim gostima uz šank, a kada se skljojao na pod, dobio je nekoliko bubotaka u rebra.

Psujući uspeo je da se podigne i odgega do vrata.

Trojica lupeža su se pridigla na stolicama, spremni da pođu za njim.

Lutalica iz Ajove najzad se uhvatio za vrata i dokopao se svežeg vazduha. Sunce mu je udarilo u oči kao vatra pa je zažmurio i zatresao glavom.

— Svega mi — procedio je odebljalim jezikom — baš sam se naljostkao...

Ulica se ljuljala u raznim pravcima.

Mopsiju se činilo da se nalazi na brodu i da dobija morsku bolest. Nekako je napipao svoju malu usnu harmoničicu i primeo ustima.

Ali, zvuci koji su izišli iz instrumenta ličili su na škripanje zardalih kapija a ne na muziku.

Mopsi vrati harmoničicu natrag i hvatajući se zadoya pode prema gradskoj štali. Činilo mu se da lebdi.

Na uglu između Evertonove trgovine i berbernice neko ga je snažno povukao u stranu.

Mopsiju nije trebalo mnogo pa da padne. Ovoga puta se kotrljao po prašini, udarajući glavom o zemlju. Pred očima su se rojili svetlaci.

Kada se zaustavio, oslonjen na kolena i ruke, video je da se nad njim natkriljuju neke senke.

Prvo što je uradio bilo je da uzme svoj šešir i stavi na glavu.

Onda je podigao pogled.

Ništa gore nije moglo da ga zadese nego lice Maksa Donovanana koje mu se cerilo u oči. Za trenutak mu je sinulo u glavi da ga je negde već video. Bilo je to lice koje se jako ne zaboravlja. Samo... gde je to bilo?

Ta brazgotina!

— Gde ti je sat? — pitao ga je momak sa bradom, ali Mopsijev jezik je otkazivao poslušnost.

Donovan napravi nestrpljiv pokret rukom.

Krozbi i Vajt dograbiše skitnicu i pretresoše ga detaljno. Iz džepova su mu izbacivali sve što su našli: harmoniku, desetak dolara i nešto sitnine, komad hleba, kesu duvana za žvakanje, prljavu maramicu...

Vajt je psovao na sav glas.

— Ništa nema! — dreknuo je.

— Ali... čuo sam ga jasno! —

**PRIJATAN
ODMOR
UZ
ZABAVNE
ROMANE
FORUMA**

dobacio je Krozbi, pošto ga je Donovan popreko pogledao. — Nekome je dao sat!

— Kome? — pitao se Vajt. — Kome? — viknuo je na Mopsija i udario ga. — Govori, smrdljivi kućkin sine!

Mopsi je jedva čuo šta ga pitaju. On se borio sa mislima, da se seti gde je video lice za ožiljkom. I setio se onog dana kada su ga isto tako pretresali i zapretili da će ga ubiti ako ne odmagli istog časa...

Bilo je to onog dana kada je našao mrtvaca u preriji i sat u šeširu!

Pamćenje je počelo da ga služi, ali sa pamćenjem dolazio je i strah.

— Govori! — vikali su na njega.

On je uzmicao pred njihovim razbojničkim licima. Ubiće me, mislio je obuzet panikom.

— Gde je sat?

— Kome si ga dao?

— Skime si se kockao?

— Kako izgleda?

— Govori, gde si ga našao? Kada?

Pitanja su pljuštala sa svih strana, mešajući se sa udarcima šaka. Viski je čilio iz njega brže nego što bi ikada mogao tako nešto da pretpostavi. Začas je bio trezan.

Krozbi je izvukao veliki nož iz čizme. Sečivo je bljesnulo na suncu i Mopsi je prosto osetio hladan dodir čelika na svom vratu.

— Odvezaću ja njemu jezik! — rekao je bandit i koraknuo.

Lutalica iz Ajove skočio je na noge kao zec.

Banditi se nisu ni snašli, a on je

okrenuo leđa i u skokovima potrčao na suprotnu stranu, vičući.

Čarls Vajt je već video da gube poslednji trag Mopsijevim bekstvom.

Maks Donovan je video još mnogo dalje — Rasti Brendon bi mogao da ga pretekne u tome i zauvek bi se oprostio i od sata i od bogatstva.

Potegao je kolt sa desnog boka i kalibar 45 pogodio je Vika Mopsija u plečke i bacio ga u prašinu.

— Vraga! — opsovao je Donovan, uvidevši da je slabo ciljao.

Hteo je begunca samo da zakači po ramenu, ali Mopsi je davoiski brzo skakao levo i desno i natrčao je na metak pravo po sredini.

— Zar je... mrtav? — pitao je Vajt.

— Videćemo! — procedi Donovan i potrča.

Mopsi je ležao sklopčan, beživotan.

Krozbi ga čizmom potkači i izvrnu na leđa. Tamnocrveni krug natapao je prljavi džemper a iz usta se cedio tanak, krivudav mlaz krvi.

Donovan se naže nad ranjenikom.

— Gde je sat, čoveče, reci? Sat, čuješ li? Onaj sa kožnim priveskom umesto lanca? Imao si ga, kockao si se u njega... Kome si dao? Kome?

Protresao ga je divljački.

Mopsi otvori oči. Pogled mu je bio mutan, tup. Kao da ništa nije razaznavao oko sebe.

— Kome si dao sat? — prišao je Vajt sasvim blizu. — Kome si dao?

— Kome? Kome? — cedio je Donovan samo reč-dve iz Mopsija.

Ali ovaj kao da nije imao snage da bilo šta kaže.

— Reci! — već bez nade pitao je Donovan.

Mopsi otvori usta.

Oba lupeža se nagoše da bolje čuju.

— Dok... — prošaputao je lutilica poslednjom snagom.

— Šta... šta kaže? — tresao ga Vajt.

— Dok... — ponovi Mopsi, ali sada još tiše. Otvorio je usta da izbaci još nešto, neku kletvu ili poslednju psovku, ali ga snaga izdade.

Prevrnuo je oči i glava mu klonu na zemlju.

Donovan ga ispusti iz šaka i uspravi se.

— Gotov je! — reče s gađenjem.

— Rekao je „dok"... — stisnutih zuba progovori Vajt. — Šta mu to znači?

— Ne znam — odgovori Donovan. — Verovatno je mislio na nekog doktora, lekara.

— Misliš da se s njim kockao?

— Zašto ne? Uostalom, proverićemo još danas kod kojeg je lekara naš sat!

— Nadam se da ih nema mnogo u Dedvilu i okolini — promrmlja Vajt.

— Neko dolazi! — opomenu ih Krozbi, koji je stajao malo dalje i gledao niz ulicu.

Donovan spusti šaku na kolt.

— Ko je? — zapita.

— Ne znam — dobaci Krozbi. — Neko ide sa ove strane ugla, a tamo ispred kancelarije vidim nekog šerifa i još nekoliko ljudi...

— Ekštajm? — upita Vajt.

— Nije on — odmahnu glavom Krozbi. — idu ovamo...

Donovan pođe prvi.

— Izgubimo se — reče. — Dok se malo stišaju, poći ćemo u lov. Uzećemo sat ispred nosa onoj dvojici.

Vik Mopsi je ostao da leži na zemlji, nepomičan i nekako manji nego što je bio.

Tri para čizama prešlo je preko njega i zamaklo za ugao. Jedan mršavi, olinjali pas-spitnica došunjao se do Mopsijevog tela i onjušio ga.

Zatim je podigao glavu i počeo da zavija, sedeći na zadnjim šapama, povijenog repa.

*
* *

Dedvilski lekar, Emilijan Blajt, uobičavao je da svakog popodneva prelistava stare novine koje su sa zakašnjenjem stizale u Dedvil iz Kansas Sitija.

Veliki naslov na prvoj strani privukao mu je pažnju: „Dok Holidej protiv Prusta Blezoka”. U njemu je novinar, na osnovu priča očevidaca, opisao poslednje događaje u pokrajini Santa Fe i hvatanje odbeglog razbojnika i ubice Prusta Blezoka. Slavni kockar i strelac bio je u središtu događaja, a ostali akteri samo su pominjani uzgred. Bio je to vlaški okićen članak, da su cele novine prosto mirisale na barut.

Doktor Blajt je bio pedesetogodišnji udovac, niskog rasta i krivih nogu. Bavio se pored svog poziva i lečenjem konja, vađenjem zuba, spremanjem specijalnih lekova od trava koje mu je u okolnim brežuljcima pronalazio Džesi Larkin, gradski štalari.

Imao je uzano lice i orlovski nos, guste vede proćurane sedim dlačicama i kratko podšišanu sedu kosu. Rukave košulje nosio je uvek zavrnutе do lakata a kaput je retko oblačio. Obično bi ga nosio preko ruke, držeći ispod malu kožnu lekar-sku torbicu.

Vrelo popodne lagano je jenjavalo. Sunčevi zraci su koso padali na prozorska stakla i zaustavljali se na namaknutim zelenim zavesama.

Zavaljen u fotelji i utonuo u dremež, dedvilski lekar nije ni čuo otvaranje spoljnih vrata.

Kada je čuo šumove u sobi i otvorio oči, našao se licem u lice sa trojicom nepoznatih, naoružanih do zuba i divljih izraza lica.

Najviši među njima, sa brazgotinom na levom obrazu i kosih očiju, prišao mu je i zgrabio za košulju. Jednim zamahom izbacio je doktorovo mršavo telo iz fotelje.

— Ti si dok? — upita ga čovek, gledajući ga tako kao da svakog časa ima nameru da ga gazi petom čizme.

— Jesam... — promuća zabezeknuti lekar. — Ko ste vi?

— Zaveži, matori, i odgovaraj na pitanja! — davao mu je drugi do znanja da se ne koprca.

— Šta hoćete, ljudi? — pobuni se doktor Blajt. — Ako nekome treba pomoć, tu sam... Zašto ovako?

Donovan olabavi stisak i lekar odahnu.

— Ti si dok? — ponovo ga upita vođa razbojničke trojke. — Imaš li kod sebe onaj sat?

Čarls Vajt i Danijel Krozbi su napeto iščekivali odgovor.

Doktor Blajt je s nerazumevanjem pogledao svu trojicu.

— Sat? — ponovio je. — Je li to neka šala?

— Nije šala! — odgovori Donovan i lupi ga šakom po licu. Čovek se zaneše i pomisli da će mu se glava rasprsnuti. Ništa nije shvatao, ali je bio svestan da su ga posetili nemilosrdni neznanci.

— Ako mi objasnite — rekao je Blajt — možda ću moći da vam kažem da...

— Čekaj! — zaustavi Donovan Vajtovu šaku koja se opasno približavala Blajtovoj vilici. — Da li si se kockao juče sa nekom skitnicom u „Veseloj Meri“?

— Ja? — iznenadi se lekar. — Ja se uopšte ne kockam!

— Ležeš! — zauria Donovan i tresnu ga drugom rukom. — Rekao je da je sat kod tebe, stari kožoderu! Mora da je kod tebe! Mora!

— Ali ja nemam pojma...

— Daj da ga ja preuzmem, Maks! — predloži Krozbi. — Priznaće on i da je predsednik Sjedinjenih Država ako treba!

Doktor Blajt nije nalazio načina da razuveri posetioce da je po sredi zabuna. Plašio se da će ih razdražiti još više nekom nesmotrenom rečenicom.

— Juče sam imao porođaj na jednom ranču — brzo je izgovorio — pa nisam ni mogao biti u salunu...

— Laže! — dreknu sada i Vajt — Mora da ima sat, onaj šugavko ne bi lagao na samrti!

— Zar nemaš nikakav sat kod sebe? — preteći mu se približi Donovan

van i izvadi jedan od svojih koltova. — Brzo se priseti!

— Imam! — užurba se čovek i zahuće ruku u džep od prsluka. — Evo, da li je ovaj dobar...?

Donovan odmahnu glavom i opali.

Srebrom optočeni džepni sat pršte u komadiće u doktorovoj ruci. Lekar je buljio u šaku kao da ne veruje sopstvenim očima. Zrno je prohujalo tako blizu njega, da mu je prosto osetio vreli dah.

— Nije taj! — javi se Donovan. — Imaš neki drugi?

— Nemam, čoveče! Shvati jednom da nemam...

— Moraš da imaš! — bio je upozoran Vajt, s ludačkim sjajem u očima.

— Priznaj!

Dedvilski lekar je bacao očajničke poglede prema ulaznim vratima. U ovo doba maršal Nik Saliven morao bi da svrati kod njega na partiju šaha. Ali kao zainat danas je kasnio.

— Kad vam kažem da nemam... — branio se Blajt. — Možda ga ima Kendok?

Donovan zastade.

— Kendok? Ko je taj Kendok?

— Lekar — odgovori Blajt — ali u penziji. On ponekad ode u salun na karte... Možda on ima?

Donovan izmenja poglede sa Vajtom. Blajt je napeto iščekivao.

— Da pogledamo? — predloži Vajt. — Ako je slagao, teško njemu.

— Ostavićemo Krozbiya da ga čuva — isceri se Donovan. — Jedan od njih dvojice ima sat. Videćemo to.

— Bolje da se obesi ako nas je slagao — reče Vajt pogledavši u le-

kara kao u već gotov leš. Blajt se strese.

Krozbi se smesti u fotelju, držeći u ruci nož. Njime je čistio nokte i s vremena na vreme sekao pogledom dedvilskog lekara.

*
*
*

Tom Kendok je prevalio sedamdesetu godinu i preturio preko glave naseljavanje Zapada, rat sa Indijancima, rat stočara i farmera — da bi se na kraju smirio u Dedvilu uživajući u mirnim, penzionerskim danima. Važio je za brzog na jeziku, umeo je da potegne i čašu viskija i kolt, ali je najpre bio odan svom poslu. Prokrstario je celu pokrajinu na svom konju i odazivao se na svaki poziv u pomoć.

Emilijan Blajt je došao na njegovo mesto i uspešno ga zamenio. Stari Kendok je mogao da predahne.

Naravno, nije se izležavao kod kuće već se muvao po salunima, pronalazio stare prijatelje za stare priče i postajao tako deo istorije Dedvila.

Bio je visok, suvonjav, sav u žilama i žilicama, odelo na njemu bilo je kao na motki, lepršalo je oko udova i po tome su ga mogli prepoznati na milje daleko.

Nikada nije nosio šešir, koža mu je bila suva kao pergament, puna ožiljaka. Imao je velike brkove, najveće u tom kraju, oštre brkove sastavljene na čelu i izbačenu donju usnu, oličenje prkosa i tvrdoglavoosti.

Tom Kendok se tog kobnog dana spremao da ode na reku.

Imao je običaj da peća s večeri, uz upaljeni fenjer, jer je verovao da se tada riba najviše lepi za mamac.

Sudbina mu je odredila da nikad ne stigne do reke. Poslala mu je dva lupeža ususret. Maksa Donovana i Čarlsa Vajta.

Vrata na Kendokovoj kući nikad nisu bila zatvorena. Imao je dosta prijatelja i uvek mu je neko bio blizu.

Toga dana ne.

Sedeo je za svojim stolom, pripremajući pribor, kada su mu siluete zamračile svetlost sa ulaza.

Kendokova kuća bila je na kraju Dedvida, malo uvučena i oronula kao i sam lekar što je bio. Put do ulaza vodio je kroz korov i šiblje, preko sasušene trave. Zato nije ni čuo pritajene korake.

Podigao je glavu i zaključio da ne poznaje pridošlice.

— Momci, mene tražite? — upitao je, nastavljajući da raspoređuje udice.

— Ti si dok? — upitao je Donovan. Vajt je išao za njim i zagledao uglove sobice.

— Ja sam Kendok — reče starac — a „dok” sam bio odavno. Šta želite?

— Sati!

— Koliko je sati? Zar nemate pametnijeg posla, momci?

Donovan uhvati šakama ivicu stola i naglo je podiže. Druga strana udarila je Kendoka po kolenima i oborila, a pečački pribor sručio se odozgo po njemu.

Stari lekar je ustao dosta hitro za svoje godine, a na slepoočnicama su mu nabrekle žile od ljutine.

— Šta ovo znači? — upitao je muklo. — Šta tražite?

Vajt palcem i kažiprstom napravi krug i reče:

— Džepni sat, sa kožnim priveskom, pozlaćen — izgovarao je reč po reč. — Ti si ovde dok, zar ne? Rečeno nam je da si ga dobio sinoć na kocki.

— Na kocki?

— Tačno, matori. Kod „Vesele Meri”. Daj nam ga, da ne bude nevolje. I ne laži da nije kod tebe!

Kendok je pogledao Donovana, pa Vajta. Zatim ih je pogledao još jednom. Sve mu je mirisalo na zagonetku. Ipak, lica dvojice posetilaca bila

su toliko nedvosmisleno razbojnička, da nije očekivao nikakvo dobro.

— Znači, ja imam taj sat? — upitao je Kendok i ponovo seo na stolicu, hvatajući se za leđa.

— Imaš. I manje brbljaj! — preseče ga Donovan.

— A šta ako vam kažem da ste u zabludi, momci?

— Bolje nemoj — zapreti Vajt. — Izgubili smo strpljenje sa onim prvim „dokom”.

— Bili ste kod Blajta? On nema sat?

— Nema. Nemaš ni ti, zar ne?

Kendok je grozničavo razmišljao, ali ništa pametno mu nije padalo na um. Lupeži nisu bili spremni da slušaju objašnjenja, oni su hteli tu stvar po svaku cenu.

— Ubićete me ako tvrdim da nemam sat?

Donovan baci iskosa pogled na Vajta. Pitanje je bilo vrlo direktno i to ih je malo zbunilo. Da se nisu opet prevarili? Zar je ona prokleta skitnica izbrbljala laž, krvareći pred smrt?

— Ti ili onaj drugi... — dobaci Vajt. — Pokaži ga!

Kendok uzdahnu i pođe rukom prema fioci pri dnu.

— Dobro, daću vam — rekao je tiho. — Ionako od toga nemam nikakve koristi.

— Pametno! — složi se Donovan i licem mu se razli trijumf.

Kendok je izvukao fioku.

Ruka mu je obuhvatila dršku starog, izlisanog kolta.

Kroz glavu su mu proletele misli: bolje on nego Blajt. A možda ni jedan ni drugi. Iznenadenje će biti na

njegovoj strani. Istina, u dobošu nema metaka, ali lupeži to neće znati. Podići će ruke uvis i on će ih razoružati.

Da, tako je najbolje. Blajt nema revolver kod kuće i zato je ugroženiji.

Podigao je ruku, brzo koliko je još smogao veštine.

Ali ipak ne dovoljno brzo.

Donovan je primetio promenu na Kendokovom licu i trzaj ruke na gore.

Sledeći svoj instinkt, izvukao je kolt i ispalio tri hica jedan za drugim u starca.

U maloj prostoriji pucnjava je odjeknula kao grmljavina u ranu jesen. Vajt je odskočio u stranu, ali nije imao potrebe da pomogne svoim vodi.

Kendok je izdahnuo na stolici. Glava mu je klonula na prsa. Kroz košulju se razlivala krv.

— Do đavola! — promrsio je kroz zube Vajt. — Ništa nismo otkrili.

— Mora da je kod onog drugog.

— Ili kod nekog trećeg? — dopuni ga Vajt.

Donovan besnim pokretom napuni doboš svog kolta i vrati ga natrag u futrolu. Vajt je prišao prozoru i bacio pogled na ulicu. Bila je pusta.

— Ovo se čulo dobro — rekao je.

— Da krenemo?

Donovan iziđe prvi.

Na drugoj strani ulice ugledali su nekoliko grupica građana u žustrim razgovorima. Maks Donovan se uputi pravo prema njima, opuštenih ruku, opasno blizu dršci koltova.

Ljudi su se najpre ukočili, a onda brzo počeli da se sklanjaju na razne strane.

— Prevrnuću ovu jazbinu ali ću naći taj prokleti sat! — provalio je iz Donovanova.

Čarls Vajt ga je pratio u stopu i zadovoljno se cedio. Hitali su prema Blajtovom domu gde ih je čekao treći partner.

Ali, čekao ih je još neko.

*
* *

Maks Donovan je sa Vajtom taman prekoračio prag, kada je osetio da nešto nije kako treba.

Lekar je sedeo na istom mestu, smiren, nimalo zabrinut Krozbičevim prisustvom. A ovaj se nalazio u fotelji čudno ukrućen i napet.

Vajt je natrčao na Donovanova leđa i opsovao.

— Hej! — uzviknuo je. — Što si stao?

Ovejani razbojnik se već nalazio unutra kada je pošao dole rukom, prema opasaču.

— Krozbi? — rekao je, očekujući da se ovaj pokrene.

Ali bandit je ostao nepomičan.

Donovan dotače dršku kolta, međutim, i sam je zaključio da je uzalud. Iza zaves, koja je bila paravan, i deo lekarske ordinacije pojavila se dežmekasta figura i obrijana glava šerifa Dedvila. U ruci je držao revolver, dok je Krozbičev kolt zadenuo za pojas.

Čarls Vajt sevu oči, ali Saliven nije na to davao ni pet para.

— Otkopčajte opasače! — naredi im on. — I ne nasedajte na moju zvezdu. Pucaću odmah, baš me za pošteno suđenje!

Donovan mračno pogleda Krozbiča, ali lupež je krio oči.

Opasači su pali tupo na pod.

Doktor Blajt najzad ustade sa svog mesta, ne više bled kao malopre.

— Prvi put ih vidim, šerife! — rekao je. — Upali su kod mene i tražili nekakav sat. Nemam pojma o čemu govore?

— Možda će oni reći? — upita se Saliven i zape otponac, okrenuvši cev prema Krozbiču. — Ti se ispravi i ostavi čizme na miru! Znam da imaš nož unutra!

Krozbič opsova prigušeno.

— I šta sada, šerife? — cedio se Vajt. — Mislite da nas ovako sprovedete u vaš čumez?

— Baš to nameravam — složi se Saliven — ukoliko nemate neko dobro opravdanje.

— Nemamo! — odgovori brzo Donovan.

— A šta je bilo sa Kendokom? — upade Blajt. — Bili su i kod njega. Zar nismo čuli pucnje, maršale?

— Bolje za njih ako ga nisu dirali — pretećim glasom reče Saliven. — Za Kendoka bi ceo Dedvil dao po desnu ruku!

Donovan lako prebleda: odjednom je osetio da ga oko vrata žulji konopac. Ne, nikako nije smeo napolje odavde. Ni po koju cenu.

— Samo smo tražili sat, šerife! — preduhitri ga Vajt. — Jedan čovek nam je rekao da ga je pro-

kockao kod „doka” i mi smo ga potražili.

— Kod „doka”? Kojeg? Blajt se ne kocka a Kendok igra samo u večeru kod Suzi. Dakle?

— Morali smo da proverimo — promrmlja Vajt, tražeći neki izlaz. Moralo je nešto da se desi!

I desilo se.

— Bacite revolver, šerife! — zagrneo je sa vrata jedan glas.

Džerom Bruks!

Nik Saliven nije odmah odložio oružje. Pogledao je došljaka iskosa i uvideo da nema šanse. Bila su dvojica.

Donovan spusti ruke i okrenu se. Prvi put da se obradovao Brendonu. Stajao je uz Bruksa sa upere-
nim oružjem kao anđeo čuvar.

— U pravi čas! — nasmeja se Vajt, s olakšanjem. — Mislio sam da će mi grobar nabaciti zemlju preko glave!

— Misli i dalje! — dobaci mu piskutavo Rasti Brendon i uđe unutra. — Čuli smo nešto o satu. Zar je to tajna?

Donovan je zgrčio prste u pesnice i zglobovi mu pobeše. Nije imao više kuda, morao je sve da kaže. I da čeka neku bolju priliku.

Sagao se da dohvati opasač, ali ga zadržā Brendonov kolt.

— Prvo da čujemo priču — reče on, smeškajući se naivnog izraza na licu.

Donovan se okrenu Bruksu, no ovaj je gledao u zemlju. Stajao je malo raskrečen, otkopčanog kožnog kaputa. Mornarska majica odskakala je svojim prugama isto kao što

je odskakao Brendonov prsluk sa cvetićima.

Ugašena lula nalazila mu se među zubima i kao da nije imao nameru da je upali.

Nik Saliven je stajao na istom mestu, malo nervozniji nego što bi to trebalo da ispolji.

— Zar pred njima? — upita Donovan pokazujući na doktora i maršala.

Bruks klimnu glavom.

— U redu, vežite ih! — reče.

Krozbi je to obavio sa zadovoljstvom. Na kraju je šerifovu zvezdu prikačio pozadi Salivenovih pantalona i obojici zapužio usta prljavim krpama, nađenim u posudi za otpatke.

Brendon se povuče natrag i Donovan pokupi opasače.

Napolju je sunce već zalazilo, senke od zgrada sa zapadne strane preplavile su one na istočnoj i celu glavnu ulicu zahvatila je predvečernja hladovina.

— Dakle? — podsetio je Bruks Donovanu kada su izašli na vazduh.

Donovan ispriča u kratkim crtama šta se desilo.

Bruks je pažljivo slušao, ali nije mogao da donese bolji zaključak, nego i njih trojica.

Jedino se Rasti Brendon malo izdvojio u stranu.

Odjednom su ga videli kako se bezglasno smeje, zatim kako poteže kolt i skida sa stuba svetiljku. Pogodak je bio zaista majstorski. Brendon je nastavio da se smeje, ali ovoga puta glasno.

— Šta mu je? — izbeći se Vajt prema Bruksu. — Da nije poludeo?

Brendon naglo prestade da se ce-
reka.

— Poludili ste vi, a ne ja! — re-
če im, vraćajući u futrolu svoj
„smit veson”. — Vi ste obični idio-
ti!

Donovan se ukoči. Njemu nije tre-
balo mnogo pa da se upusti u obra-
čun sa lepotanom, Bruksovim lju-
bimcem.

— Hajde, Rasti! — pozva ga
Bruks. — Kaži šta je tu smešno?

— Pa „dok” — smejao se ponovo
Brendon. — Vi, budale, jurite leka-
re po Dedvilu kao da oni imaju
neke veze sa tim satom!

— Nemaju? Nego ko ima, napu-
derisani balavče? — zareža Dono-
van.

Ali umesto da plane, Brendon se
smejao još jače. A to je Donovan
i dovodilo do ludila.

— Neka je proklet! — opsovao
je i mašio se oružja. Međutim,
Brendon je već držao svoje u ruci
i smejao se dalje, nišaneći ga u sto-
mak.

— Zavežite obojica! — prasnu
Bruks i okrenu se Brendonu. —
Ti... govori šta imaš!

Revolveraš iz Oklahome je opet
vratio oružje natrag i podbočio se.
Pogledao je redom svu četvoricu.

— Tražite „doka”? — govorio je.
— Lekare? Šta vam pada na pamet,
budale! Samo jedan „dok” nam je
na putu do tog famoznog sata...
Samo jedan!

— Ali koji? — dreknu Vajt. —
Gde da ga nađemo?

— Verovatno u Hanibalu! — mi-
no uzvratu Brendon.

Bruks se namršti. Vajt pogleda
u Donovanu.

— U Hanibalu? — ponovi Bruks.
— O kome govoriš?

— O Doku — isceri se revolve-
raš. — Doku Holideju!

Svi se trgoše.

Džerom Bruks izvadi lulu iz usta
i podiže obrve. Sto mu rečnih ostr-
va, to je jedino moglo da bude!
Dok Holidej!

— Kako znaš? — brzo upita Vajt.

— Video sam ga ovde — bio je
kratak Brendon. Morao je da pre-
ćuti svoj sukob sa njim i gubitak
bisaga sa Evertonovim novcem.

— Znači tako... — zažmirio je
Donovan i pipnuo se po svom ožilj-
ku. — Dok Holidej?

— Otkud ona lutalica sa njim?
— progundala Krozbi.

— Ne znam — reče Brendon,
pucketajući svojim nežnim, negova-
nim prstima. — Ali znam da ću ga
naći. Kad-tad.

— Zar ti duguje nešto? — ne-
svesno ga bocnu Bruks.

— Nešto... — ponovi kao odjek
Brendon. Lice mu se izobličilo u ruž-
nu grimasu, da se Bruks zaprepasti.
Takvo lice Brendon nikad dotle nije
pokazivao, pa ni u najtežim okol-
nostima. Šta se to desilo između
njega i kockara?

•
• •

Noć nad Hanibalom bila je vedra
i zvezdana.

Mali gradić na obali Misisipija
kao je s jedne strane zapljusnut re-

kom a s druge brdima Niski kućerci ličili su izdaleka na prevrnutе brodove. Na dokovima su ležale gomile neotovarene robe, bale i sanduci, a među njima dremali su besposleni nosači i utovarivači iz luke.

Hanibal je bio kreat krēmicama u kojima je bilo muzike i devojaka za zabavu. Gorela su raznobojna svetla i miris reke mešao se sa zadahom viskija.

Veliki brod „River horn” bio je ukotvijen na južnom delu. Saobraćao je tri puta između Hanibala i Sent Luisa, ali u ostale dane pretvarao se u ekskluzivnu kockarnicu.

Vlasnik je bio Les Barkles, rodом iz Peorije, Ilionis. Detinjstvo je proveo na istoimenoj reci koja se uliva na jugu u Misisipi i ostao njen rob do kraja. Počeo je sa malim šleperom da bi kasnije dogurao do velikog broda i prešao na drugu obalu. Pošto je konkurencija u železnici i malim, pokretnijim i jeftinijim brodićima bila sve prisutnija, Barkles je povukao pametan potez i otvorio kockarnicu na svom brodu, gde su krupnici bile lepe devojke.

„River horn” je imao gornju i donju palubu, kao i svi brodovi duž velike reke, od Minesote do Luizijane. Gore kao dve cevi koltova štrčali su dugo uzani dimnjaci. Veliki točak pozadi trenutno je mirovao i ogledao se na mirnoj površini reke. Gornja paluba bila je nasvjetljena. Tu se nalazila preuređena sala za poker i rulet, sedište presvučena finim somotom, lusteri sa abakurima i diskretnim bojama. Devojke su bile obučene u jedno-

stavne crne haljine sa dubokim izrezom i ni trenutka nisu bile bez poslovičnog osmeha.

Zavese sa strane bile su u jarkim, zelenim bojama pa je ta prostorija postepeno i dobila nezvaničan naziv „zeleni salon”.

Odmah do nje nalazila se manja sala gde se igrao samo poker.

Kad nije bio u svojoj komandnoj kabini na krovu. Les Barkles je oblačio elegantno odelo i šetao među posetiocima. Imao je pet čuvara reda, dobrih strelaca vičnih pištolu i pesničenju. Bili su neupadljivi, ali zato vrlo oprezni, diskretno naoružani i efikasni.

Na brodu su posetioci odlagali svoje oružje, jer Barkles nije želeo

da mu se prikači loš glas i da krv oboje njegov rulet.

Jedini koji se toga, s pravom, nije pridržavao bio je maršal Hanibala Zigi Ekštajm.

On je i te večeri osećao da su mu Donovan i njegovi partneri za vratom, pa je grozničavo smišljao načina kako da vrati kockarski dug i oslobodi se nemilosrdnih poverilaca.

Jedini koji je imao toliko gotovine u Hanibalu bio je Les Barkles.

On, međutim, nije nosio novac sa sobom već je držao u velikom specijalnom sefu preko dana, a kada je kockarnica radila noću čuvali su ga stražari dresirani da ubiju svakog ko drzne rukom u njega.

Uopšte, Barkles je bio čovek pun tajni i iznenađenja. Od njega se moglo očekivati da, recimo, provalnik uspe da obije sef, a da u njemu ne nađe ništa. Jednostavno, Barkles bi pre toga novac odneo u banku ili ga gurnuo u neku brodsku cev!

Ekštajm je stajao oslonjen o ogradu i zurio u površinu vode što se na mesečini presijavala kao u srebrnastu maglu uhvaćena. Na obali se čula muzika. Drveni most koji je spajao brod i pristanište zaškripao je pod čizmama nekog čoveka i Ekštajm se prenu iz razmišljanja.

Jedva je uspeo da priguši psosku!

Pozni gost bio je skoro stopljen sa tamom. Nosio je crno odelo i šešir, a jedino mu je bljeskala bela košulja.

Zigi Ekštajm prepoznao je u njemu saputnika iz kočije za Dedvil, legendarnog kockara i čuvenog strelca Zapada — Doka Holideja!

Povukao se dublje u senku.

Džordžijanac je pred ulazom u „zeleni salon” zastao i odrečno odmahnuo glavom momku koji je tražio da preda revolvere ako ima nameru da se kocka.

Holidej se nikad nije odvajao od koltova sa niklovanim cevima i drškama ukrašenim slonovačom.

Kockar se udaljio od ulaznih vrata u salun i pripalio cigaretu.

Ekštajm se uvuče još dublje u senku, krijući se iza stuba. Nije želeo da ga opazi. Jedna luda misao bila mu je na dohvatu...

Trebalo je da se Holidej kocka. Baš tako!

I da dobije, po običaju, bar onoliko koliko je Ekštajmu nedostajalo da plati kockarski dug iz Linkolna. Tada je u dugoj partiji, na domaku konačnog trijumfa izgubio sve. Deset hiljada dolara smakao mu je Maks Donovan na šerifsku reč.

Rok je istekao, i razbojnik je tražio novac.

A Zigi Ekštajm nije imao u džepu više od pedeset dolara.

Ekštajm se odšunjao uz zidove na drugu stranu, prema maloj sali za poker. Tamo je stajao drugi čovek koji je skupljao oružje. Njega je trebalo ukloniti! I to odmah!

— Hej, Bred! — dozvao ga je tiho.

Momak se okrenuo, ali nije razaznao siluetu. Zato se nije ni po-

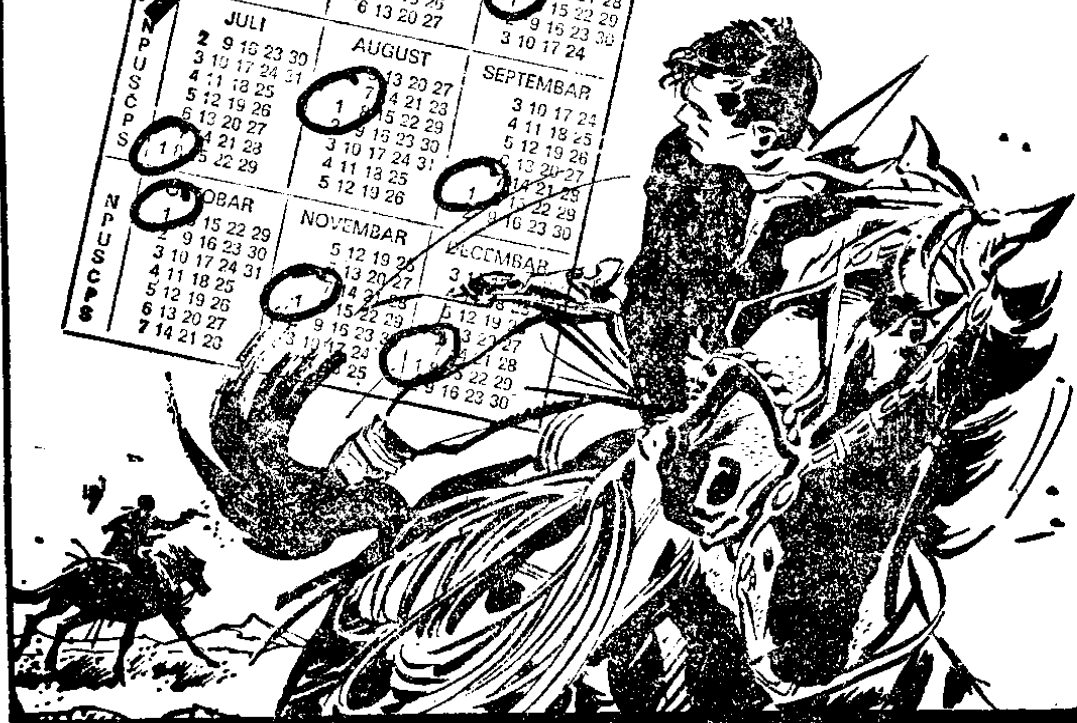
SVAKOG 1. U MESECU CRTANI ROMANI

BEST-SELER

1972

JANUAR C P S 5 12 19 26 6 13 20 27 7 14 21 28 8 15 22 29	FEBRUAR C P S 1 8 15 22 29 2 9 16 23 3 10 17 24 4 11 18 25 5 12 19 26	MART C P S 5 12 19 26 6 13 20 27 7 14 21 28 8 15 22 29
APRIL C P S 1 8 15 22 29 2 9 16 23 3 10 17 24 4 11 18 25	MAY C P S 1 8 15 22 29 2 9 16 23 3 10 17 24 4 11 18 25 5 12 19 26	JUNI C P S 4 11 18 25 5 12 19 26 6 13 20 27 7 14 21 28 8 15 22 29 9 16 23 30
JULI C P S 2 9 16 23 30 3 10 17 24 31 4 11 18 25 5 12 19 26 6 13 20 27 7 14 21 28 8 15 22 29	AUGUST C P S 1 8 15 22 29 2 9 16 23 3 10 17 24 4 11 18 25 5 12 19 26	SEPTEMBAR C P S 3 10 17 24 4 11 18 25 5 12 19 26 6 13 20 27 7 14 21 28 8 15 22 29 9 16 23 30
OKTOBAR C P S 1 8 15 22 29 2 9 16 23 3 10 17 24 4 11 18 25 5 12 19 26 6 13 20 27 7 14 21 28	NOVEMBAR C P S 5 12 19 26 6 13 20 27 7 14 21 28 8 15 22 29 9 16 23 30	DECEMBAR C P S 3 10 17 24 4 11 18 25 5 12 19 26 6 13 20 27 7 14 21 28 8 15 22 29 9 16 23 30

NEPREKIDAN

makao. Njegov posao je bio da čuva ulaz.

Ekštajm je koraknuo napred.

— Bred! — viknuo je glasnije.

— Ko je to? — odazva se momak, zvlačeći ruku pod kaput. On da je ugledao metalnu zvezdu kako je bljesnula na mesečini. — To ste vi, šerife?

— Ja sam! — potvrdi Ekštajm muklim glasom. — Dodi da mi nešto pomogneš...

— Šta se desilo? — pride čovek.

Istog časa dobio je žestok udarac po potiljku. Pao je kao pokošen, bez glasa.

Ekštajm se osvrnuo okolo. Nikoga nije bilo u blizini.

Brzo je podigao onesvešćenog čuvara, natovarivši ga na leđa i uputio se prema ogradbi.

Sve je trajalo vrlo brzo.

Šerif Hanibala prebacio je telo nesrećnika preko palube u vodu. Pljusak se čuo, na kratko, voda se razdvojila na tom mestu u nekoliko krugova i zatim je nastala tišina.

Ekštajm je čekao jedno vreme da proveriti da li će se momak pojaviti na površini, ali sve je bilo mirno.

Holidej je mogao da uđe naoružan.

To je Ekštajm i želeo — da uđe. Bilo kako.

*
* *

Kroz poluspuštene roletne posmatrao je ulazak vitkog Džordži-

janca u poker-salu. Preko koltova bili su prebačeni krajevi njegovog dugog crnog kaputa pa se nije ni primećivalo da ima revolvere.

Svi stolovi unutra bili su zauzeti.

Duvanski dim, kao otrovni oblak, pritiskao je igrače sa svih strana ali oni to nisu primećivali. Za malim šankom, improvizovanim za taj deo broda, nalazio se mršav, koščat barmen crne kose sa razdeljkom po sredini.

Lenjo je podigao pogled kada je osetio da neko prilazi.

— Mister? — oslovio je Holideja pospanim glasom.

— Brendi! — reče on.

Barmen se malo trže. To piće odavno već niko nije tražio. Ipak se sagnuo i ispod šanka izvukao smeđu bocu, prevučenu prašinom i paučinom. Obrisa je krpom i stavio na drvenu uglačanu ploču.

Holidej pokaza rukom prema čašama.

Barmen natoči.

Ekštajm je posmatrao odmerene kockareve pokrete i zaboravljao gde se nalazi. Taj momak mora da je od kamena. Ništa ga ne uzbuđuje, ničega se ne plaši. Čak i kad su svi u sali prestali da se kreću i pogledali ga, on je mirno okrenuo svima leđa i okrenuo čašu među prstima.

— Zar ovog Bred tako dobro poznaje, kada ga je pustio unutra sa koltovima? — pitao se neko iz ugla.

— Možda ga i ne poznaje? — dodade neko.

— Kako?

— Možda je ovo glavom i bradom Vajat Erp!

Ljudi se nasmejaše.

— Onda sigurno tebe traži. Najviše si „digao“ večeras!

Najbliži Holideju ustade sa stolice i došeta do kockara. Imao je bikovski vrat i leđa kao od kamena istesana. Kuenuo je Džordžijanca po ramenu, čekajući da se okrene.

— Mister — rekao je — ako imate nameru da igrate, onda sedite ali bez koltova. Takav je red ovde!

Holidej je okrenuo čašu i stavio na šank. Tek tada je pogledao čoveka i u očima mu bljesnu poruga.

— O čemu pričaš, burazeru? — upita ga hladnim, šupljim glasom.
— O mojim koltovima?

— Da, baš o njima.

— Zaista? A što se ne raspričaš o tvom, koga si sakrio u levi rukav, ispod ramena?

Čovek zatrepeta nekoliko puta, izbačen iz ravnoteže ovom nenadnom i brzom rečenicom. Prosto nije verovao da ga je ugladeni dendi tako jeftino pročitao.

— Gotov si, Šenk! — zaurlaše neki, s podsmehom. — Nije ti uspelo da prokrijumčariš svoj adut!

Čovek, koga su nazvali Šenk, opsovao je glasno i uvukao ruku pod kaput.

Ali se odmah ukočio.

Niklovana cev jednog kolta već ga je držala na nišanu. Ustuknuo je, cecajući hladne žmarce na leđima. Više nije znao šta je opasnije: straneve oči ili oružje u ruci.

Oboje su ga podjednako sasekli.

Tada se digao još jedan sa obližnjeg stola. Njemu je Ekštajm pored prozora video leđa. Nosio je kožnu jaknu i mornarski kačket. U ustima je držao lulu...

Bio je to Džerom Bruks!

Ekštajmu se noge podsekoše. Ako je Bruks tu, onda su i njegovi ljudi blizu. Donovan je bio jedan od najbližih. Zar su već stigli?

I šta je tražio Bruks u Hanibalu, na Barklesovom brodu?

Hteo je da šmugne, ali radoznalost nadjača prvobitni strah. Uostalom, jedina šansa bila je u poker-sali. Bilo ko da dobije, moraće pasti pod njegovom rukom. Pa i Holidej.

— Ako želite igru — oslovi Bruks Holideja — pridružite nam se. Ima jedno mesto.

Ekštajm se naprezao da vidi ostale Bruksove partnere i zaključio da Donovan nije među njima. Laknulo mu je.

Džordžijanac je polako prišao stolu, prekoračio stolicu i bešumno se spustio na nju.

Bruks se osmehnulo i ponovo seo.

Više nije bilo dileme: našli su kockara!

Brendon se nalazio u „zelenom salonu“ a Donovan, Vajt i Krozbi pročešljavali su salune i kockarnice na obali.

Negde su morali da nabasaju na njega.

To je uspelo Bruksu. Sedeo je prekoputa njega i krišom ga odme-ravao. Na prvi pogled je znao da je Dok Holidej ne samo kockar već i borac. Čovek sa čeličnim živicima i

neuporedivim refleksima. Biće teško izići sa njim na kraj.

Činilo se da ispod spuštenih kapaka Džordžijanac ima vremena samo za svoje karte.

Međutim, on je pratio sva kretanja u sali i uočavao promene na Bruksovom licu. Odmah je znao da nije pozvan samo iz učtivosti.

Bruks se smeškao, ali to je bila nevešta maska. On je imao sasvim druge misli i planove. Nije bio mnogo udubljen u igru, često je gledao na vrata i pratio grube greške.

Zubima je grizao vrh lule, ne mareći što iz nje nije povukao dim već čitavih pola sata.

— Idem sa četiri stotine!

— Ja dodajem još toliko.

— Dve karte.

Zatim je sledilo kratko zatišje.

— Dižem na dve hiljade!

— U redu. Pokažite...

Najzad su ostali samo njih dvojica.

Preostali su se povukli iz igre i samo posmatrali.

Pred Holidejem je rastao čitav mali kapital, ali to Bruksa kao da nije brinulo.

— Noćas imate sreće — dobacio mu je bivši kapetan.

— Zahvaljujući vama — reče kockar mirno.

— Kako to? — začudi se Bruks.

— Jer mislite na sve drugo osim na karte. Šta je u pitanju?

— Ne razumem...

— Razumete vi odlično! — podsmehnu se Holidej. — Ovaj novac nije tako uludo bačen na moju stranu. Čak niste pokušali nijednom ni da blefirate.

— Igram pošteno.

— Kao i ja — klimnu glavom Džordžijanac — samo... dokle?

Bruks odloži na stranu karte i posegnu rukom za džep. Odatle je izvadio nov svežanj novčanica i bacio ga na sredinu stola.

— Ovde ima dvadeset hiljada dolara, mister! — rekao je mirno. — Ulažem sve u jedno deljenje! Pristajete?

Kockar okrznu pogledom gomilu pred sobom.

— Ovde nema više od osam hiljada — reče.

— Uložite vaš sat? — predloži Bruks. — To je dobra ponuda s moje strane.

Ljudi okolo se zgledaše.

Džordžijanac se zavalio na naslon stolice, pokušavajući da pronikne u Bruksove namere.

— Moj sat je uspomena na oca — rekao je polako. — Nikada ne bih igrao u njega.

Bruks se nasmeja nervozno.

— Niste me razumeli — reče. — Nisam mislio na taj sat.

— Ne?

— Ne. Mislio sam na onaj stari sat koji ste u Dedvilu dobili od jedne skitnice...

Holidej nabra obrve. On je sasvim bio zaboravio na taj događaj, pa i na sam časovnik. Šta je to moglo da vezuje ovog isluženog mornara i skitnicu kakav je bio Vik Mopsi...?

On se maši rukom za unutrašnji džep i izvuče zaboravljeni sat, sa pozlatom i upletenom kožicom umesto lančića. Podigao ga je iznad glave, prema svetiljci iznad stola. Za-

njihao ga je nekoliko puta. Pohlepa u Bruksovim očima bila je očigledna i nekontrolisana.

Instinktivno je pružio ruku prema njemu, ali Džordžijanac u poslednjem trenu ga izmače i stavi pred sebe.

Džerom Bruks tek tada se vrati u stvarnost.

— Mislio sam na taj sat! — rekao je smeteno.

— Zašto vam je stalo do njega? — upita Holidej.

Bruks sastavi prste i žmirnu očima.

— Zar je to važno? — reče. — Znam da je kod vas i želim da igramo. Jednostavno, u svakom slučaju.

— Pa igraymo onda — slegnu ramenima Dok.

Holidej je lako odigrao partiju. Tukao je Bruksa sa najobičnijim trilingom asova. Bivši kapetan sa Misisipija izbacio je iz rukava jednog kralja sa veselim smeškom na usnama.

— Nisam uspeo! — rekao je, šireći ruke. Onda se okrenuo prema barmenu i pucnu prstima, naručujući piće.

— Donesi! — rekao je glasno.

Istog časa, sa te strane doleteo je kolt pravo njemu u ruke.

Bruks ga je vešto uhvatio i okrenuo cev prema Džordžijancu.

Ovaj je sedeo mirno i nije ni trenuo.

— Ipak je sat moj! — nasmejao se Bruks, gledajući Holideja pravo u oči. — Nemate sreće, Dok! Ovo je piće koje puca.

— Uvek sam poštovao bolje adute! — reče kockar.

— Moji su najbolji! — složi se Bruks, ne ispuštajući iz vida svog protivnika. — Zar nisu?

— Jesu, ali ne zadugo.

Bruks se nasmeja.

— Samo ostanite mirni — posavetova ga on. — Žao mi je što ste izgubili i vaš deo, ali to se dešava i takvim kockarskim ajkulama kao što je Dok Holidej!

U poker-sali prostruja žamor.

Svi su okrenuli na tu stranu kada je izgovoreno ime čuvenog strelca i ukletog kockara iz Džordžije. Bruks se otvoreno cerekao, stavljajući do znanja da je njemu uspeo ipak da nadmudri takav kalibar kao što je Holidej.

Trebalo je i da mu se dive.

Međutim, njega je najviše interesovao sat koji mu je ukrao Klem Čedvik u Sent Džozefu. Najzad je ponovo bio kod njega!

Pružio je slobodnu ruku prema njemu.

Holidej je sedeo zavaljen na stolici, čak previše zavaljen. Bruksu je to promaklo, ali ga je zato koštalo više nego što je računao.

Vrh kockareve čizme pogodio je Bruksa u potkolenicu tako da je zauklao od bola. Ruke su mu za trenutak pale po stolu. Ipak se brzo pribrao i uspravio.

Međutim, Džordžijanac je lakim pokretom povukao obod mornarevog kačketa i navukao mu sve do noždrva. Onda ga je lupio šakom po zatiljku.

Bruksova glava tresnula je o tvr-

**ODABRANI
STRIPOVI
VESTERNA**

★★★

CRTANI ROMANI
BESTSELER

SVAKOG

**1. U
MESECU**

★★★

du tablu stola. Nekoliko časaka ostao je tako nepomičan a onda se svukao na pod.

Trajalo je tek toliko da se prisutnima otme uzdah iznenađenja.

Dok Holidej je uperio cev svog „linkoln” revolvera prema barmenu. Prebledeli čovek odmah je podigao ruke uvis i počeo da cvokoče zubima.

— Neka se njegovi prijatelji jave — predloži Džordžijanac hladnim, metalnim glasom. — Posle ih niko neće prepoznati!

Ali svi su ostali na svojim mestima.

Holidej pokupi novac, zajedno sa satom, i stavi u džepove. Izlazio je licem okrenut prema prostoriji. Na ulazu se okrenuo na peti i odgurnuo vrata.

Zigi Ekštajm šmugnu sa prozora u mrak, iza naslaganih sanduka.

Bio je to njegov trenutak!

Kockar mora da je imao kod sebe dvadeset pet hiljada dolara najmanje.

Nikada neće saznati gde su mu isparili!

Holidej se uputio prema ogradi, odakle se videla druga obala, ucrтана u mlečno nebo kao crnim mastilom oivičena.

Skriven iza sanduka, Zigi Ekštajm je proverio svoj revolver i krenuo, da ubije, ako bude trebalo. Donovan će tako dobiti svoj novac a nešto će ostati i njemu. S druge strane, Džerom Bruks će mu biti zahvalan ako mu dovede pred noge prokletog kockara koji ga je izigrao pred onolikim svedocima.

Pridigao se i prešao rastojanje do ograde u nekoliko koračaja.

Kolt je držao otkočen i spreman da dejstvuje.

Odjednom je zastao i opsovao, osetivši u isto vreme kako mu se celotelo trese.

Holidej se više nije nalazio tamo gde je malopre stajao!

Ekštajm je prišao ogradi, kao da će mu roka dati odgovor na to.

Kuda je nestao?

— Helou, maršale? — dopre do njega poznati glas, kao ledom poprskan. Ekštajm je stajao, opčinjen sopstvenom nesmotrenošću. Ruka sa oružjem bila je u dilemi: spustiti ili izbaciti vruće olovo?

— Mene tražite? — pitao je kockar iza njega. — Šta sam skrivio?

— Tuča na brodu, ozleda jednog gosta, potezanje kolta! — izdeklemova Ekštajm, iako je i sam uvideo da priča gluposti.

— Gle! — začudi se Holidej. — A gde ste vi to sve videli, maršale?

— Bio sam prisutan... kraj prozora.

— Čekali ste da me mornar ope-lješi?

— U stvari... jesam! — priznade Ekštajm. Zatim dodade: — Nećete se usuditi da pucaete u predstavnika zakona?

— Nikad nisam pucao u leđa, maršale. Čak ni većim bednicima od vas.

Trebalo je da Ekštajm to pretpostavi odavno.

Zato je iskoristio šansu koju mu je sam kockar ponudio i ispraznio revolver u okretu, pucajući nasumce. Zrna iz njegovog kolta su kao otrovni insekti prohujali preko Holidejevog tela i zabadali se u drvene zidove poker-sala.

Za sve to kratko vreme kockar je ležao na podu sa izvučenim koliovima.

Opalio je iz obe ruke, samo jednom.

Ilici su protresli Ekštajmove šake i izbacili mu oružje iz ruku.

Šerif iz Hanibala očekivao je smrt, jer drugo ništa nije ni zasluživao.

Ali, Holidej nije pucao.

Uspravljaio se sa zadimljenim cevima, oborenim nadole.

Zahvaćen panikom, Zigi Ekštajm se okrenuo i strmoglavio se preko ograde u reku. Voda je sa pljuskom dočekala njegovo telo i sklopila se nad njim. Hladnoća je osvestila maršala Hanibala i kada je izronio, žudno udišući vazduh, uvideo je da je od sebe napravio najobičniju budalu!

Novac na koji je Maks Donovan s nestrpljenjem čekao, nepovratno mu je izmakao! On, budala, umesto da uhapsi kockara pod nekim izgovorom i uz pomoć Barklesovih momaka, dao je da ga ovaj nasamari i utera mu strah u kosti.

Ekštajm je psujući zaplivaio prema čamcima u pristaništu.

Gore, na gornjoj palubi, Barklesovi čuvari reda dotrčali su do Džordžijanaca. Zatekli su ga samog.

— Šta se desilo? — upitali su.

— Neko je izgubio novac i pao u vodu od očajanja! — odgovorio je kockar.

Momci su se zgledali.

— A ko je pucao?

— Ja. Ne sviđa mi se mesečina ove noći. Previše je bleđa.

I on ostavi zabezeknute ljude, sišavši stepenicama na donji sprat.

Ako je imao nameru da napusti Barklesovu kockarnicu, to zasada nije mogao. Na brod su dolazila nova tri momka. Poznao je Maksa Donovanu i njegove pratiocice.

Prepoznali su i oni njega.

Zastali su i rasporedili se tako da je bilo jasno šta hoće. Lov na Holideja počeo je od Dedvila a upravo je trebalo da se završi ovde.

Džordžijancu još nije bilo jasno zbog čega su se lupeži okomili na njega, ali je malopredašnji kockarski duel za običan, stari džepni sat sigurno imao neke veze sa time.

Donovan i njegovi momci bili su spremni da pucaju.

Gore na palubi čuo se bat koraka.

Holidej je nastavio da korača prema mostu. Ruke je držao opuštene, drške koltova zadržavale su peševe kaputa da mu ne ometaju sledeći potez.

— Stani, kockaru! — doviknuo je Maks Donovan.

Ali Džordžijanac nije ni slušao razbojnikove reči.

Bio je na početku mosta kada je Čarls Vajt izgubio nerve i preuranjeno pokušao da bude brži nego što je zamišljao da jeste.

Ruka mu je sletela naniže i istom brzinom se podigla, ovaj put sa oružjem. Bio je to njegov najbrži pokret pred nečiju smrt.

Ovaj put pred sopstvenu.

Razrogačenih očiju video je dugi, narandžasti jezik kako ga doseže odazgo, prži mu grudni koš i ispujava užasnom vrelinom. Ruke više

nije osećao, iz prstiju je skliznuo kolt i zveknuo o dasčani dok.

Čarls Vajt je pao, naočigled svojih prijatelja.

Krozbi je prebledio, užasnuto.

Maksa Donovanu je ispunila neopisiva mržnja.

Bacio se u stranu i povukao oba svoja revolvera kalibra 45 Hanibalska luka ogrezla je u pravi vatromet. Koltovi u banditovim šakama bljuvali su vatru i barutnim dimom obavijali mostić...

Kada je ispucao sve metke, zadihani razbojnik nije poverovao svojim očima.

Dok Holidej je stajao uspravan na istom mestu!

Pri oskudnoj svetlosti njegova fantomska pojava predstavljala je za Donovanu pravu moru.

Lupež nije verovao!

Kockar je morao da padne. Morao je da primi bar polovinu ubistvenih metaka...

Za celo to vreme Danijel Krozbi je držao šake daleko od opasača. On je bio natrezniji: nije imao izneda protiv Holideja.

Čovek iz Džordžije je ubacio levi kolt natrag u futrolu a desni podigao prema Donovanu.

Na mesečini je bljesnula nišlova na cev kao krljušt zvečarke.

Donovan je ispustio oružje i ustuknuo korak natrag.

— Gubi se! — zasekao ga je oštar glas, kao čelik. Čuo je kako se pokreće mehanizam za paljenje i dah smrti približio mu se uz sam obraz.

Na ivici ograde gornje palube pojavilo se Bruksovo lice i za trenutak

je Donovan osetio da mu se život vraća u vene.

Osetio je promenu i Džordžijanac.

Munjevito se okrenuo i s kuka opalio uvis. Bruksova glava je iščezla, a zrno je raznelo iverje na mestu gde se malopre nalazila.

— Pet hiljada dolara ko ga uhvati! — čuo je mornarev glas.

Znači, bilo je ozbiljnije nego što je mislio.

Maks Donovan je iskoristio časak nepažnje i jurnuo prema Krozbijevom oružju. Ali nije stigao da ga izvuče. Dok Holidej mu je nemilosrdno smrskao zglob na nozi i razbojnik je posrnu, urlajući.

Danijel Krozbi se povukao, dignutih ruku.

Prvi pucnji sa gornje palube prohujali su iznad Holidejeve glave kada se već našao na pristaništu.

— Eno ga!

Holidej uzvрати vatrom i neko jaknu.

Džerom Bruks je strčao niz most među prvima. Ostali su hrlili za njim, privučeni visokom nagradom koju je obećavao Bruks.

Tada se na ogradi pojavio čovek potpuno bele kose i preplanulog lica oštih, odlučnih crta. Držao je veliku pušku za bizone i ispalio strahovit pucanj iznad glava gonilaca.

Svi su se ukopali i okrenuli.

— Kuda ćete? — doviknuo je čovek.

Bio je to Les Barkles, vlasnik „River horna”. U pitanju su bili njegovi čuvari, koji su napustili svoja me-

SVAKE SUBOTE VAJAT ERP

★
AVANTURE
LEGENDARNOG
ŠERIFA
VAJAT ERPA
★

sta čim je pripucalo i instinktivno potrčali za beguncem.

Kako niko nije umeo da mu odgovori, Barkles nešto mirnijim glasom naredi:

— Svi natrag!

Bruks se prodera:

— Dole je jedan ubica i kockar ... Prevarant!

— To je maršalov posao — prekinde ga Barkles. — Moji momci već imaju svoj posao. Ubiću svakoga ko se ne vrati.

— Dajem pet hiljada dolara ko ga uhvati! — viknuo je Bruks.

— Pokažite! — mirno uzvratil Barkles.

Bruks se ujede za usnu. On nije imao taj novac kod sebe. Čuvari reda u kockarnici su ga pogledali, a onda jedan po jedan ga napustiše.

— Brendon! — urlao je Bruks.

Ali revolveraš iz Oklahome se nije odazvao.

Bruks polete prema Krozbiju i šćepao ga za mišicu.

— Kreći, budalo!

Bandit pokaza prema Donovanu koji je stenjao na zemlji, vukući nogu.

— On je ranjen ... — uzviknu.

— Pa šta? Snaći će se već sam! Brže, da ga ne izgubimo iz vida!

Ali Krozbi kao da je oklevao.

— Zar sami? — procedi. — Holidej nije čovek, on je đavo!

— Šta? Otkazuješ mi? — preteći ga odmeri Bruks, stišavajući svoju srdžbu. — Plašiš se?

— Pomalo! — priznade Krozbi.

— Onda skloni njušku da je ne gledam! — prezrivo mu reče Bruks i

udari pesnicom. Tvrdi mornarska šaka odbacila je lupeža sa doka pravo u vodu.

— Pomozi mi, Bruks! — pozvao ga Donovan.

Ali ovaj se nije ni osvrnuo. Otrčao je u noć, zaslepljen mržnjom i strahovanjem da mu se ne zametne trag džepnom satu.

Protrčao je pored ugla u čijoj se senci nalazio čovek.

Pušio je mirno cigaretu i gledao za širokim mornarevim ramenima kako se stapaju sa mračnim predgrađem Hanibala.

Uglovima usana se osmehnuo i povukao poslednji dim. Žar cigarete za trenutak je osvetlio aristokratsko lice Doka Holideja.

*
* *

Ostavljajući mrtvog Vajta i ne hajući za Krozbijevo zapostavljanje iz vode, Maks Donovan se s mukom podigao i vukući nogu pošao prema naselju. Nekako se domogao jednog kolta i napunio ga, oslonjen o stub pristanišnog fenjera, zadihan i utrnulo od bolova.

Sa druge strane, Zigi Ekštajm je mokar i prozebao cedio krajeve svoje košulje, sedeći na stubu za koji su privezivani čamci. Izgledao je jadno spolja, ali ogorčeno iznutra.

Sve mu je išlo naopako.

Izbačen je iz Dedvila kao prebijen pas od strane Donovanovih pratilaca, a ovde, u Hanibalu, na svom terenu, kockar ga je naterao da skače u vodu!

Što je najvažnije, nije mu pošlo za rukom da pribavi novac za kockarski dug.

Pucnjava oko „River horna” malo ga se ticala. Bez obzira na sve, nije se smeo pojaviti ovako mokar i predstavljati zakon pred Barklesom i ostalim gostima. Ako su se neki kockari sporečkali, Barkles je imao dovoljno ljudi da to sredi.

A ako je Bruks nekim čudom ubio onu kockarsku hulju Holideja, onda je dobro učinio.

Pošto se kako tako doterao, Zigi Ekštajm se uhvatio senke ispod tremova kuća i zapucao prema svojoj kancelariji. Nije prešao mnogo, kada je čuo bat čizama.

Hitro se pripio uza zid.

Nedaleko od njega, mogao ga je rukom dotaći, protrčao je Džerom Bruks sa otkočenim revolverom u ruci.

Ulica je bila pusta. Svetiljke su preko Bruksove prilike bacale ogromne senke na suprotne zidove.

Kada je topot mornarevih koraka zamro između zidova, šerif Hanibala je krenuo dalje. Koga je to jurio Bruks? Verovatno je hitao za kockarem i njegovim satom. Čitav svet je poludeo, razmišljao je Ekštajm, isturivši bradu. Zbog jednog raštimovanog časovnika spremni su da ubiju!

Ponovo je zastao i oslušnuo.

Neko mu je dolazio u susret, stenjući i psujući.

Zigi Ekštajm je izvadio svoj nakvašeni kolt i povukao se u senku neke ograde od pruća.

Ono što je video ispunilo ga je pakosnom radošću!

Maks Donovan je vukao nogu, ostavljajući za sobom krvavi trag. Bio je ranjen.

Usto, bio je i sam!

Njegove verne senke, Vajt i Krozbi, ili su ležali na zemlji ili su pobegli ispred smrtonosnih zrna oko „River horna”.

Maks Donovan je verovatno tražio pomoć od nekog lekara.

Ekštajm se iscerio zlurado.

On će mu pomoći!

I to tako, da mu više nikada ne spomene kockarski dug iz Linkolna. I ne pošalje svoje pajtaše da ga ponize i podsete šta ga čeka ako novac ne spremi.

Maršal iz Hanibala je već ranije prodao čast za svežanj zelenih novčanica. Dugovati Maksu Donovanu značilo je ukaljati zvezdu koju nosi.

Međutim, Ekštajma zvezda nije brinula. Sada je kucnuo čas da se otarasi dugovanja i Donovanove potere.

Provukao je cev kolta kroz ogradu i sastavio nišan sa razbojnikovim telom.

Kolt je prosto odskočio u ruci kada je opalio.

Donovan se zaneo kao da je udario o neki nevidljiv zid.

Ekštajm je opalio još dva puta, uzastopce.

Ogromni razbojnik jedva je uspeo da izvuče svoje oružje, ali je gubio oslonac. Snaga ga je izdavala, vid napuštao. Iz mraka su dolazili plamenovi smrti, a on im se nije mogao suprotstaviti.

Umirao je...

Zigi Ekštajm iziđe iz svog zaklona. Hteo je da sa zadovoljstvom prisustvuje poslednjim sekundama života Maksa Donovana.

— Hoćeš tvoje pare, Maks? — pitao ga je, s divljom radošću i opalio nov hitac u njega. — Evo ti, ceo dug. Sa kamatom!

Opalio je još dva puta. Pod vrelim zrnima razbojnikovo telo se grčilo pri svakom udaru. Bilo je oдавno već beživotno.

Zigi Ekštajm se povratio, svestan da je ulica osvetljena. Obazreo se oko sebe.

Istog časa bio je svestan da nije sam.

Iz mraka je izronilo lice Danijela Krozbiја, izobličeno od ubilačkog žara.

— Pseto! — dobacio mu je bandit i potegao kolt.

Ekštajm je očajnički pritiskao oroz, ali prazno udaranje igle bio je jedini odgovor na njegov pokušaj odbrane. Krozbi je sa uživanjem podigao oružje.

Oči Zigija Ekštajma skoro su ispile iz duplji, ispunjene stravičnim užasom pred smrt.

Buknuo je plamen iz malog, crnog otvora i maršal Hanibala nije stigao ni da jaukne. Skončao je pored Maksa Donovana, s velikom rupom na čelu.

Prolazeći pored njega, Krozbi ga je pljunuo i prekoračio.

I njemu je gorelo pod nogama. Bio je sam.

SWINE SUBOTE VAJAT ERP

★
AVANTURE
LEGENDARNOG
ŠERIFA
VAJAT ERPA

Džerom Bruks je najzad ugledao beli „stetson“ i drečavo žučkasti prsluka Rastija Brendona pred krčmom „Zlatna školjka“.

Stajao je nemarno oslonjen o zid i nezainteresovano gledao za retkim, polupijanim prolaznicima. Dve devojke su se suviše slobodno očešale o njega, pozivajući ga pogledima, ali revolveraš sa dečjim licem okrete glavu.

Utom pred njega izbi zadihani Bruks.

— Do sto vragova, gde si do sada? — obrecnu se Bruks, brišući znoj rukavom svoje kožne jakne. — Našao sam Holideja!

Brendon klimnu glavom.

— Pretpostavljam, čim se toliko pucalo — reče. — Nisi ga uhvatio?

— Sat mi je bio u rukama! — škripao je zubima Bruks. — Ali samo za kratko! Opet je kod njega!

— Ti gubiš glavu, mornaru — nasmeja se revolveraš. — A zatim: ne mlataraj tim koltom ispred mene, mogao bi da opali...

Bruks se nasmeja, ali to je više ličilo na rezanje.

— Misliš da bi bila šteta? — upita.

— Gde su ostali?

— Vajt je mrtav, Donovan je ostao ranjen, a Krozbiu sam izbio zube. Uplašio se da pođe sa mnom...

— Gle? — istisnu Brendon. — Ispada da smo ostali samo nas dvojica?

— Tako nešto! — progunda ovaj, šarajući pogledom preko ulice. Još uvek se nadao da će videti crno odelo Doka Holideja i poslati ga na

onaj svet. — Moramo ga potražiti, da nam ne umakne!

— Popij nešto — predloži Brendon. — Imaju odličan viski. Ja ću pivo.

— Hej — uzviknu Bruks — zar ti je do pića?

— Nije mi ni do mrtvačkog sanduka — odgovori ovaj i uđe u krčmu.

Bruks ga je pratio, nezadovoljan.

— Samo gubimo vreme! — gundao je.

— Naprotiv! — odvrati revolveraš i ponudi mu stolicu da sedne. Unutra je bilo prepuno, zagušljivo, čulo se udaranje o klavir i ženski kikot.

— Nešto si tajanstven večeras! — najzad se smiri Bruks i zagleda se u dečje lice svog plaćenika. — Šta te muči?

— Mučim se razmišljajući — reče ovaj.

— O čemu?

— O satu. Tvom satu.

— Hajde, ne zanovetaj. Šta hoćeš?

— Polako! — opomenu ga Brendon i rukom dozva kelnera. — Ovolika jurnjava, pucnjava, leševi i ranjeni, a ti celo vreme čutiš. Mislim da zaslužujem da čujem priču.

— Kakvu priču, do đavola? Nemam vremena za priču...

— U redu, onda možeš da mi kažeš zbogom.

Džerom Bruks se namršti.

— Čekaj, šta hoćeš zapravo?

— Koliko вреди taj sat, eto šta hoću! — prosikta Brendon. — Počni da se ispovedaš, ali od početka.

Bruks skide kačket i položi na sto. Kosa mu se pušila od znoja. Uvideo je da ne može natrag.

— Onda slušaj, kopilanu — zabrundao je. — I ne sanjaj da me možeš prevariti. Dobićeš svoj deo.

— To već bolje zvuči... **Živelii**

Bruks nastavi:

— Ogranak velike sentluiske banke „Vivers braders” trebalo je da iz Tumbakve, kraj Fort Lafeta, prebaci u svoje glavne trezore zlata u vrednosti od oko 300.000 dolara, ne zna se baš tačna suma. Da bi izbegli klasičan transport kočijama ili jedan deo železnicom, bankari su smislili da to urade na originalan način: rekom. Zato su maskirali u bale sa pamukom i diskretno ga okružili preobučenim policajcima i bankarskim detektivima...

— Gle? — samo je rekao Brendon.

— Da bi svemu dodali što običniji izgled transporta, najmili su brodić Vilija Rembouza da to preveze Misisipijem...

— Rembouz, stara ispičutura? Zar nisu mogli boljeg da kupe?

Bruks slegnu ramenima.

— Možda su verovali da će biti dovoljno pijan da ne primeti ništa sumnjivo... Rekoh, Rembouz je poveo svoju krtiju na prilično dug put, ali zamazali su mu oči dolarima i on ništa nije brinuo... Njegovo je bilo da krmani.

Brendon je čekao da mornar predašne i ispije piće. Njegovo pivo se, međutim, grejalo netaknuto.

— Negde na polovini puta Viliju je prišao jedan iz pratnje i otkrio mu celu operaciju. Predlog je bio

jednostavan: Rembouz poznaje reku, treba izabrati zgodno mesto gde bi potopili pamučne bale, ali tako da se do njih može kasnije doći lako. Ostali deo posla bio je njegov... Rembouz je odmah pristao. Zajedno su odredili mesto, ucrtali plan i tačan položaj na jedan mali komadić tanog pleha i to zalepili na džepni sat. Odozgo su stavili brojčanik, skinuli jednu kazaljku, malu, a veliku stavili na broj 11.

— Zašto?

— Toliko je bilo milja južno od Lousite... Rembouz je sat ostavio kod sebe, a izdajica je te noći likvidirao pratnju, njih četvoricu. Bilo mu je lako, nisu posumnjali u njega. Ubijao ih je na spavanju.

— Kakva ptičica! — rugao se Brendon. — Čudo nije i Vilija poslao na onaj svet.

— Bio mu je potreban. Slušaj dalje: inscenirali su neki napad sa obale, ranili sami sebe i pustili brod niz maticu. Nosila ih je dugo, sve dok se nisu nasukali i prevrnuli na Veldmanovom brzaku. Zapalili su brod, a kapetan je kasnije tvrdio da su kotlovi eksplodirali. Osiguravajuće društvo se nije dalo lako prevariti, tragali su za ostacima, ali ništa opipljivo nisu mogli da podnesu. Međutim, tri godine nisu odustajali i celo to vreme Rembouz je morao da miruje i živi bednim životom.

— Prekrati! — podstače ga revolveraš.

— Nedavno me je posetio Vili i okolišući audio mi posao oko vađe-

nja izvesnih stvari iz reke, za dobru nagradu. Posumnjao sam u veliki zaloga, napio ga i on mi je sve poverio...

— Naravno, ti si ga ubio i zadržao taj sat? — nasmejao mu se Brendon u lice.

— Tačno! — ozbiljno potvrdi Bruks. — Ali je iskršao nov problem. Rembouz je ranije planirao da me poseti, jer je znao da sam hulja kao i on, pa je poslao onog izdajnika da me proveriti. Čovek je stupio kod mene u službu, sve dok Vili nije stigao.

— A posle?

— Kad je ona mrcina Rembouz nestao, pratio me je neprimetno kao senka i saznao da je sat kod mene. Jedne noći je upao pod izgovorom u moju sobu i onesvestio me. Kad sam se povratio, odmah sam zapazio da je fioka na mom stolu razvaljena i da sam opljačkan.

— Je li to bio...?

— Klem Čedvik. Poslao sam potera za njim, ali kako se završilo znaš i sam. Eto, zbog čega taj sat vredi, ali vredeće manje ako se o njemu više sazna.

— Misliš da neko iz osiguravajućeg društva još uvek motri?

— Mislim baš to.

— Ali ko? — odmahnu rukom Brendon. — Holidej sigurno nije...

— Njega mi ne pominji! — pocrvene od gneva Bruks. — Slomiću mu kosti ako ga se dočepam!

— To su mnogi obećavali — nasmeja se Brendon — ali su obično svoje kosti polagali pred grobara.

— Ne brbljati! Vreme nam je skupo...

— U pravu si — složi se revolveraš. — Nisi nešto propustio u ovoj priči?

Mornar se iskezi.

— Ako jesam — reče — dopuniću čim se setim!

Utom se spolja začuše povici.

U „Zlatnoj školjki” je utihnula muzika i zamukao razgovor. Neki pohrlaše prema izlazu.

— Šta se desilo? — pitali su u glas prolaznike.

— Ubijen je šerif!

— Šerif? Naš šerif? Ko ga je ubio?

— Nađen je pored još jednog... Obračun, valjda!

Brendon i Bruks se pogledaše.

*
* *

Dok Holidej je mirno posmatrao gužvu na ulicama i ispijao svoj brendi u „Kvinsi-baru”. Vesti o leševima kao da se nisu ticale njega. Jedan šerif je mrtav — znači da je Ekštajm dobio ono što je zaslužio.

Što se njega tiče, nikada nije bežao.

I ovoga puta je čekao da dođu. Mornar sa svojim ljudima ili sam, svejedno. Njega smrt nije plašila. On ići se u stvari ostvoreno rugao.

Bivši zubar iz Bostona nosio je u grudima neizlečivu bolest, zbog koje je i ostavio obale Atlantika i došao u divljinu, među brda i sunce. Nebrojeno puta je hladnokrvno čekao da mu se smrt nasmeši, ali uvek ju je izbegavao za dlaku.

Uvek je bio brži od drugih. Tako

su, umesto njega, drugi odlazili sa čizmama napred.

I legenda o Holideju, koga metak neće i kome nema ravna u kockanju i potezanju koltova, obišla je srednji Zapad i pretvorila se u stotine izmišljenih ili istinitih priča o podvizima nenadmašnog Džordžijanaca.

Oblaci barutnog dima obavijali su ga gde god bi došao.

Bio je magnēt za ubice, mora za čuvare zakona.

Za sobom je ostavljao smrt iako na nju nije računao. Branio se instinktivno a ruka mu je bila čarobnjački precizna.

Mnogi su ga poznavali i sa strahopoštovanjem o njemu govorili, bez obzira koliko ga mrzeli ili poštovali.

Mnogi su o njemu samo slušali i u susretima s njim potvrđivali svoje vizije. Dok Holidej je u svemu bio izuzetan.

U Hanibalu su organizovali pravi lov na njega. Pa ipak, na sve je to posmatrao kao na deo svoje uklete sudbine.

Nije ustuknuo, nije se predavao.

S čudesnim mirom je čekao da ga otkriju. I to se desilo ubrzo.

Danijel Krozbi zastao je na ulazu, bledeg lica kao od gipsa izvajanog.

Pogled mu je bio mutan, naizgled pospan. Ruke su mu stajale ravnomerno razmaknute od opasača. Holidej se morao začuditi zbog čega je bandit izabrao otvoren put prema njemu a ne iz zasede.

To mu je, međutim, bilo jasno odmah posle toga.

Jedan od prozora sa ulice prsnuo je u komadiće i cev puške upravlja se prema njemu. Iza nišana ugledao je široko, besom unakaženo lice Džeroma Bruksa.

Rasti Brendon se pojavio iza Krozbiya i pomerio ga sasvim u stranu.

Osmehivao se kao da vidi starog, dobrog prijatelja.

— Reci mu da ne mrda! — urlao je Bruks sa prozora.

— Čuje te on, mornaru! — uteši ga revolveraš. Ono malo posetilaca u „Kvinsi-baru” povuče se u uglove. Neki legoše na pod, ispod stolova.

Barmen je skinuo veliko ogledalo sa zlatnim ramom i zajedno sa njim šmugnuo pod šank.

Oslonjen na laktovima, kockar se zabavljao čašom, posmatrajući kako se u njoj brendi kovitla u koncentričnim krugovima.

Rasti Brendon polako sede za jedan sto i prekrsti noge.

— Dolijao si, Dok! — svečano ga obavesti. — Svima nama ponešto duguješ...

Kockar je ćutao.

Brendon pokaza na prozor:

— Bruksu duguješ sat, meni za ono u Dedvilu, a Krozbiyu si ubio dobrog prijatelja. Šta misliš, šta će porota odlučiti?

Ali, Džordžijanac i ne haje za Brendonova brbljanja. On ispija svoje piće kao da se ne nalazi pred krajem.

UTORKOM
I PETKOM

Brendona zadivljuje njegova mrtvoća, ali Krozbi je ne.

Njega ona plaši.

I zato je želio da se s tim što pre svrši, da se ne odugovlači. Sada su ga imali na nišanu, ne treba mu poklanjati ni mrvicu spasa.

— Ubijmo ga! — povikao je.

Ali Brendon je voleo da uživa pred smrt velikog protivnika. Mislio je da ga prvo ponizi a onda dotuče. Sada je bila prilika za to.

Ipak, Džeromu Bruksu se više žurilo.

— Ne zanovetaj, Rasti! — dobacio mu je. — Uzmi mu sat i pusti da ga prepolovim odavde!

— A ako pogodiš sat pre? — pecnu ga revolveraš.

Bruks ništa ne odgovori.

Cev njegovog oružja se podiže uvis, a istovremeno se ču neki tup udarac. Brendon se ukoči.

— Zar me ne čuješ? — prosikta. Mornar je bio njegova zaštitnica i osiguranje. Ako je ostavio svoje mesto kraj prozora, onda je još jednom propao.

Holidej će izvući brže i od njega i od Krozbi je.

Međutim, laknulo mu je kada se cev puške vratila u normalan položaj.

— Tu si? — upitao je.

— Tu sam! — odgovorio je glas, ali to više nije ibo Bruksov.

Brendon podskoči.

S prozora je planuo hitac i šesir s Krozbi jeve glave odlete prema lampi na stubu.

— Grom i pakao! — zacvile Brendon i maši se oružja.

I on i Holidej pucali su istovremeno.

Za delić sekunde revolveraš sa devojačkim licem bio je sporiji.

Ruka mu klonu, okrvavljena. „Smit vesen” kliznu na pod dimeći se.

— Opet si me nadigrao! — procedio je ranjeni Brendon.

Krozbi je odmah podigao ruke uvis. Prošle su ga sve osvetoljubive namere i gledao je samo kako da se izvuče iz ovoga. Ostaviće i Haribal, i Bruksa, i ceo ovaj kraj sto milja iza sebe. Ni okrenuti se neće.

Na svoje najveće iznenađenje ugledao je poznato lice na ulazu.

Gde ga je to video, nedavno? Gde? Nemoguće!

Zar je to bio duh? Bio je prisutan kad je izdahnuo pod njihovim rukama, raznet Donovanovim olovom.

A sad se odjednom pojavljuje, sa onim istim šašavim cilindrom na glavi, sa kaputom koji ga je gutao...

Vik Mopsi!

Lutalica iz Ajove držao je Bruksovu pušku i šeretski se smejućio prema Holideju.

— Halo, Dok?

— Halo, Mopsi! Daleko si stigao?

Krozbi je buljio u skitnicu kao u avet.

— Zar... zar nisi mrtav? — mucao je.

Mopsi se iskezi:

— To bi ti želio, a? E, nisam, vi-

diš! Stari Larkin me je našao i tako zamazao nekim travama i čajevima da sam pozeleo da budem mrtav a ne živ. Ipak, spasao mi je život!...

— Zaista si mi pomogao — reče kockar.

Mopsi namignu.

— Ne verujem vam. Vi biste njih sredili i bez moje pomoći, znam ja to!

— Šta je sa onim napolju? Jesi li ga udario dobro?

— Taman toliko da nije ni zevnuo! Zašto su se okomili na vas?

Holidej izvadi iz džepa pozlaćeni džepni sat i podiže ga uvis.

— Zbog ovoga! — reče.

Mopsi zviznu kroz zube.

— To? Pa to je običan sat... Nešto mi je poznat.

— Prokockao si ga u Dedvilu — podseti ga Dok.

— Tako je! Ali ne shvatam što će im to čudo koje niti radi niti svira.

— I mene to zanima — složi se Džordžijanac. Još uvek je stajao oslonjen laktovima o šank. Koltovi su mu mirovali za opasačem i nije mario što su i Krozbi i Brendon naoružani i dalje predstavljali opasnost.

Utom je sa prozora prasn timer h-tac!

Kožni privezak pukao je u Holidejevim rukama i sat je pao na pod, tupe zveknuvši.

Mopsi se uplašeno trgao.

— Ostanite svi na mestima! — zapovedio je krupan, muški glas sa

DOK HOLIDEJ

★
DOŠAO JE TIHO
I UŠAO U LEGENDU

prozora i dva para pušaka podvukoše te reći.

Holidej se zaista nije micao. Na njemu se nije moglo primetiti šta oseća, niti šta će da preduzme.

Međutim, i njemu su oči bljesnule iznenađenjem kada se na ulazu pojavila Petjula Grej!

•
• •

Devojka je imala crnu večernju haljinu, dubok dekolte i obnažena ramena. Ličila je na pravu damu iz visokih krugova koja je sišla u brlog nekim čudom da ga obasja svojom lepotom.

Tek tada je Mopsi ispustio pušku, opčinjen devojčinom pojavom.

Oko nje su stajali Barklesovi čuvari reda sa otkočenim revolverima. Bilo ih je petorica.

Les Barkles je stajao odmah iza nje, visok, bele kose i kože opaljene suncem. Na sebi je imao tamno odeo sa reverima od tankog, sjajnog somota. Bio je visok, lepo građen, možda između četrdeset i pedeset godina. Sve je nadvisio svojim stasom.

Petjula Grej sezanosno osmehivala prema njemu.

Barkles je pokazao prema satu pored kockarevih nogu.

— To je ono što ste želeli? — upitao ju je mekim glasom.

Ona potvrdi.

— Ja se držim pogodbe, mis Grej!

— nastavi Barkles i dađe znak jednom od momaka da donese sat. — Vi ste svoje odužili, ja odužujem sada... Divni ste!

I on se galantno saže i poljubi joj ruku.

Mopsi napravi grimasu kao da će pljunuti, ali se ipak uzdrža.

— A oni? — upita jedan od momaka svog gazdu.

— Pripazite na ulaz dok ne ukrcam mis Grej. Neka se niko ne pojavljuje napolje za pola sata. Jasno?

— Jasno!

— Onda dođite na posao.

Petjula Grej baci poslednji pogled na Holideja, kao da je htela nešto da mu kaže. Onda se ugrizla za usnu i oslonjena o Barklesov lakat izišla napolje.

I ostali su se povukli, ali ne daleko. Motrili su na ulaz po Barklesovom naređenju i bila bi prava ludost izići na vazduh.

Mopsi je duboko odhuknuo i protrljao vrat.

— Baš sam ožedneo! — reče značajno.

Holidej se uspravi. Na taj pokret Krozbi se uplašeno trže.

— Skinite polako opasače, burazeri! — dobacio je njemu i Brendonu. — Hoću mirno da pijem.

— Ja ću im pomoći! — bio je uzlužan Mopsi.

Malo kasnije vratio se i bacio opasače na šank. Barmen se izmigoljio, ne ispuštajući ogledalo iz ruku. Kada je video da neće biti pucnjave, okačio ga je na staro mesto.

— Brendi! — poruči Dok.

— Viski! — poruči i Mopsi. — Ali dupli!

Ostali gosti se nisu usuđivali da sednu ni blizu njih. Neki su potražili stolove pored zida, neki su ostali da stoje. I svi su uglavnom šaputali, bacajući poglede na vrata.

Bila je to luda noć u Hanibalu.

Rasti Brendon je držao svoju ruku s bolnim izrazom na licu. Džordžijamac ga je posmatrao kratko vreme, a zatim se obratio Mopsiju:

— Pred krčmom mi je šarac. Donesi mi torbu sa sedla.

— Torbu? Kakvu torbu?

— Samo jedna i ima — reče Dok.

Mopsi poslušao. Ubrzo se vratio sa torbicom od krokodilske kože, koju je Holidej uvek nosio sa sobom. Tu su bili njegovi instrumenti, zavoji i najneophodniji lekovi.

— Pruži ruku, Brendone! — poziva ga kockar.

Revolveraš je posmatrao Holideja u nedoumici.

— Zašto me previjate? — upita. — Hteo sam da vas ubijem! Vi to znate!

— Znam — reče Dok.

— Imam nameru da vas ubijem i kasnije! — nastavi Brendon.

— Naravno, zar bi mogao drukčije?

— Ništa ne shvatam!

— I nemoj. Budi miran dok te zakrpim. Rana nije opasna, samo ti je mišić povređen.

— Vi ste čudan čovek, Dok! — reče mu Brendon posle kraćeg ćutanja. — Zašto pomažete neprijateljima?

Holidej zatvori torbu.

— Trenutno sam samo lekar — odgovorio je. — Sledeći put se čuvajte!

Izgovorio je to takvim glasom da Brendona podide jeza.

— Ali... ko je ona devojčura? Poznajete je?

— Malo.

— Dozvolili ste da vam odnese sat...

— Nije ni vredeo.

— Nije? Vredeo je bogatstvo! Nemate pojma koliko je vredeo.

— Pa reci onda? — podstaknu ga Holidej.

Ali revolveraš ućuta.

Kockar se osmehnu.

— Nije imala sreće — reče, spremajući se da iziđe. — Onaj sat je pogrešan.

— Kako to? — prenu se Brendon.

— Sa onog sata skinuo sam kožicu i preneo na jedan drugi koji liči na pravi.

— Čekajte! Znači, onaj sat...?

— Još uvek je kod mene. Ali on pripada Mopsiju. Neka on odluči šta će s njim.

Brendon zakoluta očima.

— On? Ta skitnica? Ne dajte njemu, on će ga prodati za dva dolara i sve će propasti...

— Šta će propasti?

Brendon ponovo ućuta. Nije smeo

dalje da govori, jer ga je Holidej već
što vukao za jezik.

Džordžijanac izađe u noć.

Mopsi otkasa za njim, dobro pod-
grejan viskijem.

— Svega mi — mrđljao je sebi
u bradu — ne smem ni pomenuti
koliko sam sada gladan! -

*
* *

Preko širokog prostranstva preri-
je, u vazduhu se osećao miris bufa-
lo-trave i treperio zvuk usne har-
moničice.

Skitnica iz Ajove, Vik Mopsi, kla-
tio se u sedlu svog Blekija na putu
za Springfild.

Podneblje Misurija bilo je previše
vruće da bi u njemu ostao.

Železničari su i njega i konja iz-
bacili iz furgona u Montriju, pošto
nije imao da plati kartu. No, već je
prošao dobar deo puta i mirne save-
sti je jahao u Valačo Krik.

Bio je opet švorc kao i ranije, ali
je verovao da će se negde snaći.
Možda je bilo još dobrih ljudi na
Zapadu koji će ga primiti na jedan
obed. A možda će morati i da ukra-
de nekome kome je previše.

Jedino se užasavao posla.

Valačo Krik se nalazio na reci
Baton, obrastao u zelenilo i močvar-
ni gustiš. Umesto prašine imao je
na ulici prljavu vodu, čitav splet
malih, zagađenih kanala. Smrad je
čak i Mopsiju smetao. Produžio bi

DOCK HOLIDEJ

★
DOŠAO JE TIHO
I UŠAO U LEGENDU

možda dalje da nije ugledao natpis na jednoj kući: „Salun i kockarnica M. Riplija”.

Tu se počeo po glavi i brzo odlučio da okuša sreću.

Salun M. Riplija bila je obična, mračna jazbina u kojoj su se teško raspoznavala lica za drvenim, grubo istosanim stolovima.

Mopsi je još sa vrata primetio kockarski sto na izdignutom podijumu, sa zavesama od prljavog crvenog someta. Tri igrača su se nalazila za njim, neobrijani, prljavi, s čizmama do pola ogrezlim u sasušeno blato.

Mopsi nije mogao da bira društvo.

Prišao je stolu i neko vreme posmatrao igru. Nisu ga primećivali. Tek kod sledećeg deljenja, jedan bradonja orijaških leđa podigao je glavu i žmirnuo.

— Igrao bi, a? — upitao ga je glomaznim glasom, da ga je cela krčma čula.

— Pa...

— Nemaš para? — čitao ga je ovaj, smejući se kroz zube požutele od duvana. — Uloži konja!

— E, Blekija ne mogu! — usprotivi se ovaj. — Imam samo jedan sat.

— Da vidim kakav je.

Mopsi izvuče pozlaćeni sat, koji mu je u Hanibalu vratio Džordžijanac. Grdosija ga promućka, prinese uhu a onda gadljivo pogleda.

— Pa ne radi!

— Ali je zlatan! — nije se dao Mopsi.

Čovek je odmeravao časovnik na dlanu, kao da razmišlja vredi li za njega dati dolar.

— Može pet? — pitao je Mopsi.

— Može jedan! — rekao je bradonja i strpao sat u džep.

— Tri?

— Jedan i po.

— Dva, pa da sednem...

— Jedan i po!

— U redu — složi se litalica i sede.

Tako je džepni sat Vilija Rembouza, za kojim se digla potera čak iz Sent Džozefa i palo toliko krvi — promenio vlasnika i zagubio se u Valačo Kriku.

Mopsi je izgubio igru i razočarano ustao.

Bio je zaista glup kad nije iskoristio vreme provedeno sa Holidejem i naučio bar neki trik!

Bradonja mu je dobacio:

— Ako imaš konja, hajdel!

Ali Mopsi nije bio toliko bedan da proda vernog Blekija.

Seo je u jedan ugao i prebirao po džepovima. Kada bi našao neki zalutali cent, makar za jedan sendvič. Možda bi mogao da zasniva u harmoničicu i tako izmami koju paru za nagradu?

Pogledao je po ljudima, ali njihova lica nisu obećavali toliku muzikalnost.

Kopao je dalje, sve dok u desnom džepu nije napipao nekakav smotljak.

Koliko se sećao, tu nije imao ništa.

Izvukao je ruku — i prebledео.
Među prstima je držao svežanj dolarskih novčanica!

Brzo se skupio u sebe i počeo da broji. Nemoguće da toliko ima! Nemoguće!

Sto dolara? Ne, stopedeset! Ne, nemoguće, ima više. Mnogo više.

Nije smeo dalje da broji. Otkud ovaj novac u njegovom džepu. Kakva je to zamka?

Da možda nije obukao tuđi kaput?

Ne, zaista, ova krpa na njemu poticala je još iz Ajove. Njegovo je.

Pa otkud onda, otkud?

Jedini odgovor je ležao iza njega, u Hanibalu. Samo je jedan čovek mogao to da mu neprimetno stavi u džep. Samo on.

Dok Holidej!

Mutilo mu se u glavi, otvarao je šaku, gledao u novac i ponovo zatvarao. Mopsi, čoveče, mislio je u sebi, ovo ne možeš tek tako da držiš. Ni da se kockaš ne smeš, posumnjaće da si negde opljačkao. Ni da se napiješ ne smeš, odaćeš da imaš velike pare i neko će te ubiti!

Samo polako s novcem, Mopsi. Polako.

A to je baš i hteo Holidej.

Vik Mopsi se otreznio i počeo da diše drukčije. Valačo Krik je bio samo ružna, prolazna uspomena na močvaru, blatnjavu ulicu, mračna lica u salunu.

Soringfild će biti grad u kome će nešto početi.

Prvo će baciti šešir. Pa onda ka-

put. Naizad — moraće da se okupa i obrija.

A jednoga dana... Eh, jednoga dana!

•
• •

Misurijem za Džeferson Siti, brodom, a odatle prema Bostonskim planinama i Arkanzasu — to je bio cilj Holidejevog puta u sumrak meseca jula.

„Misuri Kvin” je plovio rekom poput kornjače. Veliki trag ostajao je za njim i nabirao površinu uz obale u milione talasića.

Sunčev disk oslanjao se na ravnicu kao zapaljen cvet.

Dok Holidej je potražio mirno mesto u brodskom baru. Prostorija nije bila velika, ali se moglo smestiti makar uz šank.

Holidej je pozvao barmena.

— Brendi! — naručio je. Čovek je siegnuo ramenima.

— Nemamo brendi!

— Šta imate?

— Imam poruku za vas! — odgovori barmen.

Kockar se namršti, lice mu se steže.

— Dakle?

Čovek pokaza u ugao bara. Holidej pođe za njegovim pogledom i ugleda Petjulu Grej, usamljenu za stolom.

Osmehivala mu se.

Džordžijanac se probi do nje i

ostade da stoji kraj stola. Petjula Grej bila je lepša nego ranije, ona je u njegovim očima opazila tračak divljenja.

— Zar nećete da sednete? — pomudi ga.

— Sami ste?

— Naravno. Ako mislite na Lesa Barklesa...

— Nisam na njega mislio — odgovori Petjula Grej. — Ko ste vi?

Petjula Grej podiže obrve.

— Najzad, i to pitanje! — uzdahnula je.

— Niste zabavljačica, ni pevačica! — primeti kockar, paleći cigaretu. — Radite za neku kompaniju?

Ona ga pogleda iskreno iznenađena.

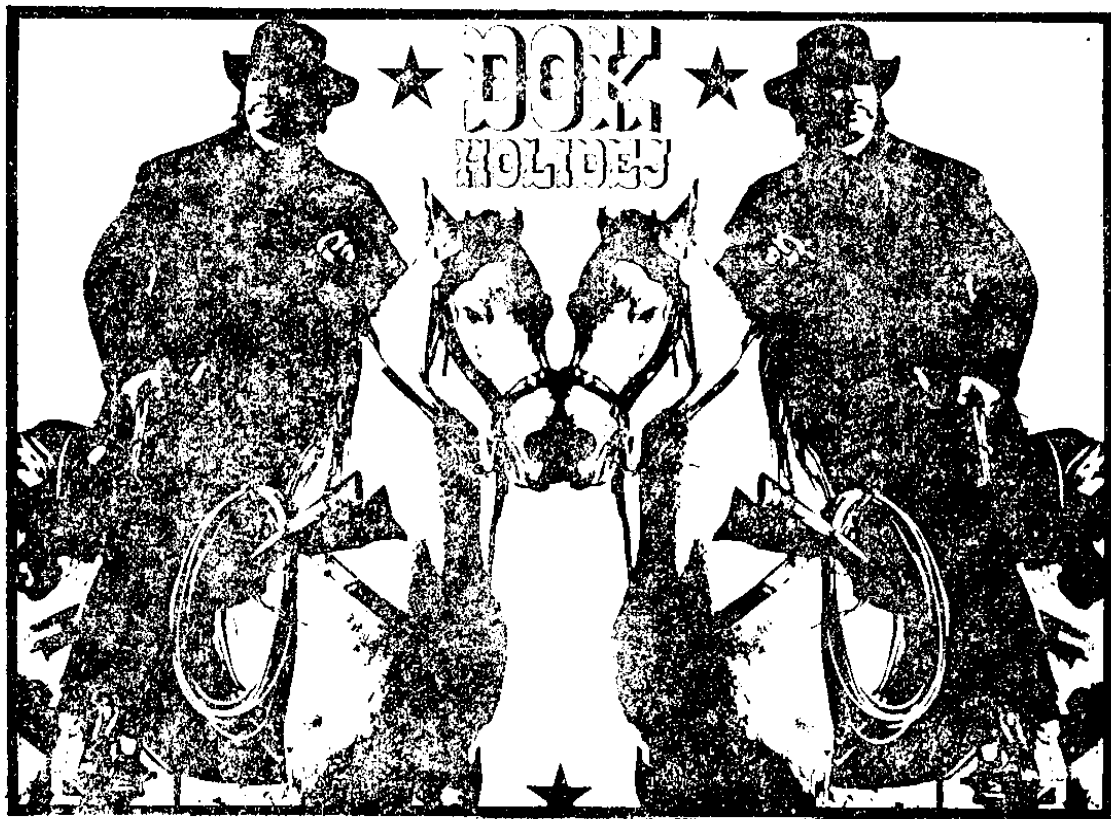
— Bravo! — uzviknula je. — Ako vas pustim da pogađate, onda...

— Kako hoćete! — nemarno uzvрати Dok. — Ipak, uštedite vreme i ispričajte mi.

— Radim za Osiguravajuće društvo — reče devojka. — Za mister Robinsona iz Sent Luisa. Povereno mu je osiguranje transporta zlata iz „Vivers braders“ banke u Tambakvi. Zlato je nestalo, na providan način, ali boljih dokaza nije bilo.

— Slušam vas — podstače je Dok.

— Pratili smo kapetana broda Rembouza, sa kojeg je zlato i nestalo, pune tri godine. Ničim se nije odavao, ali ja sam bila uporna. Najzad je Rembouza izdalo strpljenje i pošao je na put...

Holidej se ispravi na stolici.

— Zlato je prebacivano brodom?

— upita.

— Da — odgovori Petjula Grej.

— Mislili smo da je to neupadljiv način. Znae šta hoću da kažem? Nije klasičan. Maskirali smo ga u bale sa pamukom i preobukli ljude u obične putnike i mornare. Onda su oni nestali a brod se zapalio. Tvrdnja o nekom napadu sa obale i eksploziji kotlova bila je naivna, ali drugu sud nije mogao da prihvatiti.

— Policija?

— Tapkala je u mestu... Dakle, Rembouz je krenuo za Sent Džozef i ja za njim. U krčmi Džeroma Bruksa viđen je poslednji put, a od onda se o njemu ništa ne čuje. Tada saznajem da Bruks juri nekog čoveka zbog nečega. Morala sam to nekako da povežem, ali u rukama nisam imala ništa opipljivo. Sledila sam samo svoj instinkt. Sve do Hamibala, gde sam čula priču o satu Vilija Rembouza.

— Kako ste je čuli?

Devojka se osmehnu.

— Profesionalna tajna — reče. — Ako baš želite da znate, glumila sam devojku za zabavu po krčmama i naletela na jedan interesantan dijalog o tome.

— U čemu je tajna sata?

— Tačno ucrtano mesto gde je zlato potopljeno. Taj sat bio bi vrhunac mog zadatka.

— Bio bi? — upita Holidej. — Zar nije već?

Petjula Grej se vragolasto osmehivala.

— Vi me potcenjujete, Dok! — rekla je. — Onaj sat koji sam uzela u „Kvinsi-baru” nije Rembouzov sat.

— Kako znate?

— Rastavila sam ga celog, ali u njemu nisam pronašla nikakav crtež. Osim toga... radio je. A onaj sat ne radi uopšte.

Džordžijanac je mirno saslušao priču, a da ga nije uzbudila previše.

— Ne pitate koliko je zlato vredelo? — čudila se devojka.

— Ne. Treba li?

— Mislila sam...

— Ja bih ipak nešto popio — predloži Holidej. — A vi?

Ona se uozbilji. Brada joj neprijetno zadrhta. Kada je progovorila, glas joj je zazvučao šuplje i preteći:

— Želim taj sat. Sad odmah!

Holidej je pogleda hladno.

— Ne znam o čemu govorite — reče. — Sat nije kod mene!

— Blefirate! Gde bi mogao da bude?

— Kod onog koji mi je i dao. Ali taj nije blizu, niti znam na koju je stranu otišao.

— Lažete!

— Ne zaboravite da ste žena — metalnim glasom je preseče kockar. — Pazite da i ja to ne zaboravim!

Ona maglo ustade, grčevito stežu-

ći u rukama svoju torbicu. Iz očiju su joj prosto sevale varnice.

— Dobićete procenat, ako mi predate! — rekla je, kao poslednji pokušaj da ga privoli.

— Rekao sam vam da nemam sat! — ostao je Holidej pri svome.

— Ne mogu da vam verujem! — uzvratila je.

— To ne očekujem! — slegnuo je ramenima kockar. — Verujte kome hoćete.

Okrenula se nagio.

Holidej je isprati pogledom. Kakva žena, pomisli u sebi. Falilo je samo da otvori torbicu i da opali iz malog deringera u njega.

Iz brodskih dimnjaka kuljao je crni dim i stapao se sa nebom.

Odjeknula je sirena u znak pozdrava drugom brodu s kojim se razmimoilazio.

Džordžijanac iziđe na palubu.

Sa brda se dovlačio suton. Svež povetarac lagano se razvlačio nad vodom i odnosio stub dima prema istoku.

Iz razmišljanja trgnuo ga je krik žene!

•
• •

Holidej se okrenuo kao puma, određujući pravac odakle je mogao da dopre uzvik.

Šum vode pod pramcem jedino se čuo.

On se odlepi od ograde i stade uza zid kabine, čije su roletne bile spuštene.

Ponovo je čuo krik, ovoga puta prigušeniji. Dolazio je iza prvih vrata. Onda je neko žestoko opsovao.

Holidej podiže nogu i udari u bravu.

Uskočio je unutra sa oba kolta u rukama. Kao pri svetlosti munje sagledao je prizor: Džerom Bruks je držao Petjulu Grej šakama za ruku i usta, dok je Brendon pretraživao torbicu.

Brendon je zatečen nespreman. Osim toga, ruka mu je bila zavijena i nije mogao da reaguje kako treba.

Ali Bruks je bio prevejani lupež.

Izvadio je oružje istovremeno kad je devojkicu poturio ispred sebe. Cev kolta pritisnuo je uz njenu glavu.

— Bacite revolvere! — zagrme on. — Ili će ona stradati!

Dok Holidej se lagano uspravi.

Rasti Brendon se smeškao na svoj način. Odbacio je torbicu daleko od sebe.

— Ni ovde nema! — rekao je.

— Uzmi mu koltove! — naredi Bruks.

Holidej je oba revolvera držao s cevima podignutim uvis.

Brendon se kolebao. S Holidejem nikad nije bio načisto. Ne dovodi li svoj život u opasnost ako mu priđe bliže?

— Sat nije kod nje! — dobaci kockar Bruksu.

— Video sam kad je uzela! —
dreknu ovaj.

— Govorio sam mu da nije pravi
— javi se Brendon — ali on mi ni-
je verovao!

— Ne verujem više nikome! Baci
koltove, Dok!

Kockar polako opruži prst leve
šake i jedan kolt skliznu na pod. Za
to vreme gledao je devojci pravo
u oči i ona kao da ga je shvatala.

— Sad drugi! — požurivao je
Bruks.

Petjula Grej iznenada klonu kroz
njegove ruke. Iznenadeni mornar se
nije najbolje snašao, pa je zakasnio
za delić sekunde da opali.

Niklovana cev desnog Holidejevog
kolta ispravila se u vodoravan polo-
žaj i izbacila vreli, narandžasti mač
prema Bruksovoj ruci.

Ovaj je zaurloao i ispustio kolt.

Rasti Brendon je podigao ruke
uvis, ne želeći da reskira.

Devojka se odmače i pritrča
kockaru. Kosa joj je bila raščupana,
a oči su joj sijale žestokim gnevom.

— Čitavi ste? — upita Džordžija-
nac.

— Jesam! — uzdahnu ona. — Na-
išli ste u pravi čas...

— Samo smo tražili sat! — rekao
je Brendon s naivnim izrazom lica.

— A našli ste nevolje! — završi
Holidej. — Rekao sam da sat nije
kod mis Grej. Ni kod mene!

— Ne verujem vam! — besneo je
ranjeni Bruks.

— To je tvoja stvar, čoveče! —

SWAKE SUBOTE VAJAT ERP

★
AVANTURE
LEGENDARNOG
ŠERIFA
VAJAT ERPA
★

dobaci mu on. — Ako mi još jednom stanete na put, neću gađati u ruku.

— Nećete me otresti tako lako, Holidej! — obećavao je Bruks.

— Podsetiću te da je Rembouz ubijen u tvojoj krčmi — javi se devojka. — Dovešću ti federalnu policiju na vrat.

— Ne znam o čemu pričate? — bledeo je Bruks i gledao u Brendona. Ni ovaj se nije bolje osećao.

— Hoćeš da saznaš? — predloži kockar.

— Idi do đavola! — opsova Bruks i iziđe na vrata.

Brendon se nemoćno nasmeja, pa i on krete za svojim kompanjonom. Smeškao je i pokazivao na povoj.

— Vi znate da sam ranjen — reče. — Znam da ste džentlmen i da ne pucate u nenaoružanog čoveka.

Holidej ga odmeri.

— Ne polaži mnogo na to — suvo mu dobaci. — Kad si promenio doktora?

— Promenio? — začudi se Brendon. — Kako to mislite?

— Taj zavoj nije sa moje strane — reče. — Neko drugi ti je napravio novi, ali prilično nevešto!

— Kako? — procedi Brendon nehotice pogledavši u ruku.

— Zavio ti je celu šaku — nastavi Holidej. Devojka ga je slušala, ništa ne shvatajući. — A ispod tog zavoja možda držiš mali pištolj? Zar ne?

Brendon više nije mogao da podnese kockarevu hladnokrvnost.

Sa divljim krikom je uzmakao i podigao ranjenu ruku.

— Neka si proklet! — pisnuo je izbezumljeno.

Zavoj se rasprskao pod praskom. Iz šake je sevnula vatra prema Džordžijancu.

Zrno mu je oprljalo obraz i zabolo se u dovratka.

Petjula Grej je prinela šake ustima i kriknula.

Kockar je opalio s kuka, malo pognut.

Jedan jedini hitac bio je dovoljan za revolverašku karijeru Rastija Brendona. Nije bilo vremena za preciznije gađanje.

Ubica sa dečjim licem dobio je olovo u srce.

S nevericom je osećao kako iz njega ističe život. Bilo je žalosno pogledati ga kako u poslednjim trenucima ispušta očajničke krike, pomešane sa krvlju u ustima.

Tada su se na vratima bojažljivo pojavili neki ljudi.

Onda se tu našao kapetan broda i nekoliko mornara.

Kraj njihovih nogu izdisao je revolveraš iz Oklahome. Otvarao je usta, zatvarao, i činilo se da nekoga priziva.

— Zar nema lekara ovde? — čuo se nečiji glas.

Holidej se naže nad njim.

— Vi ste lekar? — upita kapetan.

Holidej odmahnu glavom.

— Ne — reče — ja sam njegov ubica.

Čovek se trže kao gromom ošinut. Pogledao je u devojkicu misleći da će ona potvrditi da je ovo sve neslana šala, ali se i tu prevario. Zauzeo je odmah odbijajući stav.

— Pa, to je ubistvo! — povika.

Kockar ga preseče pogledom.

— To je samoodbrana, mornaru! — dobaci mu. Onda se vrati Brendonu. Pogledi im se sukobiše.

— Dok... — mucao je revolveraš poslednjim ostacima snage

— Čujem te, Brendone!

— Onaj... sat... da li je kod tebe... zaista?

Holidej je neko vreme oklevao. Onda je odgovorio:

— Zaista nije.

Brendon se slabo osmehnu.

— Znaš... ipak sam ti verovao... da nije...

Onda mu pogled ostade ukočen, staklast. Bio je mrtav.

Neki putnici okolo skinuše kape.

Holidej ispruži ruku i sklopi Brendonove oči. Izgledao je kao de- te u dubokom snu. Kosa boje zre- log žita ostala je pod njim rasuta u veliki žuti cvet.

*
* *

Usamljen, utonuo u neku vrstu ludila, Džerom Bruks se šunja- o palubom u potrazi za kockarem.

Krio se od ostalih putnika koliko god je mogao.

Ruku je držao ispod kaputa, čvr- sto privezanu nekom prljavom ma- ramom, dok je zdravom pridržavao kolt.

Zavirio je u malu salu za karta- nje, ali tamo ga nije našao.

Nije ga bilo ni u baru.

Popeo se u kapetanovu kabinu, gde se nalazila krma, ali Holidej kao da je u zemlju propao.

— Nije valjda odleteo! — pro- mrmljao je Bruks u sebi.

Držao se senki, osluškivao i vre- bao pogledom svaku sumnjivu pri- liku koja bi ličila na kockara.

Opet uzalud.

Kada se najmanje nadao, opazio je Petjulu Grej kraj ograde, blizu čamca za spasavanje. Lice mu se ozari.

Ona će ga odvesti pred kockara!

Uputio se prema njoj mačjim ko- rakom. Prikrao se bešumno i kada je otvorio usta da joj zapreti da ne viče, prepoznao je iza sebe kao me- talom okovan glas:

— Ne mrdaj, Bruks!

Mornar je zastao sa hiljadu psov- ki na vrhu jezika.

Ponovo ga je nasamario.

Petjula Grej se mirno okrenula prema njima. Znači, ona je takođe znala da će naići. Bila je običan mamac, za budalu kao što je on!

— Ne podiži kolt! — opomenu ga Džordžijanac. — Pusti ga!

Bruks otvori šaku i revolver se otkotrlja pred noge.

— Podi napred!

On koraknu nekoliko koraka.

— Još napred! — natera ga kockar.

On je išao sve dok se nije zastavio pred ogradom.

— Dalje! — neumoljivo je terao Holidej.

— Ali, ograda...

— Preko ograde!

Bruks htjede da se okrene, ali začu zapanjenje oroza.

— Kreni!

— Ruka mi krvari...

— Drži je iznad vode!

— Slabo plivam...

— Kreći!

Bruks zakorači ogradu.

— Platiteš mi ovo jednog dana, Holidej! Za taj ću dan samo živeti!

— U redu ali do tog dana treba doplivati... Skači!

— Ne...

Kockar opali.

Zrno zakači Bruksov rukav. Uplašen pucniem, on izgubi ravnotežu i glavačke se strmoglavi preko ograde.

Njegov urlik zaparao je zvezdanu noć i preplašio jato noćnih ptica na suprotnoj obali.

Holidej izvadi oba kolta i upravi prema velikom čamcu.

Sa nekoliko uzastopnih hitaca presekao je kononce koji su ga držali i čamac je udario o ivicu palube a onda bućnuo u vodu.

Petjula Grej ga je gledala s ne-skrivenim osećanjem.

— Mislila sam da ste okrutniji — reče.

Holidej se slabo osmehnu.

— Treba stići čamac — samo je rekao.

U rano jutro devojka je osetila da se brod ne kreće. Navukla je ogradu na sebe i izišla napolje. Jutro je bilo sunčano i toplo.

— Zašto smo stali? — pitala je jednog mornara, koji je dokono sređivao veliki konopac sa sidrom.

— Neko je sišao — odgovori ovaj.

— Pa kakva je ovo luka? — čudila se Petjula Grej.

— Nikakva — uzvratila mornar. — Samo je onaj čova dao kapetanu pedeset dolara da ovde pristane. I otišao je...

Devojka pritrča ogradi, žmirajući na suncu.

Brod je već počeo da se otiskuje.

Na obali, utonuo u žuti pesak, divan indijanski šarac veselo se poigravao svojom grivom. U njegovom sedlu nalazio se jahač u crnom, kao od čelika izliven.

Podigao je ruku.

Devojka je uzvratila pozdrav. U ušima kao da joj je odjeknula neka tužna muzika.

Dok Holidej nikada neće saznati da je jedna devojka plakala za njim.

I da je znao, možda to ne bi podneo.

Brod se udaljavo od obale i od jahača. Pod kosim jutarnjim zracima konj i konjanik bili su najzad samo jedna usamljena, crna tačkica.

— To je taj koji je sišao — do-
baci mornar. — Paznajete ga dob-
ro?

— Ne baš dobro — uzdahnu Pet-
jula Grej. — Tako ga niko i ne
zna... tako dobro.

Tako je i crna tačkica iščezla sa
vidika.

Iz života Petjule Grej iščezao je
i Dok Holidej, da bi na drugoj stra-
ni ušao u novu legendu...

KRAJ

SVAKOG 1. U MESECU CRTANI ROMANI

BEST-SELLER

DOK HOLIDEJ

broj
22

za šaku dolara

SVAKOG 1. U MESECU

februar 1974.